

FEDERAL ALMANYA: 2,50 DM
FRANSA: 7.-FF
BELÇİKA: 50.-BF
HOLLANDA: 3.-G
İNGİLTERE: 70 Pence
DANİMARKA: 10.-KRn
İSVEÇ: 8.-KRn
AVUSTURYA: 20 S
İSVİÇRE: 2,5 Sfr

Türkiye Postası

30. DEZEMBER 1983

NUMMER: 21

15 GÜNLÜK GAZETE

Adres: Donau Str.1

1000 Berlin 44

Tel.: 030/624 60 92

Postvertriebsstück Gebühr bezahlt A1319D

1984 dünyaya barış ülkemize demokrasi getirsin !

- Yeni yılda barış savaşımı yeni kazanımlarla taçlansın !
- Emperyalist saldırı, NATO ve savaş kışkırtıcıları geriletilsin !
- Batı Avrupa'da işsizliğe, yabancı düşmanlığına ve sosyal hakların budanmasına karşı savaşım yükselsin !
- Ulusal ve toplumsal kurtuluş savaşları zafere ulaşsın !
- Ülkemizde faşist rejime karşı savaşım yükselsin !

Türkiye'nin silahlanma harcamaları

Demokratik hak ve özgürlüklerin boğazlanmasına devam

Sıkıyönetim sürecektir

Genel af yok

Amerikan yönetiminin her türlü maceracı isteğine "evet" diyen

ABD yudusu bir dış politika

Silahlanma harcamaları arttırılacak

Bankaya koyacak parası

olana yüksek faiz

Fiyatlar serbest ama üç-

retlerin, maaşların ve

köylünün taban fiyatları-

nı dondurmaya devam

Tarım, enerji ve

maden sektörleri

yabancı sermaye-

ye açılacak

Devlet işletmeleri

yerli ve yabancı

tekellere satılacak

Faşist diktatörlüğün yeni hükümeti işbaşında !

Turgut Özal
hükümetini Çankaya'da
onaylatmayı ve kukla
meclisten güvenoyu
almayı başardıktan
sonra "hediy
paketi"ni açmaya
başladı. Açılan
paketterden halkımız
için daha fazla
yokluk ve baskı çıkıyor.
Bana karışık tekellerin
özellikle her türlü
bürokratik engel, kredi
sınıtları, döviz

TÜSTAV

bu yıl yarı yarıya artacak

Ordu mevcudunun 824 bin kişiye ulaştığı Türkiye'de silahlanma harcamaları bu yıl ABD'den alınacak 715 milyon dolarlık "askeri yardımla" birlikte 759 milyar 83 milyon liraya ulaşacak. Böylece % 46'lık bir artış gösterecek olan silahlanma harcamaları, asgari ücretin 10 bin lira olduğu ülkemizde çalışabilir nüfus başına ayda 3514 liraya yükselecektir

● Yazısı 3. sayfada

önümüzdeki her türlü
büyük-fatal engeli, kredi
skintisi, döviz
zorlanması ortadan
kaldırılıyor. Fotoğrafta
görülüyor. Fotoğrafta
merdivenlerden inerek
halkımızın listisine adeta
cullanan Özal
bükümetinin programı
da sözünü ettiğimiz
saldırım
programından ibaret.

● Yazısı 3.
ve 12-13.
sayfalarda

Yeni bir manevra

Ahmet KARDAM

la uygulanan IMF'nin "24 Ocak programı"ni, sanki yepyeni bir şeymiş gibi hükümet programı diye Meclis kürsüsünden okuyor. Milyonlarca aileyi açlık sınırına getiren bu programın, emekçi yığınların sorunlarına "çareler getiren sosyal adaletçi" bir program olduğunu iddia ediyor. Boyalı basın da, dünyanın hiçbir yerinde ne duyulmuş ne de görülmüş bu "süngü zoruyla ve yüksek faizle sosyal adalet sağlama" demagojisini derhal bir "kurtuluş teorisini" haline getiriyor. Satılık kalemlerden biri, bir zamanlar Abdi İpekçi'nin yazdığı köşeden, Özal'ın cunta hükümetinde Başbakan Yardımcılığı yaptığı dönemde uygulanan yüksek faiz politikasıyla "hiçbir sol iktidardan hayal edemeyeceği ölçide bir servetin finans-kapitalden alınıp sayıları milyonları bulan halk kitlelerine aktarılması ve halkın bu serveti büyük bir mutuluk içinde paylaşacağı" yazma cesaretini gösterebiliyor. Öteki yazırlar ertesi gün "ne kadar da doğru söylüyor" diye alkış tutuyorlar. Ve gazetelerde büyük manşetlerle Özal'ın ardına patlattığı "halktan yana", "sosyal adaletçi" paketler...

Boyalı basının bu aşaklık durumu, başlı başına "satılmışlık" olayı değildir. Bu, ABD emperyalizminin ve onun işbirlikçisi asalak büyük sermayenin başlattığı planlı bir kampanyadır: "Cunta-

nın sırtını yere vuran Özal, halka sosyal adalet ve demokrasi getiriyor!"

Özal'ın patlatmış diye eline sıkıştırılan "demokrasi paketine" başka mal var: Meclis içinde Culp'a, hat-ta Sunalp'a mahalefet yaptırılması; yapılacak belediye seçimlerine Doğu Yol'a SODEP'in de katılmasına razı olunması; çok sıkışılırsa bir erken seçim tartışmasına bile göz yumulması... Yeter ki, bütün bunlar 1982 Anayasa-sının çizdiği sınırlar içerisinde kalsın. Halk faşist rejime son vermek kararlılığıyla doğrudan harekete geçmedikçe ıthal malı faşizmin elindeki "çareler" tükenmez.

İşin köfüsü, faşizmin ömrünü uzatma-yı hedefleyen bu yeni manevra demokra-siyeye inanamıy ve ilerici olarak tanınan bazı çevrelerde de yankı uyandırabili-yor. Örneğin böyle bir yazı, "sivil yö-netimin ölüme yönelttiği tümüyle egemen olmasını beklememiz gerektiğini" söyleyerek halka 1990 yılına ka-dar dişini sıkmasını tavsiye edebiliyor. Öte yanda, sol güçler arasında kimileri de, cunta ile Özal arasında ciddi çekişmeler olduğu hayaline kapılarak ne-yi muhalif olduğu beirsiz Doğu Yol ile SODEP'in seçimi-kte katilbafletmelerinin kendi başına demokratik sonuçlar doğurabileceğini sanıyabiliyor.

Türkiye'yi Ortadoğu'da ikinci bir İsrail yapmaya azmetmiş ABD emperyaliz-minin ve işbirlikçilerinin halka demokra-siyeye yutturması çabalarının "halk başı hediyesi" de Turgut Özal oldu. Bu bomb-a, paketin alınıp putlanmasına yardımı olmak ağır bir suçtur. 1984 yılı, faşizmin bütün mahvolmalarının başa çıktığı ve öldürücü darbeler yediği bir yıl olmalıdır. Bunu başarabilmeliyiz.

Federal Almanya'da
barış savaşını
nasıl sürecek?
Enver Doğan
10. Sayfada

Türkiye'yi şimdi de bir
füze macerası mı bekliyor?
9. Sayfada

Belçika'da yeni
yabancılar yasası
A. Derin
6. Sayfada

F-16 anlaşması
ABD'ye bağımlılığı
daha da arttırıyor
11. Sayfada

Özal, kesin dönüşçülerden en az 1 milyar mark bekliyor

10 bin 500 marklık kesin dönüş primi-ni olarak yada buna hak kazanmamış olsalar bile birikmiş emeklilik sigortası primle-rini beklemeksizin alma olanağından ya-rarlanarak kesin dönüş yapacak olan Fe-deral Almanya'daki Türküyle işçilerin sayısının öngörüldenden daha çok olusu, bir yandan Federal Alman yetkilileri se-vindirirken, bir yandan da yeni işbaşına gelen Özal Hükümeti için ciddi bir dö-viz kaçağı olarak önem taşıyor. Nitekim Özal ve ekibi sadece kesin dönüşçülerden 1984 Haziran'ına kadar en az bir milyar mark tutarında döviz bekliyor. Kesin Dö-nüşü Özendirme Yasası'nı getirdiği ku-ralları, tüm dönüş yapanların, dövizlerini ister istemez Türkiye'ye aktarmalarını ge-rektiriyor.

● Yazısı 6. Sayfada

Yurtdışındaki tüm sendikacılar ortak bir komite oluşturdular

DISK ve bağlı sendikaların yöneticilerinden, 12 Eylül sonrasında yurt dışına çık-mak zorunda bırakılanların tümü 16-17 Aralık'ta Amsterdam'da ortak bir toplantı düzenlediler. Toplantıda bundan sonraki çalışmaların birlikte yürütülmesi için bir yönetim komitesi oluşturulması kararlaştırıldı. DISK Yürütme Kurulu üyesi Kemal Dursalın, DISK'in yurtdışı temsilcisi Yücel Top'un ve TÖB-DEF yöneticilerinden yer aldığı toplantıda ayrıca Türk-İş Genel Kurulu delegelerine seçilen bir çağrının gönderilmesi de karara bağlandı.

● Yazısı 5. Sayfada

ONBEŞ GÜNDE TÜRKİYE

13 Aralık

● Turgut Özal Kabinesi bugün Kenan Evren tarafından onaylanarak, Cumhuriyet Türkiye'si'nin 45. hükümeti olarak görevle başladı. Özal Hükümeti, Başbakan, 1 Başbakan yardımcısı, 6 Devlet Bakanı ve 14 Bakan olmak üzere 22 kişiden oluşuyor.

14 Aralık

● Cunta, yeni meclise giremeyen ya da seçimlere katılmayan Danışma Meclisi üyeleriyle Uluşu Hükümeti'nin bakanlarını, üst düzey bürokratik görevlere getirmeyi sürdürüyor. Bugün Uluşu Hükümeti'nin İmar ve İskan Bakanı Ahmet Sam-sunlu Emekli Sandığı Yönetim Kurulu Üyeliğine ve Adalet Bakanı Kazım Akdoğan Emlak Kredi Bankası Yönetim Kurulu üyeliğine atandı.

15 Aralık

● Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 3 Nolu Askeri Mahkemesi tarafından, CHP

eski milletvekilleri Ertuğrul Günay ve Temel Ateş Dev-Yol örgütüne yardım etiketleriyle geryesyle 3'er yıl ağır hapis cezasına çarptırıldılar.

● Ege Ordu ve Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askeri Mahkemesi tarafından, TKP'ye üye oldukları geryesyle 9 kişi hakkında yeni bir dava açıldı.

16 Aralık

● Halkçı Parti Genel Başkanı Necdet Calp'ın eşi Sevil Calp, Türkiye Kömür İşletmeleri İyveren Sendikası'nın yapılan Genel Kurulu'nda Genel Başkanlığa getirildi.

● THKP-C Kurtuluş adlı örgüte üye oldukları iddiasıyla 5'i için ölümlü cezası istenen 54 kişi hakkında yeni bir dava açıldı.

● Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 3 Numaralı Askeri Mahkeme'de görölmek- te olan 8 sanıklı Kawa davasında 1 kişi idam, 2 kişi de ömürlü boyu hapis cezasına mahkum oldu.

17 Aralık

● Cezmi Kartay'ın istifasıyla boşalan SODEP Genel Başkanlığı'na yeniden Erdal İnönü getirildi. Bilindiği gibi, SODEP'in kuruluşunda Erdal İnönü Genel Başkanlığa getirilmiş, ancak MGK'yı İnönü'nün kurucu üyeliğini ve genel başkanlığını veto etmişti.

18 Aralık

● Bugün İstanbul'da yapılan bir törenle, aralarında 15 eski parlamenterin bulunduğu 128 kişi Doğru Yol Partisi'ne katıldı. DYP Genel Başkanı Yıldırım Avcı törende bir konuşma yaparak, "İktidarların kazanılan ya da kaybedilen değillerdir. Tepelerde kuralan partiler millet gönlünde sığınak ve dayanak bulamamaktadırlar" dedi.

19 Aralık

● Daha önce kurucu üyelikleri ve yöneticilikleri Cunta tarafından veto edilen Türkân Akyol, Yaşar Aliç, Selahattin

Canbay, İbrahim Önen, Muzaffer Saraç, Atilla Sav, Ziya Tinel, Enis Tütcünel, Şerafettin Uzun'er ve Kazım Yenice SODEP'in Merkez Karar ve Yönetim Kurulu'na getirildiler.

20 Aralık

● Başbakan Turgut Özal, 68 sayılı Hükümet Programı'nı bugün Büyük Millet Meclisi'nde açıkladı. Özal'ın Hükümet Programı'nın Meclis'te görüşülmesinden 2 tam gün geçtikten sonra TBMM'de de yeni Hükümet için güven oylaması yapılacaktır.

21 Aralık

● Türk-İş Genel Başkanı Şevket Yılmaz faiz oranlarının artırılmasıyla ilgili olarak yaptığı açıklamada, "bu karar, işçinin mutfakındaki yemeğin azalması demektir" dedi ve "faiz oranlarının yükseltilmesinin enflasyonu daha da arttıracak"ı belirtti.

22 Aralık

● İzmir'de yapılan bir törenle aralarında eski parlamenterlerin de bulunduğu 447 politikacı daha DYP'ye katıldı.

● Özal Hükümeti'nin programı Meclis'te görüşüldü. HP Genel Başkanı Özal Hükümeti'ne güvenoyu veremeyeceklerini açıklarken, MDP bu konuda milletvekillerini serbest bıraktı.

23 Aralık

● İstanbul Sanayi Odası'nın (ISO) olağan aylık toplantısında bir konuşma yapan oda başkanı İbrahim Bodur, "orta direğin özlü sanayici ve işadamlardır. Orta direğin özlü sağlamsa, o keresteyi hep kullansınız" dedi.

● Ana.P. TBMM'ne bir yasa tasarısı vererek, mahalli seçimlerin 3 Haziran tarihinde yapılmasını istedi.

24 Aralık

● Bugün TBMM'nde yapılan güven oylamasında Turgut Özal Hükümeti 213 kabul güvencesi aldı. Oylamada 115 milletvekilleri red ve 65 milletvekilleri de çekimler oy kullandı. HP milletvekilleri red oyu kullandı, MDP'nin milletvekilleri çekim oyu kullandıkları görüldü.

● Diyarbakır Sıkıyönetim Mahkemesi'nde görölmekte olan PKK ve Dev-Yol'a ilgili iki davada 101 kişinin idamı istendi. Diyarbakır 2 Numaralı Askeri Mahkemesi'nde, 312 sanıklı PKK davasında 85 ve Dev-Yol davasında da 16 kişinin idamı cezasına çarptırılması istedi.

25 Aralık

● İzmir İş ve İşçi Bulma Kurumu'nun yaptığı açıklamaya göre, 1983 yılında iş bulmak için yapılan başvurular, geçtiğimiz yıla oranla yüzde 40 arttı. Yapılan açıklamada, hergün sabahın doğrudan itibaren yüzlerce kişinin İş ve İşçi Bulma Kurumu'nun önünde kuyruklar oluştu-

ŞU BİZİM TÜRKİYE

İnsan Hakları
Günü kutlanıyor

ANKARA, (A.A.) - Başbakan Bülend Ülsü, "Ülsemiz bugüne değin olduğu gibi bundan sonra da İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nin yakan bir kâğıdı almayan devami edecektir" dedi.

Başbakan Bülend Ülsü, 10 Aralık İnsan Hakları Evrensel Beyanname'si'nin kabul edilmesinin 35. yıldönümü dolayısıyla Birleşmiş Milletler Türk Derneği tarafından düzenlenen törene bir mesaj gönderdi.

Gözünüzü kuvvet verin ve bu gazete kupürünü okuyun! Biz ek yorum yapmıyoruz!

Kabine ana

Hükümet değil aile şirketi kuruldu

Turgut Özal'ın annesi Hafize Hanım'ın yeni hükümette üç oğlu var. Asıl ağız Turgut Başbakan; kardeşinin yetimi olan ve elinde büyüdüğü için onaltı yaş Hüsni Doğan Turgutleri Bakan, Turgut Özal'ın karısının kardeşi yani bacası olan Ali Tanyar' da Hafize Hanım'ın manevi oğlu. Bir Devlet Ana, birliklik; bu da milletin anasını aklamaya

ŞANSLI KAYNAHA

Nimete ihanet

İyverenlerin son dönemdeki en büyük propaganda kulanımlarından biri iş bulmanın başbaşına bir nimet olduğu ve işçinin ücret zammı falan istemesinin bu nimete ihanet olacağı. Türkiye Odalar Birliği Başkanı Mehmet Yazar Türkiye İyveren Sendikaları Konfederasyonu Genel Kurulu'nda yaptığı konuşmada "Böyle bir dönemde, işi olanın çıkışsız ücret talepleriyle ekonomiyi zorlaması görülenem" diyerek, sermaye kesiminin bu propagandasını bir kez daha somutladı. Buna karşılık sermaye kesimini "zavallı" gösterebilmek için de kantarın tozunu yitirince kaçardılar ve "İşçilerin örgütlülüğü karşısında iyverenlerin durumu tek kelime ile yalındır. Bazi işkollarında iyveren sendikası üyesi olmayan işyerlerinin oranı yüzde 95'e var" dediler. Bu büyük oranın hangisi işkoluunda olduğu sorusuna "kula sanayiden" yanıtını verdiler.

Ayranımız yok içmeğe

Yeni hükümete bile bırakılmadan, Cunta tarafından 9 Aralık'ta alelacele imzalanan F-16 savaş uçakları alımına ilişkin anlaşmaya göre, Türkiye, dev ABD tekelci General Dynamics'e, ilk taksit olarak 15 gün içinde 100 milyon dolar ödeyecek. Ayranımız yok içmeğe, F-16'larla gideceğiz ABD için savaşıma...

Her "höt" dediği keçi olsa

Erzurum çevresinde zelzele felaketi olduğu zaman, başta cuntabaşı, tüm cuntacılar zelzele bölgesine koşmuş, bölgede deli dana gibi dolmuş, yaraların en kısa zamanda sarılacağını, kimsenin açlıkla kalmayacağını, en kısa zamanda yeni konutlara taşınacağını veya iskan düşünüleceğini vaat etmişlerdi.

Geçtiğimiz günlerde sifirin altında 10 dercede açlıkla tırlar ve yabancılara derler, örneğin Stern'e bile konan ele faketediler, dikeyle Evren'e bayırdılar ve "Evrenden vazgeçtik, bizi bizleri domnamak kurtarmı" dediler. Zavallı depremzedeler cuntacıların her höt dediklerinin keçi, her yapacağı, edeceğiz dediklerinin doğru olduğunu sanmışlardı her halde.

Cunta gözülüğünden başka gözlük yasak

Şimdilerde Cumhurbaşkanı diye anılan cuntabaşı Evren, yeni hükümetle tanışma töreninde, bakanlarına "parti gözlüğü takarsanız kayırmazda olurum" dedi. Kimileri bunu, tarafıslı olun, tarafıslı kalın anlamına çektiler de, aslında Evren'in söylemek istediği açığı Evren yeni bakanlara "sakın ola ki, demokrasi, partiler, gerek bir Meclis ve hükümet var sanmayın. Cunta gözlüklerini hiç çıkartmayın" demek istiyordu.

İşleri Bakan Turgut Özal'ın karsının karşı yanı bakanları olan Ali Tanrıyar da Hafize Hanım'ın manevi oğlu. Bir "Devlet Ana" bilirdik; bu da milletin anasını ağlatmaya başlıyan yeni hükümetine anas... Atize hanım ise "Kabine Koyunana" ... Hen Özal'ın, hem Tanrıyar'ın kayınası. Yani bir de kayınası dırıldı keçeğe.

Dayanıklı, uzun boylu zam aranyor

Ortalığı kasıp kavuran son akaryakıt zammından sonra, Turgut parasının değerini hızla düşmesi yüzünden petrol ve petrol ürünlerine yeniden zam yapılması gerektiği bildiriliyor. Ünlü 24 Ocak Kararları'ndan sonra, yeni zam dört yılda, akaryakıtta 1980'de 6 defa, 1981'de 4 defa, 1982'de 3 defa, 1983'de, sonuncusu yüzde 15 olmak üzere 2 defa zam yapıldı. Dört

yılda 15 kez zam gören akaryakıt fiyatlarına yapılan son yüzde 15'lik zammın da "boyunun kısas geldiği" önümüzdeki günlerde Özal hükümetinin ilk işinin petrol ürünlerine yeni zamlar yapmak olacağı bildiriliyor. Ama ne gam! Yılabası gecesi tarifele bakanca "kim korkar hain zammı" demek gerek. Turgut'de gazinoların özel yalıbaşı tarifeleri, bu yıl kişi başına 10

büyük oranın hissi ikşölünde olduğu sorusuna "gıda sanayinde" yanıtı veriliyor. "Kim bu iyserenler?" denildiğinde ise hiç utanmadan "bakkallar" dediler.

bin liradan başlayıp 18 bin liraya kadar gidiyor. Yılabası evinde, televizyon karşısında geçirecek dört kişilik bir aile çokluk, hindili, şaraplı bir yıl yalıbaşı yemeyi yiyecek için 10 bin lira civarında masraf yapmak zorunda. Dört kişi gelen büyük bir hindinin fiyatı ise 4500 lira. Üstelik bütün bunlar şimdilik. Sıradan Özal'ın yeni paketleri var.

Orta direğe müjde: Düşmez kalkmaz bir Kastelli

Önce olaydan, parasını kaptırıp intihar edenlerden, kaptıran gidenlerden tutun da önce İsveç'nin güls otellerinde, sonra hapisanelerde geçirdiği "elç" günleri kadar giden bir maceradan sonra devran değişti ağı Turgut Özal iktidara oturulunca, Kastelli'nin yine sermaye piyasasına döneceği ve "Orta direği sevindeceği" müjdeleniyor.

Kastelli, Türkiye gazetelerinde yine büyük bir fotoğraflar ve sevimli röportajlarla birinci sayıların baş köşelerine oturdu. "Yasal izin alır almaz kolları sıvayacağım, meydan çok hoş kaldı" diyor.

Faizler yine yükseltildi, Özal iktidarında, ikinci 24 Ocak operasyonu yapıldı, yani Kastelli'nin günü yine geldi.

Hadi bakalım konuşan paracılar cebe ve yüzde 100 faiz verecek Kastelli'ye... Bizim milletin bir özelliği de fazla unutkan olması değil midir zaten?

Özal içinde, Özkan dışarda "kesmeye" hazırlanıyorlar

Türkiye'de evlerde pansamancılıktan başlayıp milyoner ve "meşhur sünnetçi"liğe yükselen bir Kemal Özkan vardır. Son olarak ANAVATAN Partisi'nden milletvekili adayı da olup veto edilen Özkan şimdi Almanya'ya kesmeye geliyor. Gazeteler verdiği büyük ilanlarla ANAVATAN'dan kukak dolusu sevgiler diyerek, iktidar partisine bağlılığını hatırlatması da ihmal etmiyor. Özkan'ın ilanındaki şu cümleler özellikle dikkat çekiyor:

"Resmi müraseli, denemim, ağlatmadan, kanatmadan, yattırmadan, ekonomik, eğlenceli, tekkirli, dualı sünnetler..." Tıpkı bağı olduğu partinin başkanı ve yeni Başbakan Özal gibi: Cunta'da resmi müraseli, faizizm ve Amerika tarafından denemim, yumsaş görünümlü, eğlenceli ve de dini bütün... Kısaca, Özal içerde, Özkan dışarda halkı kesmeye hazırlanıyorlar.

baren yüzerde kisinin İşi ve İşçi Kurumu'nun önünde kuyruklar oluşturduğu ve ancak göre 200 kişinin kayıtları yapılabildiği belirtili.

● Yüksek Seçim Kurulu (YSK) Başkanvekili Süleyman Turgutlu bir açıklamaya yaparak, "SODEP ve DYP'nin yeni seçimlere katılıp katılmayacaklarına YSK karar verecek" dedi.

● Maliye Bakanlığı'nın yaptığı açıklamaya göre, vergilerin ulusal gelir içindeki payında gerileme oldu. 1982 yılında vergilerin ulusal gelir içindeki payı yüzde 17,9 iken, bu büyüklük 1983'de yüzde 16,5'e geriledi.

26 Aralık

● 1983 yılında dışışım gelirlerinin yüzde 69'unu dış borç ödemelerine gittiği açıklandı. Merkez Bankası tarafından yapılan açıklamaya göre, 1983'tün Ocak-Eylül döneminin kapsayan ilk dokuz ayında 2 milyar 694 milyon dolarlık dış borç ödendi. Bu büyüklük, dokuz ayık dışışım geliri olan 3 milyar 908 milyon doların yüzde 69'unu oluşturuyor.

● Geçim sıkıntısı içinde olan memurlar tümüne yakınını Emekli Sandığı'na borçlu oldukları açıklandı. Emekli Sandığı Genel Müdürlüğü'nden yapılan açıklamaya göre, sadece 1983 yılında 511 bin memur kurumdan 28 milyar 250 milyon lira borç aldı.

Türkiye Postası

Türkiye Postası 15 günde bir Cuma günü çıkar. Herausgeber: Vereinigung für Völkerverständigung und Solidarität, 1000 Berlin 44, Donaustr. 1 Verantwortlicher Redakteur: Ahmet Karam Zentralkorrespondenz und Anschritt aller Verantwörtlichen: 1000 Berlin 44, Donaustr. 1, Tel: 624-80-92 Herstellung: Eigenvertrieb Druck: Henke Rollenoffset, 1 Berlin 48, Sänststr. 49, Banka Hesabi: Vereinigung für Völkerverständigung und Solidarität, Postcheckkonto 461432-100, BLZ 100 100 10 Postcheckkonto Berlin-West Abone Keşulları: F.Almanya ve Batıberlin'de 6 aylık (12 sayı) 30 DM, 1 yıllık (24 sayı) 60 DM. Temsilcilikler: Fransa: Paris, Tel: 01-258 26 90, F.Almanya: Frankfurt, Tel: 0611-68 41 98, Belçika: Brüksel: B.P. 83, Holland: Amsterdam, Tel: 020-942233, İngiltere: Londra, Tel: 01-801 7046, Danimarka: Kopenhagen, Tel: 01-707 056, İsveç: Stockholm, Tel: 08-367 576

Devletin yapısındaki oldukça köklü değişiklikler aslında sadece sermayedar sınıfın önündeki bürokratik engelleri kaldırmaya yönelik

Turgut Özal'ın yılbaşı hediye paketleri açılıyor

● Hükümetin "fırtına" operasyonunun özeti: Ekonomik ve siyasal karar mekanizmalarında kesin merkezileştirilme

İMF'nin ve Reagan'ın Türkiye'deki güvenilir adamı Turgut Özal, önce Başbakan atandı. Sonra Cunta'nın Başbakanı Ulusu'yu harçarak Meclis Başkanı'nı bildiği gibi seçti. Sonra Evren'e hükümetini onaylattı ve nihayet programını Meclis'ten geçirdi ve 213 "kabus" ile görevünü aldı.

Daha Hükümet görevünü alıp işe başlamadan, Özal, Cunta'dan aldığı kararname ile ortalığı birbirine karıştı. Özal'ın "ilk paket" adı verilen kararname dizisi devletin kuruluş şemasını, örgütlen-

miş biçimini oldukça köklü değiştiriyor. Gazetelerde ve kamuoyunda, bu düzenleme "Özal'ın fırtına hareketi" diye yansıtıldı ve bir "süpermen" görüntüsü yaratılmaya çalışıldı. Oysa bu değişiklik Özal henüz Cunta hükümetinden istifa etmeden önce, Ulusu'nun Başbakanlığı döneminde Zeyyat Baykara, İlhan Öztürk, Kamuran Evliyaoglu ve Turgut Özal'dan oluşan bir hükümet komisyonunca bir buçuk yılda hazırlanmış, 600 sayfalık bir rapor haline getirilmiş, ama o sıralarda çeşitli hesaplarla uygulanamamıştı. Özal Cunta'nın ilk iki yılı içinde hazırlanmış olan bu "devlet yapısı değişikliği"ni Hükümetin görevini almasını bile beklemeden hızla uyguladı. Bu operasyonla gerçekten de devletin kuruluş yapısı değişti. Operasyonu şöyle özetlemek mümkün: Bu dönem faşizmden medet uman tekelilerin devletine, faşist bir rejimin gerekisinden duyduğu, ekonominin yönlendirilmesinde ve karar mekanizmalarının işletilip kararların uygulanabilmesinde kesin merkezileştirildi. tek kişisin (yani Özal'ın) ve çevresindeki tekelokrat nitelikli dar bir uygulama alanı kadrolarına kesin bağmlılık, buzer "resmi" safası bile olmayan bu kadrolara devletin işlerini istedikleri gibi çevirebilecekleri keyfi yönetim esnekliği getirildi.

Ökadar gürtülüştü koparılan "bürokrasinin ortadan kaldırılacağı" vadisi, devlet örgütlenmesinde yapılan bu düzenlemeyi yığınlar sevimli gösterebilmek için bilinci olarak geliştirilmiş bir yalandan ibaretti. Özal, kimi bürokratik işlemleri ortadan kaldırıp devlet dairelerinde sürünülmesine son veriyordu ama sadece ihraçatçılar, sanayiciler, kredi peşinde koşan işadamları yani sermaye kesimi için. Sadece vatandaşın makhmede, tapu-da, devlet dairesinde sürünüp horlanma-

sını önleyecek en küçük bir önlem bile yoktu.

Devlet yapısı ve bakanlıklar yeniden düzenlenirken, Özal sadece Milli Savunma Bakanlığı'na hiç bir şekilde dokunmadı. Böylece cuntanın kendisine çizdiği sınırlar içinde kalacağını, ordunun işine karışmayacağını bir kez daha gösterdi.

Özal'ın ikinci hediye paketi, kendi deyimi ile "orta direğe yılbaşı hediyesi". Türkiye ekonomisini allak bullak eden yüksek faiz sistemine yeniden dönüş oldu. Tasarruf mevduatı faizleri yükseltildi. Sadece, bankalara yatırıp faizini alabileceği birkaç milyonu olan dar bir vatandaş kitlesinin ilgilendiren; bugün ne yiyeceğini, çocuğunun altı delmiş ayakkabısını nasıl yenileyeceğini düşünen işçiyi, memuru, dar gelirliyi, köylüyü, yani emekçi milyonları hiç ilgilendirmeyen bir karar dımdı. Özal'ın daha görevünü bile almadan cuntasının onayladığı kararnamelerle açtığı bu ikinci paketten çıkan hediyeler, sadece büyük sermaye kesimini ilgilendiriyordu.

Özal, "fırtına" operasyonuna devam ediyordu. Tıpkı hükümet programı ve kararnameleri gibi yaptığı işlerin tümü tek bir hedefe, ekonomiyi yönetmek, Şimdi amacı ve acelesi, bir avuç holdingin emperyalizmle birlikte at oynatacağı bir Türkiye'nin, faşizmin sivil kılıf altında kurumlaştırılma çağıydığı bir Türkiye'nin ekonomisini ve devlet yapısını emperyalizm ve işbirlikçi oligarşinin yeni ihtiyaçlarına göre biçimlendirmek. Ünlü başbakanı adını almış cuntasıya ve cuntaformları çıkmak Cumhurbaşkanlığı-Konseyi adını almış diğer dört cunta üyesine işbirliği içinde, sınırsız hepsinin de büyük olan karar mekelerinde dayamış olarak yıllardır hazırladığı "görevi" yerine getirmeye çalışıyor.

TURGUT ÖZAL
VE BAKANLARI

Yeni devşirmeler

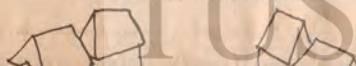
OSMANLI sarayında "devşirme geleneği" ve "devşirmeler" vardı. Devşirmeler, Osmanlı'nın sefere çıktığı ülkelerden veya Anadolu'nun içra köylerinden toplanan, vatanlarından, memleketlerinden, ailelerinden, köklerinden koparılar, çocukluktan itibaren sarayda yetiştirilir, içlerinden en yetenekli, en uyumlu olanlar, Osmanlı saray ve devletin yüksek görevlerine hazırlanırdı. Kendi kökenini, sınıfını, töresini unutmamış, Osmanlı töre ve geleneklerini benimsemiş; tutunacağı tek dal, onu devşirip, köleleştirip, yetiştirmiş saray, yani Osmanlı egemen sınıfları olan kadimlerin bulur. Devşirmelerin ve devşirme geleneğinin özelliği, bunların en yüksek mevkilere, bürokrasiin en tepelerine, örneğin sadrazamlığa kadar yükseltilmeleriydi. Ne görüldü sarayda görmüş, saraya kul köle olmuş bu kişiler, Padişah'tan çok Padişah'çı olurlar, halkı nimin inlemesini en iyi onlar bilirler, efendilerinin çıkarlarını en iyi onlar korurlardı. Günlükleri doldurup görevlerini yerine getirdiklerinde başlarının vurulduğu da sıkça görüldü.

ŞİMDİ, yeni efendilerin, yani holdingcilerin, tekelcilerin ve de bunların bağı oldukları yabancı mihraların "yeni devşirme"leri var. Türkiye'ye Başbakan "edilen" Turgut Özal ve kabinesi tanıtırken, özellikleri sıralanırken, halkın başına ne çoraplar örmeye hazırlandıkları konusunda yorumlar yapıpırken, "küçük" görünen bir nokta unutulmamalı: Bunlar, Osmanlı saray devşirmelerinin 1984'deki yeni modelleridir. Emperyalizm ve Türkiye büyük sermayesi, holdingler, tekeliler ve asıl "işbirlikçi oligarşi" dediğimiz o bir avuç faşizm yanlısı kesim, ilk kez Özal hükümetine, eski devşirme geleneğinin yeniden kurmaktadır. Bugüne kadar en sağında en soluna kadar, cunta öncesi hükümetlerin hiçbirisi, Özal hükümeti kadar devşirme yapıp, Özal'ın kadroları kadar efendi-

HAT SANATINA BÜYÜK İLGİ VAR.

TÖB-DER yöneticisi Kenan Aras öldürüldü

TÖB-DER Genel Yönetim Kurulu üyesi Kenan Aras, karından tüfek kurşunuyla vurularak öldürüldü. Aras, en son 1 Aralık günü akşam İzmir evinden ayrıldı ve aynı günün geçesi Ahi İline 5 kilometre uzaklıktaki Keşiş Köyü'ne Murat-kan Köyü yollarının kesiştiği kavşakta köylüler tarafından koma halinde bulundu. Karaciğerinden tüfek kurşunuyla yaralanan, Aras, kaldırıldığı hastanede ifade veremeden öldü.

Hatırlanacağı gibi, bundan altı ay önce TÖB-DER Genel Saymanı Abdullah Gölbudak da cezasını çektiği Ankara Merkez Cezaevi'nde gördüğü işkence sonucu ölmüştü.

Türkiye'nin silahlanma harcamaları bu yıl yarı yarıya artacak

769 bin olan Türk ordusunun mevcudu 1983 yılı içinde yüzde 7 oranında, yani 55 bin artarak 824 bine ulaştı.

Aynı rapora göre, 1983 yılında 447 milyar 790 milyon lira olan Savunma Bakanlığı bütçesi, cuntanın geçtiğimiz günlerde vasaıastırdığı yeni bütçeyle 1984 yıl

Resmi istatistiklere göre Türkiye'de çalışabilir yaştaki nüfus 18 milyon civarındadır. Buna göre, asgari ücretin ayda 10 bin lira olduğu Türkiye'de çalışabilir durumdaki nüfus başına düşen silahlanma harcamaları 1984 yılında ayda 351 liraya yükselecektir.

1983 Yılı	1984 Yılı
47,790 milyon TL	556,738 milyon TL
72,000 milyon TL	202,345 milyon TL
519,790 milyon TL	759,083 milyon TL
	239,293 milyon TL (yüzde 46)
	824 bin kişi
	18 milyon kişi
	Yılda: 42,170 TL
	Ayda: 3,514 TL

TÜRKİYE kamuodunu, Türkiye basınında, Özal'ın seçimleri kazandığını ve dan bu yana geliştirilen propaganda Özal ve kadrosunun ne kadar geniş, ne kadar işinin ehli olduğu; "teknokratlar"ın yeni Türkiye'yi kendi dalının, kendi işinin inceliklerini, kendi yörelerini iyi bilen, bu konuda uzmanlaşmış kişilerden oluşturdu, yepyni bir zihniyet, yepyni bir yapı tasdıdı. Su günlerde bu propaganda bir başka propaganda ögesiyle renklendirildi: Özal dahil, hemen hemen tüm bakanlar "orta-orta" denilinceye kadar görece yoksul veya orta halli kesimlerin, halk kesimlerinin gelmekteirdi. Gazetelerde çıkan fotoğraflarda görülen bakan analarının beyaz başörtülü, yapı babalarını sakalları, ana-baba evelerinin mütevazılığı sadece bir aldatmaca değildi. Kimi bakanların babası Devlet Demiryolları aşçısı, kimininki halk dokumacısıdır. Küçük memur çocukları, küçük asnaf çocukları çoğuluktadır. Örneğin bir yeni bakanı ana-babası: **"Öğlümüz sayesin-de Amerika'yı bile gördük"** diyerek, Türkiye'nin halk kesimlerinde geçen insanının Amerika'yı görme tutkusunu dile getirmekteirdi. Çoğunun eşleri çılgıncı, çoğu bakan eşlerinin ilk şikayeti pahalıdır. M. Kemal Atatürk'ün "herkesin kendi işini bilmeli" sözünü bilinciâli olarak sergilenmekte, yılların kafasında halkanı çkma bir hükümet görünümlü yaratılmaya çalışılmakta, **"Orta Direk"** masallarıyla, halk kendileri de **"orta direk"**ten kimisi görünen bu kişiler sevimi kılınmaktadır.

KUSKUSUZ, pek az anlamda her politik kader, her hükümet belli toplumsal sınıfların politikasıdır onlar adına güder. Ancak, bu genel kurala pek karmakşık bir ilişkililer sistemi ortasında, görece bağımsızlaşmış karmakşık bir biçimde gelişir ve siyasal partiler, siyasal kadrolar, onların da sonunda bir toplumsal sınıfa bağlanan ama kendi ilişkilerini de bağrından ve yanından bir tablo sunarlar. Bu defa, emperyalizm ve yerli holdingler, bu ölçüde kısıtlı ve görece bir bağımsızlığa bile tahammül edemedi, doğrudan devşirmelerini getirmişti iktidar mekamlarına. Kökenini, sınıfın çoğunluk unuttuğu, o sınıfın komşu, tekelciyare sadık ve genel sınıfın değil, kişisel bağlarla da bağlanmış, hayati ve geleceği holdinglerin geleceğine bağlı olan emek devşirmeleri bunlar. Bu devşirme nitelikleri yüzünden de emekçi halkı ezmedik, holdinglerin, tekelilerin, oligarşinin bugün için parlamenter görünümü faşizme olan politikası bu çerçevede sürdürmekte, cuntadan çok cuntacı holdinglerden çok holdingin olacağını bildirir. Bu konuda yaratılacak istenen yanoluşları arasında da bizim özevrimizdir.

MDP'ye şimdiden "cenaze" gözüyle bakılırken, "muhalif" Doğru Yol'un neye muhalif olduğu belli olmadı

Burjuva partiler yelpazesinde var olma ve yer arama kavgası şiddetlendi

Türkiye'de bütün dikkatler Özal ve yeni kurulan hükümet çevrilişken, Anavatan Partisi dışındaki partilerdeki önemli gelişmeler ve hareketlilik gözden kaçırılmamalı. Cunta'nın Millet Meclisi'nde yeralan faşizmden ıcazetti ve des-tekli muhalefet partisi Halkçı Parti ile, Cunta'nın kendi adına iktidara hazırladığı, ama daha sonra evdeki pazanı sandığı ve emperyalizminin en üst merkezlerinin hesaplarına uymaması yüzünden en küçük parti görünümünde kalan Milliyetçi Demokrasi Partisi zor günler geçiriyorlar. Ama asıl hareket ve geleceğe dönük önemli gelişmeler resmi burjuva muhalefettin sağ ve merkezci kanatları, yani SODEP ve Doğru Yol Partilerinde gözleniyor.

Yaşayan cenaze MDP, kaçınılmaz sonunu geciktirme çabasında

MDP şaşkın ördek

Seçimlerin ertesi günü, Genel Başkan Başbakan adayı olarak okuyacağı konuşmanın metni bile hazırlan seçimlerden en küçük parti olarak çıkan MDP'yi gereği bu seçim yarışılmasından sonra, şu günlerde yok olma ve doğru ilk adamlarını hırla atıyor. Geçtiğimiz günlerde yapılan kapalı toplantıda 15 başkanı bir bildiri yayımlayan Genel Başkan yardımcısı Musa Ögün, Genel Sekreter Doğan Kasaroglu, Genel Sekreter yardımcısı Ertan Karasu ve Genel Başkan yardımcısı Namık Kemal Şenlik'in istifasını istedikler. Alınan bilgilere göre, açıkça söylenmede de, hala "akıllı ve kuvvetli" olduğunu iddia eden parti genel başkanı Turgut Sunalp'ın de istifası isteniyor.

MDP'deki sıkıntı aslında, bu partiyi iktidar partisi gördükleri için katılanları seçimleri kaybetmeye içlerine yediremediklerinden kaynaklanıyor. Parti içinde partinin feshedilip Doğru Yol'a birleşmesi yolunda güçlü bir akım var. Bir diğer eğilim ise partiyi faşizmden dar sivil siyasal gücün durumunda tutma eğilimi. Ancak partinin kurucularından Izzettin

olan MDP'nin tabanısızlığı, doğrudan askeri ve parlamentosuz faşizm olmadıkça, onu siyasal sahnesinden silinmeye mahkum ediyor.

Cunta'nın şu muhalefette görevlendirildiği resmi ve ıcazetteli Halkçı Parti, merkez ve merkez soldaki yeni gelişmeler karşısında MDP'nin durumuna düşmek için kendi Genel Başkanı'nın de-yimiyle "Anayasasının sınırlarını elverdiği kadar sol" olmaya cabalıyor. HP, sol seçmenlere yönelik kimi göstermelik açıklamalar ve karar tasarılar peşinde. Seçimlerde kendinin de ummadığı oranda oy sağlayan Halkçı Parti'nin henüz tüm umutlarını yitirmeden ve asıl umudunu SODEP'in karşısında kurulacağı anlaşılan yeni "Sosyal Demokrat" partinin kendisine rakip gördüğü güçleri bölmesine bağlılığı anlaşılıyor.

Ve Doğru Yol'u bulanlar

Türkiye'de siyasal partiler alanındaki son günlerin en büyük hareketliliği AP'nin ve bir bakıma eski DP'nin devamcısı ve varisi olan Doğru Yol Partisi'nde yaşanıyor. Doğru Yol'a geçitmiş günlerde, önce Cunta tarafından kapatılan ve şimdi üzerlerindeki siyasal yasakları kalkan Bürokratik Türkiye partisi 21 kurucusu ve 80

haberleri ilk katılmaları da bastırıldı. Katılanlar arasında AP'nin eski ünlü il başkanlarından ve kapatılan Büyük Türkiye Partisi Genel başkanı Hüsamettin Cindoruk'la İhsan Sabri Çağlayangil de var. Doğru Yol Genel Başkanı, bugünkü Anavatan Partisi'ne meydanları çok kızdıran gösterişli törenlerden birinde "Tepelerdeki kulan partiler ebediyen kandiği bil kılacaklar" diyerek Cunta ıcazetteli Meclis partilerinin milletvekillerine, özellikle de bugünkü dağılma sürecine adım atan MDP'deki milletvekillerine ve bu partinin teşkilatına göz kırptı. Doğru Yol'un gücüne hesaplarını ilk maddesi, hemen veya belli bir sürede MDP'nin ve hatta Anavatan Partisi'nin milletvekillerinden kendisine ilüthak sağlamak ve bu partileri dağıtmak. Doğru Yol Partisi şu anda AP'nin önemli yoneticisi kadro ve sempati zantlarıyla AP örgütünün büyük bir bölümünü toparlamayı başarmış durumda. Önümüzdeki günlerde de daha da güçleneceğini söylemek kohenel olamaz.

İnönü'nün dönüşü

Sosyal Demokrat partisinin vetolar yüzünden ayrılan parti kurucu ve yöneticileri, aykırı bir hüküm ve yasak olma-

yerini İnönü'ye bırakan Cezmi Kartay Genel Başkan yardımcısı olurlarken, veto yemisi Atilla Say da Genel Sekreterliğe getirildi. Aradaki süreyi eleştiri konusu olacak kadar sessiz geçmiş olan SODEP, bu dönem boyunca 66 il ve 530 ilde örgütlü bulunuyor. Ancak önümüzdeki günlerde, bir liberal merkez partisi sayılması gereken "Sosyal Demokrat" adı, SODEP'i en çok zorlayacak konu Halil Tunç önderliğinde kurulacağı bildirilen yeni sosyal demokrat parti olacak. Açıklanmasa bile, bu partiyi birleşme olanakları anarhasının sürdürüldüğü bildiriliyor.

Tunç hızlı girişir

Partilerin kuruluşu döneminde bir Sosyal Demokrat Parti kuruluşunu yarıştırdığını söyleyen ve eleştiren, daha sonra da SODEP'e oldukça sık eleştiriler yönelten Halil Tunç, parti kurma çalışmalarını sürdürüyor. Halil Tunç Ecevit'in 12 Eylül'den sonra geliştirdiği Kuzey ülkeleri örneği Sosyal Demokrat Parti teorisinin uygulayıcısı görünümünde. Sendikalarla dayanarak kurulacak bir sosyal demokrat parti peşinde.

Yeni parti girişiminin şimdilik ortaya çıkan adları Halil Tunç'tan başka, işadamları Muratza Çelik ve CHP'nin sağını temsil eden adlardan Sedat Akman. Partinin program ve tüzüğünün hazırlanmış olduğunu açıklayan Tunç lider ve kurucu kadroyu tabanın beşirleceğini söylüyor. Astında Tunç'un kadroya ilişkin ciddi sorunları var. Çünkü taban ve kadrolar SODEP'in karşısında kurulacak partinin "Sosyal Demokrat" kimeside bölünmeye yol açacağından endişeli ve SODEP'i yetersiz gösere de yeni partiyi girmek, hele kurucu ve yönetici kadrolara girmekle kararsız.

Halil Tunç güçlenebilmek ve taban edinebilmek için hızlı girmeyi tercih ediyor. Örneğin son olarak Türk İş Genel Kurulunda yaptığı konuşmada hızlı solu-

Sıkıyönetim şimdi de gazetelerin ölüm ilanlarına kısıtlama ve yasaklar getirdi

Komünistlerin, Hürriyet gazetesinde 1. Bilen'in ölüm ilanını yayımlamalarıyla patlak veren olay, Sıkıyönetim Komutanlıklarının "gölün" yasaklar getirmelerine yol açtı. İlanı yayınladığı için Terüman gazetesinin muhbirliginin de etkisi ile yedi günlük kapama cezasına çarptırılan Hürriyet'in ilan servisinde de komünist avı başlatıldı. Ama avcılar elleri boş döndüler. Ardından da sıkıyönetim komutanlığının ilan yasası geldi.

Sıkıyönetime getirilen kısıtlamalar uyanınca, bundan böyle gazetelere verilen ölüm ilanlarına "dostlar", "arkadaşlar", "öğrenciler" gibi nitelermeler yapılamayacak. İlan metninde yer alacak kişi adları, ölenle yakın ilişkiler tek tek beklirelcek. Ayrıca ilanı verenin adı adresi, açık kimliği de gazete ilan servisinde saptanacak ve belgelenecek.

Reklam ajansları kanallıyla gelecek ilanlarda da aynı koşullar geçerli. Bu durumda gazete yönetimi ile ilan ajansı ortak sorumlu olacaklar.

Sıkıyönetimin ilan yasası sadece "1. Bilen" olayına benzer olayların önlenmesini amaçlamıyor. Yasaklama ve kısıtlamalarla, geçmiş yıllarda faşist terörcülere yasa devletin güvenliğini güçlendire katledilen devrimciler, sürgünler, demokratlar tarafından anılmaları da engellenmiş oluyor. Ölüm ilanı verme salt ölenle kanbağı olanları tanıma bir hak haline getiriliyor.

yasal gücü durdurma tutma eğilimi. Ancak partinin kararlarından İzzettin Doğan MDP' konusunda en doğru değerlendirmeyi yaparak "MDP'nin yakında biteceğini söylemek enahat olmalı". Cunta'nın tabanışlılığını yansıması

üzzerlerinde partiyaset yasağı kalkışı büyük Türkiye partisi'nin 21 kurucusu ve 20 eski milletvekili katıldı. Bu haber tüm gazetelerde parlak biçimde yansıtılırken, yeni bir törenle 150 eski AP'li parlamenter ve ileri gelenin daha partiyeye katıldığı

yüzünden ayrılan parti kurucuları ve yöneticileri, aykırı bir hüküm ve yasal olmaksızın, günden partilerine geri döndüler ve Genel Başkanlığa yeniden Erdal İnönü getirildi. Vefo edilen kuruculardan Türkhan Akyol, Gündüz Pamuk, Muzaffer Sarac ve

Kurulunda yaptığı konuşmada hızlı solculuğa özen gösterdi. Kimisinin sözünü etmediği ve derinde olmadığı bir dönemde "yitirilen bakıldığında, 1982 Anayasası'nın temel hak ve özgürlükleri kaybetmiş, hayat pahalılığında ve 24 Ocak kararlarında kimse söz etmiyor" gibi sözler söylemesinin ne derece etkili olacağını zaman gösterecek.

**Avrupa Konseyi
Özal hükümetinin
temsilcilerini
kabul etmiyor**

Avrupa Konseyi'nde bir süreden beri askıda olan Türkiye'nin durumu, önümüzdeki günlerde kesin karara bağlanacak. Türkiye'nin konuşulacağı toplantıya sunulacak raporda, raporör, Türkiye'de demokratik bir rejimden söz edilemeyeceğini, tüm siyasal partilerin katılmadığı seçimlerin demokratik olmadığını, siyasal tutukluların durumunun, işkence iddialarının, sendikaltı baskıların sürdüğünü sıraladıktan sonra, Türkiye'de yeni seçilen parlamento temsilcilerinin Konsey'e kabul edilememesi yolunda görüş belirtti.

Gözlemciler, genel eğilimin bu yönde olduğunu, olumsuz havanın güldüğünü ve bir kısım Avrupa Parlamentosu üyesinin, Türkiye temsilcileri girecek olursa, parlamentoyu terk edeceklerini kesin bir dille bildirdiklerine dikkati çekiyorlar.

**Cunta, gözaltına
aldığı 273
İranlı demokratın
50'sini İran'a
iade etti**

Merkezi Köln'de olan İran Dayanışma Komitesi sorumlusu Mustafa Daneş, geçtiğimiz Kasım ayının 15'iyle 20'si arasında İran'dan kaçarak canlarını kurtarmak isteyen 273 İranlı demokratın cunta tarafından tutuklandığını ve bunlardan 50'sinin 23 Kasım günü İran'a iade edildiklerini açıkladı. Yapılan açıklamada tutuklanırların Başkale cezaevine konuldukları da bildirildi.

İran Dayanışma Komitesi, işkence ve ölüm tehdidi altında bulunan İranlı demokratların iade edilmelerinin, "Türk generalleri cuntası ile İran İslam Cumhuriyeti güvenlik güçleri ve gizli haberaları örgütlerinin işbirliği içinde olduklarını" kanıtlandığına işaret etti.

Unutma Turgut Özal! Senden büyük sıkıyönetim var...

Sıkıyönetim hatırlattı: Grev yasağı sürüyor

12 Eylül 1980 günü iktidarı gasp eden Cunta'nın bes elebaşı bir arada. Soldan sağa Nejat Tümer, Tahsin Şahinkaya, Nurettin Ersin, Sedat Celasun ve Kenan Evren. Demokrasiye geçiş mavalını sürdürebilmek için üniformalardan ayrılmaları gerekiyordu. Birbirince pazarlıktan sonra bu operasyon gerçekleştirildi...

Kendine Millî Güvenlik Konseyi adını takan eli kanlı Cunta katlika değiştirirken ad da değiştirdi ve Cumhurbaşkanlığı Konseyi adını aldı. Böylece bir kilit, bir de ad desiklikliği ile ülkemizde demokrasiye geçilmiş oldu. Ama bunu demokrasinin ırzına geçilmiş oldu biçiminde kavramak kuşkusuz çok daha gerçekçi bir tutum olsa gerek...

**Öyleyken, böyle oldu
adi da demokrasi oldu**

Demokrasiye geçiş laflarına, Özal hükümetinin kuruluşuna, cuntanın sözde görev devredişine kanıp da gerçekten demokrasiye geçiliyor sananları, sıkıyönetim komutanlıkların hıyaneti getirmeye başladılar. Olup bitenlere inanıp da demokrasinin icaplarına göre hareket edenler çıkabilir kuşkusıyla, çeşitli sıkıyönetim komutanlıkların, hiçbir şeyin değişmediğini, sıkıyönetimin yasaklarını sürdüğünü yeni bildirilerle peşpeşe ilan ediyorlar.

Kocaeli, Zonguldak, Bursa, Bilecik, Sakarya, Bolu illeri Sıkıyönetim Komutanlığı, yayınladığı 21 numaralı bildiride, "Kamu düzeni, huzur ortamı ve genel güvenliğin sağlanması amacıyla alınan önlemlerin uygulanmasına aynen devam edilmektedir. Faaliyetleri menedilmiş demerlerin yeniden faaliyete geçebilmeleri, toplantı ve gösteri yürüyüşleri, grev ve lokavt, komutanlık iznine bağlıdır. Komutanlığa verilmiş tüm sorumluluklar bugüne kadar olduğu gibi titizlikle korunacaktır" dedi. Ege Ordu ve Sıkıyönetim Komutanlığı da iki gün sonra yayınladığı bildiride aynı şeyleri tekrarladı ve "Mevcut ve bundan sonra yapılacak bütün işyerlerinde grev ve lokavt, referandum, irade beyanı gibi sendikaltı faaliyetler izine bağlıdır" diyerek elası yanlış anlamaları ortadan kaldırdı. Diğer sıkıyönetim komutanlıklarının da önümüzdeki günlerde grev olursa aynı türden bildiriler yayınlamaları bekleniyor.

TÜSTAY

Türkiye işçi sınıfının sendikal savaşımı yeni bir dönemde

Yurtdışındaki tüm sendikacılar ortak bir komite oluşturdular

16 ve 17 Aralık günleri Hollanda'nın Amsterdam kentinde bir toplantı yapan DISK'in 12 Eylül'den sonra yurtdışına çıkarak zorunda kalan 30 kadar üst düzey yöneticisi Türk-İş Kongresi'ne bir mesaj göndererek Türk-İş yönetiminden hesap sorulması ve Türk-İş'i, DISK'i'li, bağımsız ve sendikali işçi ayrımı yapmadan çalıştırdıkları sendikal ve demokratik hakların yeniden kazanılması için birlikte savaşım çağrısı yaptılar.

Aralarda DISK Yürütme Kurulu üyesi Kemal Daysal ve DISK temsilcisi Yücel Top'un, ayrıca TOB-DER yöneticilerinin de bulunduğu DISK'e bağlı sendikaların yurtdışında yaşayan üst düzeydeki yöneticilerin yapıldıkları toplantıda, yurtdışındaki sendikacıların çalışmalarını ortaklaşa yürütülmesi için yeni bir Yürütme Komitesi kuruldu. Komite'de Kemal Daysal ve Yücel Top'un yanı sıra DISK'in seçilmiş organlarında görevli olan yönetim kurulu üyeleri, DISK bölge temsilcileri ve her sendikadan bir yönetici yer al-

Yurt dışına çıkmak zorunda kalmış DISK ve bağlı sendikaların tümünün katıldığı toplantıda Türk-İş Genel Kurul'u'na bir çağrı gönderildi.

di. Yürütme Komitesi'nin daha sonra kendin içinde bir Yürütme Komitesi seçmesi de kararlaştırıldı.

DISK'in 13 Şubat'taki kuruluş yıldönümünün Federal Almanya'nın merkezi bir kentinde Avrupa'daki işçi örgütlerinin de desteğiyle ortaklaşa kutlanmasının da kararlaştırıldığı toplantı sonunda, 21 Aralık'ta başlayan Türk-İş Kongresi'ne ortak bir çağrı gönderildi.

12 Eylül'den bu yana bütün demokratik ve sendikal hakların yitirilmesine rağmen işçi sınıfının mücadelesinin durmadığını ve durmayacağına dikkat çekilen çağrıda özetle şöyle denildi:

"Geleceğimiz kendi ellerimizdedir. Bunun için bugün çalıştığımız yurtdışında

sürdürmek zorunda bırakılmış DISK ve bağlı sendikaların bir bölüm yöneticileri olarak sizden sesleniyoruz. İşçi haklarını gasp eden faşist cuntaya karşı en afak bir tepki göstermeyen ve ona destek veren Türk-İş yönetiminin hesap sorulması. Onların o teslimiyetçi politikalarını mahkum edin. DISK ve bağlı sendikaların davalarına son verilmesi, işçi sınıfımızın iş ve yaşam koşullarını iyileştirme mücadelesi verdikleri için zindanda tutulan sendika önderlerinin serbest bırakılması ve bu sendikaların yeniden özgürce çalışma olanaklarına kavuşması için sesinizi yükseltin ve Kongre'nin bu fide karar alması için çağrı gönderin. Fabrikalarda, brolarda, tüm iş yerlerinde faşizmin destek alan patronların iş koşullarını daha da ağırlaştırarak uygulamaları, baskı ve terörüne karşı birlikte mücadele edin. Türk-İş'i, DISK'i, bağımsız, sendikali ayrımı yapmadan çalıştırdıkları sendikal, demokratik haklarını yeniden kazanmaları için birlikte savaşın."

Türk-İş Kongre'sinde MHP'li bakanlardan Agah Oktay Güner bir konuşma yaptı

Türk-İş üst yönetimindeki çete koltuğunu korudu

Türk-İş'in beş gün süren büyük Kongre'si sona erdi ve yıllardır Türk-İş yönetiminin elinde tutan sınıfıbirlikçisi kanat, koltuğunu korumayı her kez daha bağırdı. Başladığı günden itibaren sadece "seçim kulileri" içinde geçen, Türkiye işçi sınıfının yaşamakta olduğu ağır ve acılı koşullara ilişkin herhangi bir öneri getirmeyen, herhangi bir tartışma platformu dahi olmayan Kongre'de son günkü seçimlerde Şevket Yılmaz yeniden Genel Başkan. Sadık Düzce Genel Sekreter so-

oy vermeyenlere saygısızca saldırarak ifade etti. Yılmaz seçimden sonra yaptığı geleneksel "teşekkür" konuşmasında işçi sınıfına değerli Allah'a şükretti ve aynen şöyle dedi: "18 ayık çalışmalarından dolayı Allah buharında bana hitit dectim. İzzetlilü olanlar, karşısında başka aday olmadıyı halde oyları benden esirgemişler."

Türk-İş Genel Kurulu'nda beş gün boyunca tartışılan olaylar Türkiye işçi sınıfı yöneticileri için çok önemli bir

AYDIN ENGİN Tirmışık Gün uğursuzun

Niyetimiz bu sayı, Anavatan Partisi'nin ne menem bir partisi olduğu, seçimi nasıl ve neden kazandığı, cuntanın has evladı mı, üvey evladı mı, veledi mi, evlatlığı mı gibi sorulara cevap aramak; Turgut Özal'ın sırtını dayadığı Reagan Amcası ile hısm akrabalığı üstünde durmak; aklımızın erdiği, dilimizin döndüğünce, kaleminizin elverdiği "Özal nasıl geldi?" sorusuna yanıt vermek.

Gel gör ki biz yorimizden doğru-lup, daktiloya kağıdı takkına kadar Özal hükümetini kudu. Cankaya'daki uğursuzla onaylatıldı da Mecidi-te programı bile okuyuverdi. Sanız bu gazete dizilip basılıp size ulaşana kadar güvenoyunu da alıp teğahını işletmeye başlayacak. Yani, biz sim-di oturup, "Özal nasıl geldi?" diye yazacak olursak, kimi okuyucu büyük altından gülüp dalması geçecektir:

— Akşamdan sonra sabah şerifleri hayrola efendi. Sen hele şu nasıl geldi'ni bir yana bırak da, gelenin ne yapacağını anlat. Bu gelen ne yapacak? Yapacağını nasıl yapacak? Yaptığı kime, neye yarayacak?, diyecektir.

Didirtmeyelim.

Didirtmeyelim de bize kalsa bu sorulara öyle uzun uzun yanıtlar gerekmiyor ki. Özal ne yapacak? Yapacağını nasıl yapacak? Yaptığı kime yarayacak, neye yarayacak?

Özal'ın işbaşına gelir gelmez beş yüz bilmen kaç sayfa'lık Resmî Gazete yayımlap, bakanların aklak bullak olması, onu ondan alıp ötekine yapıpması, birini ötekinden koparıp, berikine yarmamasına bakıp herifin yapıp ettiklerini anlaşılmaz, karışık ve karmaşık işler filan çakmayalım. Hele "Friedmancilik", "Münsterizm" gibi gavurca; "en-faşizm" gibi çakmak, "çeki-çeki-

Bizce Özal için bu kadarcına bile gerek yok.

Özal ne yapacak? Basit: Emekçi halkımızı soyacak.

Bunu nasıl yapacak? Basit: Cunta Anayasası'nın ona sağladığı tüm olanakları kullanarak. En küçük bir demokratik kıpırdanışı kopuk, ciple, süngüyle, artık olağanlaştırılmış "sık-k" yönetimde, bölge valileriyle, sendikalar, toplantı ve gösteriler, grev ve lokavtlar, dernekler, siyasi partiler konusunda çekilmeden yeni "yasalar"la bastırmaıy deneyecek.

Yaptığı kime yarayacak? Basit: Bir avuç tekele!

Yaptığı neye yarayacak? Basit: Emekçi halkımız için hiç bir işe yaramayacak! Verdigi ağır zarar ve hasar da cabası olacak...

Evett, bize bu soruların yanıtları bu kadar basit. Olsa olsa şu eklenabilir:

Türkiye'de, burjuvazi tarafından elkonan artı değer'in ve köylülüğün yok pahasına alınan artı ürün'ün dağılım ve üleşiminde, 1980'e doğru kimi zorluklar baş-göstermiştir. Belli başlı bankalar ele geçirilerek mali sermayeye sıçramakta olan tekeller aslan payının kendilerine ayınması, daha doğrusu o güne kadarki payın artırılmasını istemişlerdir. Bunun yanı sıra ve bundan daha vahim olarak emekçi sınıflar yığılsal grevlerle, kooperatif biçimi örgütlenmelere yönelimlerinde; burjuvazi'ye: ür-kütü hızla, siyasal örgütlenmede niteci sınırlamalr göstermelerinele, genel olarak burjuvazinin ve fakat elbette ve çok daha ağırlıklı olarak tekellerin, bankaların, mali sermayeye sıçramakta olan bir avuç parababasının hesaplarını bozar olmuşlardır. "Zor oyunu bozay" hesabı, Türkiye tekelci sermayesi "demokratik oyunu"ndan kolayca ve en küçük bir sıkıntı, sakınca, çekince

seçimlerde Şevket Yılmaz'ın yeniden Genel Başkan, Sadık Şide Genel Sekreter seçilerek, Kaya Özdemir Eğitim Sekreteriği'nde, Ömer Ergün'de Genel Mali Sekreterlik'te yeniden "görev" aldılar. Türk-İş İcra Kurulu'nda ki değişiklik, Türk-İş dışına düşmüş durumdaki Zonguldak Maden İşçileri Sendikası'ndan gelen Teşkilatı Kuvva Sekreteri'nin yerine, Yö-İŞ Sendikası'ndan Orhan Balaban'ın seçilmesi oldu. Şevket Yılmaz ile Sadık Şide yerlerini korumayı başardılar ama aldıkları oylar oldukça anlamlı. 366 delegenin katıldığı seçimlerde Şevket Yılmaz sadece 192, Sadık Şide ise 171 oyu toplayabildiler.

Nitekim seçimin ardından yapılan "geleneksel" konuşmalarında Şevket Yılmaz kendisine verilmiş 174 oyu konusunda "oy veremeyenleri" suçlayan bir konuşma yaptı. Seçim öncesi konuşmalarında ise Şevket Yılmaz'ın karıştığı namuslu bir konuşma sekreterliğinde yeniden aday olan Sadık Şide'nin sözleri çok ilginçti. Şide, belki de Türk-İş yönetiminin

ŞEVKET YILMAZ-HALİT NARİN
Türk-İş Genel Başkanlığı'na yeniden seçilen Şevket Yılmaz, "sosyal demokrat" sözüne bile dayanamazken, TİSK Başkanı Halit Narin ile kucak kucaca, omuz omuca...

görünmeyen yüzünü en özlü biçimde açıklıyordu; Şide şöyle demişti: "Biz hâlâ konuş gibi göstermek istiyorlar. Aslında biz hasim değil, hisuzuz".

Şevket Yılmaz ise tek aday olmasına rağmen 366 delegeden sadece 192 oyu alabilmesinden duyduğu öfkayı kendisine

yunca tanık olunan olaylar Türk-İş için utanç, yâneticiler içinse suç niteliği taşıyan olaylar oldu. Örneğin, faşist MHP'nin en önemli yöneticilerinden, MCH hükümetlerinin MHP'li Ticaret Bakanı Ağaz Oktay Güner'e Türk-İş Genel Kurulu'nda söz hakkı verildi. Sosyal demokrat sözcüğüni alkışlayan delegeler, bizzat genel başkan ve divan başkanı Şevket Yılmaz tarafından salondan atıldı. Halit Tunç'un Ana.P'yi ve Özal'ı eleştiren sözleri, Şevket Yılmaz tarafından kesildi. Kısacası Türk-İş Genel Kurulu'nda gerilim çok gerdi ve Türk-İş'e ağırlığın koyulduğunu bir kez daha başkanı Şevket Yılmaz'ın özetli salı seçim sonucuna bakılarak "telakkar da değişmedi" biçiminde yapılabildi. Ama esas olan Türk-İş'in çok daha sağ, hatta faşist çizgiye itilmesidir ve milyonlara işçinin ekonomik savajlığını vermesi gereken şu andaki "tek" sendikal üst örgüt artık "san'yı bile değdi", faşizmin karışması bulunmuştur. Genel Kurul bunun son mut kanıtı oldu.

İşveren Sendikaları Konfederasyonu da Kongre'sini yaptı

- Halit Narin'in yeniden başkan seçilmesi, işverenlerin öntümdeki dönemde daha saldırgan olmalarının bir kanıtı

"Kaybedilen işçi hakları gibi anlamsız, haksız ve yersiz hak-riklere gelecekteki çalışma barışını tehlikeye atmaya kimsenin hakkı bulunmadığını belirtmek isterim" ... Bu sözleri Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu (TİSK) Genel Kurulu'nda, Konfederasyon Başkanı Halit Narin söylüyordu. "Yıllardır işçiler güldü, biz ağladık" sözleriyle ünlü olan Halit Narin, yeniden genel başkanlığı seçilerek, işverenler, işçi haklarını anlamaz ve yersiz bulduklarını da böylece açıklıyordu.

TİSK Genel Kurulu'na Özal'ın Çalışma Bakanı da katıldı ve sermayeye, "bundan sonra ideolojik amaçlarla çalışma barışının bozulmasına izin vermemeye kararı olduklar" teminattı vardı. Öte yandan sermayenin en kabadday temsilcilerinin bastır bulundukları ve işçilerin "daha fazla" nasıl ezceklerini sapadıkları toplantının baş konularından biri de Türk-İş Genel Başkanı Şevket Yılmaz'dı. Şevket Yılmaz bir toplantıda işverenlerle sarmış dolay, işçileri sermayeye satmanın en iyi örneklerini verdi. TİSK Genel Kurul Raporu'nda yer alan işçi düşmanı görüşlerden sadece Check-Off'ı (yani işçilerin sendikal aidatlarının işveren tarafından kesilip sendika hesabına yatırılması) ilâz edilecek, sermayenin "çalışma barışı" adını verdiği, işçilerin ellerini kollarını bağlama ve sinir uzlaşması politikasına evet dediğini açıkça bildirdi.

"Monetarizm" gibi kavracı; "enflasyonu aşığı çekmek", "esik para politikası izlemek", "Tarım gelirlerini cezalandırarak endüstriye kaynak aktarmak" filan gibisinden yarı gavraca ve dahi pek parlak laflara kanıp, Turgut Özal'ı bir cihan alamesi, bir ekonomik politika ustası filan gibi görmenin de aklı yok. Sözü uzatmadan söylesek Turgut Özal başkanlığında "hükümet" olup "hükümetçiyi" başlayan bu ekibin, ne yapıp edeceğin kavramak için, ilim ilirir sahlı olma, hele hele ekonomi uzmanı olma hiç gerek yok. Yeter ki koparılan yaygaranın uğultusundan başımız girmesin ve parlak cıvaları kazıyıp "malın aslı'nı" görmesini becerelim.

Hani bir dönemim aydınlık kafalı, dünyaya metelik vermez, kalender meşrep ve fakat cin gibi zekasıyla her olayın özünü avucuna alıveren ünlü "nüktedan"ı Borazan Tevfik'i sinemaya götürmüşler. Bir Tarzan filmi oynuyormuş. Filmden çıkınca, hayatında ilk kez sinemaya gitmiş olan Borazan Tevfik'e sormuşlar: — Üstad nasıl buldunuz filmi? Borazan Tevfik dudak bükümü: — Değişik bir şey yok, demiş, beyaz adam, vahşilerin elindeki kızı kurtardı, sonra her kurtarıcı gibi kurtardığını rızına geçti...

Yakışıklı Tarzan'ıyla, güzel Ceyn'yle, saklaban Çita'sıyla, vahşi ve kötü ırlı zencileriyle, yılanlar, aslanlar, filleri, goller, imrakları, uçurumlarıyla koskoca bir filmdeki tüm gözcüklü numaraları bir yana itip zencilerin aşağılandığı, beyaz ırkın yüceltildiği sinsi bir propaganda vardı aslında serivermek için besbelli ki kafa açıklığı, zeka çekikliği gerek.

"Monetarizm" gibi kavracı; "enflasyonu aşığı çekmek", "esik para politikası izlemek", "Tarım gelirlerini cezalandırarak endüstriye kaynak aktarmak" filan gibisinden yarı gavraca ve dahi pek parlak laflara kanıp, Turgut Özal'ı bir cihan alamesi, bir ekonomik politika ustası filan gibi görmenin de aklı yok. Sözü uzatmadan söylesek Turgut Özal başkanlığında "hükümet" olup "hükümetçiyi" başlayan bu ekibin, ne yapıp edeceğin kavramak için, ilim ilirir sahlı olma, hele hele ekonomi uzmanı olma hiç gerek yok. Yeter ki koparılan yaygaranın uğultusundan başımız girmesin ve parlak cıvaları kazıyıp "malın aslı'nı" görmesini becerelim.

Sandıkta Özal çıkmıştır. 1980 darbesine kadar Türkiye'de ekonominin bir numaralı sorunsulu olan Özal. Darbe ile öteki tüm burjuva politikacılar görevlerinden alınır, Çanakkale'de boğaz sefasına götürlürken, yetkililer daha da artmış olarak ekonominin "bir numarası" olma devam eden Turgut Özal. Askerler kışlarına "dönerken", sandıkta çıkıp görevine devam eden Turgut Özal...

Sözü bağlarsak ve kestirmeden giderssek, Özal'ın ne yapacağı, neyi nasıl yapacağı, kimin için yapacağı kartvizitinde yazırdı. İşte Özal'ın kartviziti:

Sabancı Holding Genel Koordinatörü, Türkiye'nin en büyük traktör fabrikası Burtak'ın kurucusu, ortağı ve yöneticisi, Dünya Bankası uzmanı, IMF'nin Türkiye'deki güvenilir ajanı, 24 Ocak kararlarını mi-marı ve uygulayıcısı, cuntanın Başbakan Yardımcısı, Anavatan Partisi Genel Başkanı, İstanbul milletvekili, Nakşibendi tarikatının karanlık başlağları Suudi Arabistan prensi Fahd'a, Dünya Bankası ve IMF ile Reagan'a kan hisimi olan anıl, şanlı, hacı ve plancı Turgut Özal...

Şu yukarıdaki kartviziti okuduktan sonra hâlâ bu yazının başındaki soruların soran çıkarsa... ne diyelim, Allah akı fikir ve iz'an ihsan eylesin. Amin...

TSI

Berliner Sprachen Institut e.V.

Kolbuser Damm 79, 1000 Berlin 61
Telefon: 69 36 001

DEUTSCH ALS
FREMDSPRACHE
TURKISH ENGLISH
GRIECHISCH
FRANZÖSISCH ARABISCH
SPANISCH SPEZIALKURSE

Übersetzungsbüro für sachgerechte
Arbeiten in allen Sprachen

Türk-İş Başkanı İşveren Sendikası'nın raporuna övgü düzdü

TİSK Genel Kurulu'nda, Türk-İş Genel Başkanı, Cunta'nın ve sivil faşizmin "resmi" sendikası Şevket Yılmaz da konuk olarak konuştu. Şevket Yılmaz, "Check-Off'ın kaldırılmasına ilişkin görüşleriniz dışında raporunuzu, çalışma barışına evet diyorum" şeklinde konuştu. Yılmaz'ın bu konuşması, Türk-İş içindeki bazı sendikacılarla eleştirildi.

Çalışma barışı adı altında işçiyi sermayeye satma politikasının şampiyonu Şevket Yılmaz'ın "evet" dediği TİSK raporunda kısaca şu görüşler yer alıyor:

- 12 Eylül'den sonra gerçek bir çalışma barışı kurulmuştur.
- 1982 Anayasası, çalışma hayatına ilişkin çok farklı bir anlayış getirmişti, iş aleminde uzun süreli barışı sağlayacak ilkeler yer vermiştir.
- 1982-1983, demokrasie kararı geçiş yılları olmuştu.
- Yüksek Hakem Kurulu çalışanların haklarını sağlayarak, iş hayatını düzenleyerek gerçek bir çalışma barışının kurulmasına katkıda bulunmuştur.
- Ancak grev ve lokavt yasalarında bazı noksanlar vardır. Örneğin grevler en fazla 60 günle sınırlandırılmalı, bundan uzun grev yapılmamalıdır.
- Check-Off kalkmalıdır.

Kesin Dönüşü Özendirme Yasası primlerin Türkiye'ye aktarılmasını dayatıyor

Özal, kesin dönüşçülerden en az bir milyar Mark bekliyor

Federal Almanya'da "Yabancı İşçileri Kesin Dönüşü Özendirme Yasası"nın uygulamaya girişi ile Özal'ın aldığı edip, bir turist gibi Federal Almanya'ya gelmesi gerekiyor. Buna karşılık, yabancı işçinin Almanya'ya kesin olarak terkettiğini gösteren "yeşil renkli" sınır çıkış belgesinin, Alman sınır polislerince damgalanmış memleketinden postalamak zorunda olduğu ikinci kopyası Federal Alman resmi makamlarının eline geçmedikçe birikmiş emeklik primlerinin ödenmesi söz konusu değil. Bu durumda birkaç "istisna" dışında kesin dönüş yapan emekçilerin hemen tümü alacakları primleri Türkiye'ye aktaracaklar. Bir başka türlü söylersek, **Turgut Özal'ın** emrine, en az 375 milyon dolarlık bir döviz yağmuru yağacak.

Türkiye tekeli sermayesi adına ülkede varolan ve ülke dışından gelebilecek ve bunu banka sahipleri için hizmetine sunmak biçiminde özelleştirilecek bir programla hükümetin başına geçen Özal, kesin dönüşçülerin dövizlerine "çanta keklik" gözüyle bakıyor. Özal'ın, kesin dönüş yüzünden işi dövizlerinin "ister istemez" Türkiye'ye akacak olusuna duyduğu güven, şu aşamada yurtdışındaki işçilerden döviz çekmek amacıyla herhanı bir "asrı özendirici önlemler" alma yoluna gitmediği ortaya çıkıyor. Nitekim iş hükümeti icracı olarak banka mevduatlarında faiz oranlarını bir çırpıda yüzde 52'ye yüksel-

ten Özal, yurtdışındaki işçilerde yurda aktarılacak dövizlere sadece "4 puanlık" özendirme primi tanıdı. Geçen yılları oranla, bu kadarcık bir özendirme primi, uzmanlarca "devede kulak" olarak nitelendiriliyor.

Özal'ın yukarıda belirttiğimiz "ince hesapları"nda pek de yanlışmadığı anlaşılıyor. Çünkü Federal Hükümetin gerek 10 bin 500 marklık kesin dönüş priminin, gerekse birikmiş emeklik sigortası primlerinin ödenmesiyle ilgili olarak koyduğu tüm kurallar, bu dövizlerin büyük ölçüde Türkiye'ye aktarılmasını gereğini doğuruyor. Gerçi kaçak üstünde emekçilerin kendilerine ödenen primleri bir Alman bankasında açtıracakları hesaba yatacakları olanaklı. Ama bunun pratik pek de bir anlamı yok. Pasaportundaki oturma ve çalışma izninin iptal edilmesi bir işçinin

bir Alman bankasındaki kontosundan para alıp verememesi için, yeniden vize alıp, bir turist gibi Federal Almanya'ya gelmesi gerekiyor. Buna karşılık, yabancı işçinin Almanya'ya kesin olarak terkettiğini gösteren "yeşil renkli" sınır çıkış belgesinin, Alman sınır polislerince damgalanmış memleketinden postalamak zorunda olduğu ikinci kopyası Federal Alman resmi makamlarının eline geçmedikçe birikmiş emeklik primlerinin ödenmesi söz konusu değil. Bu durumda birkaç "istisna" dışında kesin dönüş yapan emekçilerin hemen tümü alacakları primleri Türkiye'ye aktaracaklar. Bir başka türlü söylersek, **Turgut Özal'ın** emrine, en az 375 milyon dolarlık bir döviz yağmuru yağacak.

Yeni konut kampanyası

Kesin dönüşçülerin primlerini çanta keklik gören Özal Hükümeti, dönüş yapmayan Türkiye'ye göçmen işçilerin tasarruflarını pekebilecek için yeni önlemler peşinde. Nitekim gazetemiz başkaya hazırladığı sırada henüz resmen açıklanmamış olan bir kararnameye Özal, yurtdışındaki işçilere dövizle konut sahibi olabilmeleri için ilgili özendirme önlemleri ve devlet güvencesi sunuyor. Özal böylece bir taşla iki kuş vuruyor. Yeni bir yandan ülkede tam bir bunalım içinde olan insanları sermayenin emekçilerine, özellikle de ancak büyük insan talebinin istesinden gelebilecek topla konut üretiminin büyük kredi kolaylığı sağlayarak bu kilit sektörlerde belirlen bir harekettirici olarak bir yandan da Türkiye ekonomisinin "ekmek kadar, su kadar" gereksinim duyduğu döviz akışını hızlandırarak. Hükümet programında bu konuyla ilgili olarak yer alan satırlar ve yukarıda değindiğimiz "topluluk kararnameleri" ile Özal'ın, üç yıl içinde 1 milyar 200 milyon dolarlık bir döviz döğüşü hesabı yaptığı anlaşılıyor.

Brüksel'de bir Türk klübüne silahlı saldırı

Gece klübe giren saldırgan ateş açarak iki kişiyi öldürdü, iki kişiyi de yaraladı. Burjuva basını olayı örtbas etmeye çalıştı.

İrçıkların yabancılara karşı Belçika'da yürüttükleri saldırılar dizisine yenileri eklendi. 12 Aralık gecesi Brüksel'deki Al-sancak adlı spor klübüne giren maskeli bir kişinin, içerdekilere ateş etmesi sonucu iki Fash öldü, iki Fash da ağır yaralandı. Burjuva basını olayı "kişisel bir hesaplaşma" biçiminde verirken, Belçika Genel-İş Federasyonu'nun çağırısıyla 15 Aralık günü bir protesto yürüyüşü yapıldı. Ayrıca 16 Aralık günü yapılan basın toplantısında Fash demokratik örgütlerinin temsilcileri, çoğunlukla Türkiye-lerin göçüp geldiği aynı spor klübüne daha önce de silahlı saldırıda bulunduğunu söylediler ve bu saldırının da irçıklar tarafından yapıldığını delilleriyle kanıtladılar.

İrçıklar Brüksel'de ayrıca son bir kaç ay içinde iki kez de Türklerin ve Faslıların gittiği camilerin pencerelerinden içeri domuz kafası attılar. Olay Belçika kamuoyunda geniş tepki yarattı.

Belçika'da 1979 yılında bir Türk kahvesinin bombalanmasıyla başlayan irçki saldırılar düzenlenenden bugüne dek daha hiç kimse yaşamamış. Hükümet de çıkardığı yabancılardan haklarını buda-yan yeni yasa yasaları yabancı düşmanlığını daha da körükliyor. Bu yasaların son örneği, Adalet Bakanı Gol'un yabancı öğrencilere ilgili okul parlamentoya verdiği öneri oluşturdur. Gol'un yeni yasa taslağı, okul üretilerini arttırmayı ve ilköyl sinavları veremeyen öğrencilerin aynı dalda okula devamını yasaklamayı öngörüyor. Yasayı protesto eden öğrenciler, geçtiğimiz ay Belçika'nın 5 kentinde açık grevleri yaptılar. Ayrıca Üniversite-lerarası Öğrenciler Koordinasyon Komitesi 22 Ocak günü, sendikaların ve çok sayıda demokratik örgütün destekleyeceği bir yürüyüş düzenliyor.

Belçika Mektubu

Yeni Yabancılar Yasası ve yabancı düşmanlığı

A.DERİN

Reagan ve Thatcher'ın sosyal gerileme politikasını Belçika koşullarında uygulamayı kendisine amaç edimmiş olan J.Gol, bu tutumuya geçen Eylül ayında iki grevlerin başı sorumsuzluğu olmuştur. Aynı ayındaki barış gösterileri sırasında ise, Gol Pershing-2 ve Cruise füzelemlerin Avrupa'ya yerleştirilmesinin savunuculuğunu üstlenmiş ve basına verileri karşı saldırı tutumuyla dikkati çekmiştir.

Belçika'da, Başbakan Yardımcısı ve Adalet Bakanı J. Gol'un hazırladığı yeni yabancılar kanununun karşı tepki depar ediyor. Kasım ayı sonunda, özellikle üniversite-lerde açık grevi biçiminde, başlayan protesto eylemleri süregeliyor. Hareket Üniversiteler dışına da yayılmış olup sendikal çevre-lerde de destek bulmakta.

Şimdi de Adalet Bakanı "sosyal öç" politikasının uygulamasında 3. cepheyi açmışa benliyor: göçmen işçilere ve onların kazanımlı haklarına karşı saldırı cephesini...

Meclis komisyonlarında tartışılmasına bağlanan bu yeni tasan, 1980 yılında tüm partilerin oybirliğiyle kabul ettikleri Yabancılar Yasası'na kıyasla pek çok alanda radikal kısıtlamalar, göçmen işçiler için pratik-te vahim sonuçlar doğuracak hükümler getiriyor.

Bu tasarinin kamuoyunda tartışılmasının gün geçtikçe azgınlaşan bir yabancı düşmanlığı ortamında yapıldığını da gözden kaçırmamak gerekli. Son günlerde Brüksel'de meydana gelen provokasyon, Teh-

Toplu sözleşme görüşmeleri ilk oturumda çıkmaza girince IG-Metall greve hazırlanıyor

IG-Metall Sendikası Yönetim Kurulu üyesi Hans Janßen, hükümetin tutu-

● IG-Metall Sendikası Yönetim Kurulu üyesi Hans Janßen, hükümetin tutumuna karşı, "biz kendisine düşman ilan edenler, aynı tutumla karşılaşıp sakıncalıdır" dedi.

Federal Almanya ve Batı Berlin'de metal patronlarıyla IG-Metall Sendikası arasındaki toplu sözleşme görüşmeleri olanca çetinlikle başladı. Görüşmelerde IG-Metall'in en az yüzde 35'lik ücret artışı ve 35 saatlik çalışma haftası gibi istemlerindeki kararlı tutumu ve metal patronlarının bu istemleri kesin reddetmeleri sonucu, grev olasılığı şimdiden arttırdı. Hiç bir sonuca varılmayarak tek tek bölgelerde yapılan ilk görüşmelerin hepsi Ocak ayına ertelendi.

IG-Metall, bölgelere göre yüzde 3 ile 3,5 arasında değişen ücret artışı istemi en sürdü. Haftalık çalışma saatinin 40' dan 35'e düşürülmesi isteminde de IG-Metall yöneticileri bir milim ödün vermediler. Metal patronları ise görüşme masasına "erken emeklilik formülü"nden, "35 saat uygulamasının işsizliğe etkisi olmaz" teranelerinden başka bir şey getirmedikleri gibi, "hem istenilen ücret artışı hem de kısa çalışmanın getireceği yük birlikte hesaplanırsa artış toplam yüzde 20'yi buluyor. Bu istemlerin gerçekleştirilmesi bir felaket olur" dediler. Sendika sözcüleri ise 35 saat uygulamasının, işverenlere yalnızca yüzde 6-10'luk bir "yük" olacağını ve bu uygulamayı 1 milyondan fazla işyeri açılacağı bir kez daha vurguladı. IG-Metall Yönetim Kurulu üyesi Janßen, görüşmelerden sonra yaptığı açıklamada grev olasılığının arttığını söyledi. Grev fonlarını IG-Metall'e sundukları, amaçlarını ilk büyük sendika ise, daha şimdiden grevle dayışmalarını ilan etmiş olular.

Bu yılın toplu sözleşme görüşmelerinin en büyük özelliği, Federal hükümetin de neredeyse "gümrük masasına oturan bir tarafta" haline gelmesidir. Patronların istediği erken emeklilik uygulaması ile ilgili yasa tasarıların apar topar parlamentoya sunulması ve özellikle Başbakan Kohl, Çalışma Bakanı Blum ve İçişleri Bakanı Zimmermann'ın 35 saat istemine ağız püsküren açıklamaları IG-Metall yöneticileri şiddetle protesto ederek, "ilk defa herhangi bir hükümet toplu sözleşme politikasına bu dercede müdahalede bulunuyor" şeklinde değerlendirdiler. Blum, hükümetin tavırını açıkça "erken emeklilik, 35 saat karşı getirilmiştir, bu konuda sendikalar arasında varolan çatlaklar derinleşebilir" sözleriyle dile getirdi.

Almanya'da çalışma süresini kısaltma savaşımının kısa tarihçesi

IG-Metall Sendikası 1982 yılı Eylül ayında, "İşten çıkarmaların giderilmesini olgusu yüzünden 1984'de yapılacak toplu sözleşmelerin en baş maddesi haftalık çalışma saatinin kısaltılması olacaktır" diyerek 35 saat için savaşım kararını almıştı. Kararın alındığı o günden toplu sözleş-

me görüşmelerinin başladığı bugüne kadar 35 saat için savaşım gelerek güçlendi, güçlenmeye devam ediyor. Bugün 35 saat için verilen savaşım, çalışma saatinin kısaltılması için 1. Enternasyone'le, yani dünyeli yıl önce başlayan savaşımın şer geleneğinin bir devamı. Bu yüzütlü yıl bo-

yunca patronlar, devlet yöneticilerinin de desteğiyle iş saatinin kısaltılmasına hep karşı çıktılar, on saatte de, sekiz saatte de karşı oldular. Şimdi de 35 saatte karşı direniyorlar. Ama sendikalar çalışma saatinin kısaltılması için verdikleri savaşımın her zaman da uykuya ulaşılır.

- 1848'e kadar: Fabrikalarda, özellikle tarımda kadın, erkek ve çocuklar gündüz 14-17 saat çalışıyorlar.
- 1839: Prusyalılar, 10 ile 16 yaşındaki çocukların gündüz 10 saat-ten fazla çalıştırılmalarını yasaklayan bir yasa çıkıyor.
- 1856: Alman basını sanayiinde on saatlik işgünü ve 70 saatlik çalışma haftası yürürlüğe giriyor.
- 1866: Uluslararası Emek Birliği Cenevre'deki Kongresi'nde 8 saatlik işgününi talep ediyor.
- 1889: İkinci Enternasyonal'in Paris Kongresi, 1890'ın 1 Mayıs'ını 8 saatlik işgünü için ilk savaşım günü ilan ediyor.
- 1900: Jena'daki Zeiss işletmelerinde 8 saatlik işgünü uygulaması yürürlüğe sokuluyor. İşçi sınıfının istemi: "8 saat iş-8 saat uyk-8 saat istirahat.
- 1910: Sanayi dallarının çoğunda 10 saatlik işgünü uygulaması başlıyor.
- 1918: Tüm işyerlerinde 8 saatlik işgünü ve 48 saatlik çalışma haftası uygulamasına sokuluyor.
- 1931: ADGB (zamanın sendika federasyonu) 40 saatlik çalışma haftası istiyor.

- 1938: 8 saatlik işgünü yasallaşıyor. Ancak faşistlerin savaş ekonomisi, yasaı fiilen yürürlükten kaldırıyor.
- 1955: DGB sendikaları 5 günlük ve 40 saatlik çalışma haftası talep ediyorlar.
- 1956: IG-Metall'in imzaladığı "Bremen Sözleşmesi" ile metal sanayii için çalışma haftası 3 saat indirilerek 45'e düşürüldü.
- 1965: Basım sanayiinde 40 saatlik çalışma haftası uygulaması başlıyor.
- 1977: IG-Metall'in 12. Olağan Genel Kurulu'nda 35 saatlik çalışma haftası istemi öne sürüldü.
- 1978/79: Demir-çelik sanayii işçileri 6 haftalık yıllık izin hakkı dile ediyorlar.
- 1979: Tüm metal işçileri için 6 haftalık yıllık izin uygulaması başlıyor.
- 1982: DGB Kongresi, 35 saatlik çalışma haftası için savaşım kararını alıyor. IG-Metall yönetimi, 35 saatlik çalışma haftası istemi, toplu sözleşme politikasındaki bir hedefi olarak ilan ediyor.

gerekli. Son günlerde Brüksel'de meydana gelen provokasyon, tehdit ve kanlı saldırılar, yabancı düşmanlığının aşırı sağcı ve faşist çevrelerin başlıca eylem alanı durumuna geldiğini açıkça gösteriyor.

Gol tasarısının getirmek istediği kıstırmaların önemli bir bölümü göçmen ailelerinin Belçika'ya gelmeleri konusunda. Bu kıstıyıcı hükümlere göre, 18 yaşından büyük çocuklar aile birleştirmesinden yararlanamayacak. Ayrıca eğer ya da çocuk, Belçika'ya gelirse, diğer çocukların da sadece aynı yıl ya da ertesi yıl içerisinde Belçika'ya gelmelerine izin veriliyor. Bu süre aslında durumlarda çocukların aile birleştirmesinden yararlanamaları engelleniyor. Yabancı öğrencilerin ise aile birleştirmelerinden yararlanmaları tamamen olanaksız duruma getiriliyor. Bunun anlamı evli bir öğrencinin eşini ve çocuklarını Belçika'ya getirememesi...

Yeni kanun tasarısının bu hükümleri Avrupa Konseyi'nce kabul edilmiş olan Göçmen Statüsü ve Avrupa Sosyal Temel Belgesi (Charte sociale Européenne) gibi uluslararası anlaşmalara ve hukuk kurallarına aykırı.

Yeni tasarının bir özelliği de Belçika vatandaşlığına geçmeyi -özellikle bazı durumlarda- kolaylaştırması. Ne var ki bu konuda öngörülen maddelerin kanunlaşması durumunda bundan yararlanacak göçmen işçi sayısı sınırlı. Ayrıca yabancılar arasında Belçika vatandaşlığına geçme eğiliminin çok güçlü olduğu da söylenemez. Kaldı ki Belçika vatandaşlığına geçmek göçmen işçi sorununu çözmez. Örneğin yabancıları ülke vatandaşlığına alarak ırkçı davranışları yok etmek olanaksızdır. A.B.D.'de kara derililerin Amerikan vatandaş olmalarına rağmen ikinci sınıf insan muamelesi gördükleri gözden kaçırılmamalıdır. Vatandaşlık değiştirme kişisel bir seçim olup Belçika'daki göçmen işçi topluluklarının bu ülke toplumunda, kimliklerini koruyarak, yerlerini almalan- gır gerekçesiyle sadece bu yolla sağlanamaz.

TUSİAV

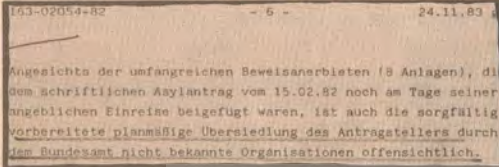
Siyasal sığınma hukuku ilkelerinin tümü ayaklar altında

TİP yöneticilerinden Zeki Kılıç'a siyasi sığınma hakkı tanınmıyor

Federal Sığınma Dairesi, Türkiye İşçi Partisi Başkanlık Kurulu üyesi Zeki Kılıç'ın sığınma başvurusunu reddetti. 15 Kasım 1983 günü red kararını veren Daire'nin öne sürdüğü gerekçeler, Federal Sığınma Yasa'sının, Kılıç'la ilgili sığınma davasında işlerliği tamamen yitirdiğini gösteriyor. Ayrıca öne sürülen gerekçeler, savunulan görüşler de siyasi sığınma hukukunun insanlık özüne, hukuk ahlakına ve temel demokrasi ilkelerine de taban tabana zıt.

1968'den beri TİP üyesi olan Zeki Kılıç, 1971'de kapatılan TİP'in 1975'de tekrar kurulmasında aktif rol oynadı. Parti 1981'de resmen kapatılana kadar Başkanlık Kurulu'nun yığın örgütlerinden sorumlu yöneticisiydi. 1975'de, daha sonra DISK'e bağlı Sosyal-İş'e birleşen Tek-Bank-İş'in Genel Sekreteri oldu. 1981'de cunta, hakkındaki 141-142. maddelere dayanarak tutuklama kararı çıkınca Türkiye'yi terketmek zorunda kaldı. Önce bir süre Ortadoğu ülkelerinden birinde yaşayan Kılıç, 15.2.1982'de Federal Almanya'ya geldi. Düsseldorf'ta havalalandı kendisini karşılayan avukatının yardımıyla hemen o gün sığınma başvurusunda bulundu.

Uzun yıllar Türkiye'deki demokrasi savunmasında yer almış, Türk halkının özgürlüğünü savunduğu için 12 Mart döneminde 1,5 yıl yattı yattı ve bugün vatandaşlaştık atılma teklifleriyle karşı karşıya bulunan Zeki Kılıç'ın Federal Almanya-

sunulan belgelerin "yetersiz" olduğunu iddia ederek Zeki Kılıç'ın sığınma istemini reddeden Federal Sığınma Dairesi, red raporunun bir yerinde de yine aynı belgelerin, Kılıç'ın arkasında bir "örgüt" olduğunu varsayacak kadar da "fazla" kapsamlı olmasından şikayet ediyor.

ya sığınmak için yaptığı başvuru bakalmı hangi nedenlerle reddediliyor.

Federal Sığınma Dairesi'nin red raporunda, "Sığınma hakkı verilebilmek için söz konusu kişinin ülkesinde gerçekleşen kovuşturulup kovuşturulmadığına dair ayrıntılı, inandırıcı bilgiler gerekiyor" deniyor. Yani bugün Türkiye'de DISK yöneticilerinin ve TİP üyelerinin yapılarını olmaları veya Kılıç için 22.4.81 günü gazetelerde yer alan "yurda dön" çağrısı Sığınma Dairesi yetkilileri için baki, inandırıcı gerekçeler değil. Ancak raporun başka bir yerinde, sunulan belgelerin Kılıç'ın arkasında baki "örgütlerin" olduğunu varsayacak kadar da fazla olduğu söyleniyor: "Kılıç'ın sunulan belgeği 15.2.82 günü yaptığı yazılı sığınma başvurusuna eklenmiş sekiz belge o kadar kapsamlı ki, bundan, tarafımıza bilinenlere örgütler tarafından kendisinin Federal Almanya'ya girişinin büyük bir titizlikle planlandığı açıkça çıkıyor." Yani rapor kendi içinde de bölümleri çelişkil.

Sığınma Dairesi aynı gazetelede "dön" çağrısının yer almasına karşın, Kılıç'ın vatandaşlaştık atılma teklifini de yok sayıyor: "Türk devlet örgütleri sadece kendisinin yurt dışına olduğunu öğrendiği için 'dön' çağrısı yapıyor. Nitekim ondan sonra da Kılıç vatandaşlaştıkla çıkmamış" diyor.

Diğer bir örnek red gerekçesi, Kılıç'ın Türk halkının özgürlüğünü savunduğu

mir ve daha başka kentlerde çeşitli kimliklerle yaşayabilmiş olması, bunun da kovuşturulmaya uğramadığına dair bir görüşte oluşması. Gerekçenin kendi içinde çelişkisi o kadar açık ki; Kılıç hem sahte kimliklerle çeşitli kentlerde oturmak zorunda kalıyor, hem de 81'in Mart'ında hakkında tutuklama kararı çıkmış, ama yine de "tehlileyek". Sığınma Dairesi yetkilileri, raporun bu bölümünü şöyle not etmiş: "Zaten 12 Eylül'den sonra kendisinin politik çalışması yapıldığına da inanmıyoruz."

Sığınma Dairesi yetkilileri bir de Kılıç'ın sorgulamasında bir "açılım" yakalamışlar. Raporda aynen şöyle deniyor: "Fakültesi bildirtilen sonra devlet memuru olarak çalışmak istediğini söyledi. Bu, Türkiye devletine karşı olan TİP'e üyelikle çelişiyor."

Kılıç'ın pasaportunda giriş damgası olmadığı, dolayısıyla ne zaman Federal Almanya'ya girişini veya Ortadoğu'da gerçekten yaşadığını yaşamadığını bilmediği, DISK ve TİP davalarında çok sayıda beraat bulunduğu, sayılan red "gerekçeleri" arasında. Ve rapor şöyle sona eriyor:

"Avrupa Sendikalar Birliği Genel Sekreteri Yardımcısı'nın bir raporundan, Türkiye'de bir hukuk devletine özgü ilkelerin varlığını çıkarıyoruz. Bu rapora göre söz konusu kişi, DISK Başkanı Başlıklar'ın 22.4.1981 yılında duruşmasına gözlemler olmak kabilirdi. Bir sosyalist ülkede ola-

Barış ve özgürlük savaşçısı Celalettin Kesim'i anma toplantısı ve sessiz yürüyüş
5 Ocak 1984 günü yapılacak

Celalettin Kesim'i öldürülüşünün 4. yılında saygıyla anıyoruz

5 Ocak 1984 günü, devrimci öğretmen Celalettin Kesim'in öldürülüşünün 4. yıldönümü. Türkiye'deki cunta generallerinin darbe planlarına karşı Batı Berlin'de 5 Ocak 1980 günü bildiri dağıtmakta olan ilericilerce, gerici-yobazlar taşlarla, sopalarla, zincirlerle saldırmışlar, Celalettin Kesim'i hunharca öldürmüşlerdi. Celalettin'in ölümlü katilleri lanetleyen, faşist yuvalara karşı ölen almayan Batı Berlin Senatosu'nu protesto eden binlerce Alman demokrati, Türkiye yurtseveri ayağa kaldırmıştı.

Müşti. Celalettin'de öğretmenlik, Batı Berlin'de yıllarca çalıştığı Borsig fabrikasında işyeri işçi temsilciliği yapmış olan Celalettin, yaşamını barışa, Türkiye'nin kurtuluşu davasına adanmış. Gerek işçi temsilciliği sırasında, gerek yaşamının son bir ayında yaptığı öğretmenlik, gerekse de Türk Merkezi'ndeki Sekreterliği sırasında hep yabancı düşmanlığına karşı savaşmış, yerli ve yabancı işçilerin dostluğunu savunmuştu. Bunları yaparken bir an bile Türkiye'deki yıl arkadaşlarımız verdiğil savaştan, onlarla dayanışmadan uzak durmamıştı. Nitekim Türkiye'de Ali İhsan Özgür'ü, Talip Öztürk'ü öldüren aynı el, onu da burada bıcaqladı.

Celalettin'in katilleri cezalandırılmadı. Batı Berlin'i yöneticiler ne Celalettin'in ölümünden önce, ne de sonra ilericilerce; faşist örgütlerin, 5 Ocak saldırganlarının yayınladığı Mevlana Camii'nin kapatılması yolundaki uyarıların dikkate alınmadı. Cinayeti gören çok sayıda tanığın ifadesine karşın, savcılık katiller hakkında sadece "yaralama sonucu kazara ölüme neden olmuş" suçundan dava açmakla kalmayıp, 1980 yılının Aralık'ında son bulan mahkeme iki cinayeti sanığının birini de serbest bıraktı. Diğeri ise yalnız "ölüş sırasında başkası yapmak ve toplum huzuruna kırmak"tan 4 yıl hapse mahkûm edildi.

CELALETTİN KESİM
(1943-1980)

Hamburg'da Norddarm işçileri iki avdır direnişte

Büyük evrensel ozanı ölümünün birinci yılında saygı ile anıyoruz

85 yaşında aramızdan ayrılan büyük ozana
1957'de Nobel Barış ödülü verilmişti.

Louis ARAGON

Ünlü Fransız ozanı, romancı Louis Aragon'u yitireli bir yıl oluyor bu Aralık ayı sonu. Yüzyılı bir baştan bir başa, bir kanat vuruşuyla aşan, şiir, edebiyat, kavgı, umut dolu bir yaşam. Aragon öldü, bugün şiirleri Vietnam'daki baraj inşaatlarında, Nikargua'da sınır boylarında, Türkiye'de demir ocaklarında söyleniyor.

85 yaşında aramızdan ayrılan bu ak saçlı devin, bir zamanlar evdeki masa örtülerine küçük romanlar, piyesler yazan minnacık bir çocuk olduğunu düşünmek pek kolay değil. Gelgelelim, Dickens, Rous-seau, Châteaubriand, Barrès, Gorki, Aragon'un çokluk, ilk gençlik döneminin başlıca yazarları. "Okumak", diyor Aragon, "yazmanın başlangıcı, birbirinden ayrılmaz, sıkışıkça bağlı iki ege". Birinci Dünya Savaşı Aragon'u tıp fakültesi sıralarından alıp, önce bir askeri hastaneye sonra da cepheye savuruyor. O'nun, 1923 yılında ortaya çıkacak olan "gerçeküstücülük" akımını birlikte kurduğu André Breton'la tanışması bu döneme rastlar.

1920. Fransız Komünist Partisi'nin kuruluş yılı. "Yaşamımı iki olay yönlendirdi, diyor Aragon, bunlardan birincisi Clara Zetkin'in Tours Kongresi'ne katılması. O sıralar bir almanın, bir kardeş parti kongresinde söz alması, savaşa karşı yapılabilecek en yiğitçe eylemdir... ama komünist olmadı asıl etken Fas savaşıdır." 1927 yılında, Aragon bir grup arkadaşıyla tüm yaşamı boyunca bağlı kalacağı FKP'ye giriyordu.

Louis Aragon'un yaşamında, önemli dönemeçlerden biri de, Elsa Triolet ile tanışması. Ardından Sovyetler Birliği'ne ilk yolculuk ve ozanı 1931'de Sovyet Yazarlar Birliği Kongresi'nde görüyor. Dönüşünde ilk roman girişimleri ve "Bale Canlari". O sırada Avrupa yeni çalkantılara sahne olmak üzere: 1936 Fransa'da Halk Cephesi, 1937'de İspanya iç savaşı Aragon'u anti-faşist savaşının ön saflarına çıkarıyor. Aydınların, yazar-çizerlerin örgütlenmesinde oynadığı rolün yanı sıra Aragon alabildiğince yazıyor. Şık Mahalleler, Emperyal Yolcuları işte bu dönemin ürünleridir.

İkinci Dünya Savaşı cehenneminde Louis Aragon yeniden cepheye dönüyor. Daha sonraki yıllarda, nazi işgalcilerine karşı koyan Fransız direnişçilerine uçaklardan Aragon'un cesaret ve umut dolu şiirleri atılıyor, gizli basımevleri şiirlerini basıp kentlerde dağıtıyor. Bu yıllar, Elsa'nın gözlerini, Aurélien'in yazdığı, ressam Matisse'le arkadaşlık yılları.

Fransa'nın özgürlüğüne kavuştuğu yıllardan 1982'ye değin Louis Aragon'u ya "Ce Soir" gazetesinin ya da "Lettres Françaises" in başında gördük. Şiirler, romanlar birbirini izledi. Uluslararası Barış Konferansı düzenlendi ve Dünya Barış Hareketi'nin kurucularından olan Aragon'a 1957'de Nobel Barış Ödülü verildi.

İşkencedekinin türküsü

"Gabriel Peri'ye"

Gerekseydi yeniden yapardım bir kez daha tüm yaptıklarımı bir ses yükseliyor zindandan ve anlatıyor yarınları

Derler ki hücresinde iki adam o gece söylenip duruyorlardı, bırak artık inadı bak işte biktın bu yaşımdan

Yaşayabilirsın yaşayabilirsın yaşayabilirsın bizim gibi söyle seni kurtaracak sözü yaşayabilirsın pekâlâ diz çökerek te olsa

Gerekseydi yeniden yapardım bir kez daha tüm yaptıklarımı zindandan yükselen ses yarınları söylüyor

Bir tek söz ve açılacak demir kapı açılacak ve çıkacaksın ne var ki bir tek söz kurtulacaksın pençesinden cellatın açıl susam açıl bitecek acıları

Değiştirmek için yazgını bir tek söz bir uykulu yalan düşün bir, düşün düşün sabahların o sakın yumuşaklığı

Gerekseydi yeniden (...) söyleyeceklerim bundan ibaret Kral Henri'nin örneği

bir kısırkadı emparatorluğum Paris altı üstü bir dua

dedim ya hepsi bu, artık çekip gitsinler

Damlıyor üzerine kanı bu onun tek kimlik kartıydı tükünip gidiyordu suçsuz

Gerekseydi yeniden (...)

Ölüyorum ama yaşıyor Fransa ve sevdam ve direnişim dostlarım ölürsem eğer bileceksiniz öldüğümü ne için

Geldiler işte onu almalı: almanca soruyorlar çeviriyor biri, konuşacak mısın? yineliyor usulca

Gerekseydi yeniden (...)

Türkü söylüyordu mermi yağmuru altında ikinci salıvadan kan içinde doğruldu başucuna gidip siktılar son mermiyi

Bir başka Fransa ezgisi yükseldi o sıra dudaklarından tam tükünirken, Marsyez tüm insanlık adına

Aragon
Türkçesi: Ahmet S. Giritli

Günün sekiz saatini resme ayıran Arslan bir işçi disipliniyle çalışıyor

Paris'te bir Türküveli ressam: Vikiel ARSLAN

Paris'te bir Türküyenin ressamı: Yüksel Arslan

Yüksel Arslan uzun yıllardır Paris'te yaşayan bir Türküyenin ressamı. Daha doğrusu bir çizer-yazar. İlk sergisini öncelikli yıllarında, bin dokuz yüz ellilerde İstanbul Erkek Lisesi'nin koridorlarındaki camekanlarda açtı. Çoğunlukla Paul Klee etkisinde guvaş, aküel ve pastel ile yapılmış soyut resimler ve manzaralarla bunlar.

Önemli olan, Yüksel Arslan'ın bugün ne çizdiği, neyi resmettiği... O'nun evrim, yaşadığı tarih dilimine, dünya ve Türkiye işçi sınıfının gelişmesine, sosyalizme bilimine sıkı sıkıya bağlı. Sınıf savaşımı, sermaye-emek ilişkisi, barış bugün Arslan'ın resimlerinin başlıca konuları. İnsanlığın tüm karmasıgı, çekilişleri, bilincaltında gizledikleri, ayırma vardıgı ama en çok geleceğe umudu, evrendeki yeriyse Yüksel Arslan'ın çizgilerinde merkezi, ona konuyu oluştunyor. "Nasıl marksist düşünürler varsa, marksist sanatçılar da vardır, diyor Arslan, günümüz-

Nasıl marksist düşünürler varsa, marksist sanatçılar da vardır. Günümüzde sanatçı, yazar-çizer, aydın geçinen insanların çabası aydınlanmak, aydınlatmak ise, yöntem, varmaları gereken nokta marksizm bilimidir.

de sanatçı, yazar-çizer, aydın geçinen insanların çabası aydınlanmak, aydınlatmak ise, yöntem, varmaları gereken nokta marksizm bilimidir. Bunun dışında bir olanak görmüyorum. Nazon Hikmet'in dediğı gibi, o bir müthiş bahtiyarık, anlamak gideni

ve gelmekte olanı."

Yüksel Arslan daha çok seriler, bir aramak gibi açan, birbirine bağlanan resimler çiziyor. Örneğin 1969-1975 yılları arasında çizdiği ünlü *Kapital* dizisi bunlardan biri. Bunu, 75-80 yıllarında üzerinde çalıştığı "*Kapital*"ın güncelleştirilmiş biçimi" izliyor. Şu sıralar Yüksel Arslan "etkiler" adı altında yeni bir uzun diziyi çalışıyor. Sanatçılar ve ozanlar, bilim adamları, filozoflar diye iki ana bölüme ayrılan bu dizinin sanatçılar bölümü bitmiş durumda. Genellikle portrelerin yer aldığı "etkiler" dizisinde, çeşitli okuma notaları, açıklamalar da var. Araştırma ve okuma, Yüksel Arslan'ın çalışmasının önemli bir bölümünü oluştunyor. "Ben bir düşünciyi resmetmek isterim" diyor Arslan, "bunu da yazarlar, ozanlar, felsefeciler buluyorun" diye ekliyor.

Örneğin Lenin'in resmini çizecek Arslan, oturup Lenin'in yapıtlarını çalışıyor, Lenin üzerine kimler ne yazmış, ne demiş, okuyor bunları, notlar düşüyor, satır altlarını çiziyor ve ne zaman ki kesiyor, konu artık kafasında olgunlaştı, geçiyor sabahın köründe o koca cam kaplı masanın başına başlıyor çizmeye.

Peki Yüksel Arslan o ince ve çok ayırtıcı, minyatür gibi resimlerini neyle çiziyor, nasıl boyuyor? "Yapay boyalar kullanmadım, kendi yaptığım doğal boyalarla çalışıyorum, diye yanıtlıyor Arslan. Yıllarca önce okuduğum bir kitapta eski dönemlerde ressamların ne gibi maddelerle çalıştıklarını okumuş, kullandıkları boyaların formüllerini bulmuştum. Bunlar, kan, sidik, ilk, kemik, yumurtu aksi, yağ, tıl, toprak, çeşitli taşlar, odun parçaları, değişik bitkiler... 1955 yıllarında bu yana kullandığımı bu yöntemi geliştirdim, yeni renkler, karışımlar elde ettim".

Arslan'ın çalışmasının diğer ilginç yönlerinden bir diğeri, resmine bir işçi disipliniyle çalışması. Günün en az sekiz saatini doğrudan doğruya resme, dört ya da beş saatini de okumaya ayırıyor. Bir uzman işçi gibi görüyor kendini Yüksel Arslan, sanatının önemini unutmadan... Ayınlamıza yakın, Yüksel Arslan Türkiye'den söz ediyor, Bakır Derneği davasından... "Değerli ressam Orhan Taylan hapiste diyor, ancak tıll korkunç bir ölge, ılerlemem önünde kim durabilmiş ki...!

E. Alantar'ın sergisi

YUKARIDA resmi görülen Erol Alantar, Paris'in banliyösü La Courneuve belediyesinin sanat merkezinde 7-24 Aralık tarihleri arasında bir resim sergisi açtı.

1932 yılında İstanbul'da doğan E. Alantar, 1949/56 yıllarında İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademisi'nde okudu. 1959'dan beri Paris'te resim çalışmaları sürdürüyor E. Alantar, 1966-67 yıllarında Ivry "Kızıl Karamfil" metalurji fabrikasından işçi olarak çalıştı. 1972 yılından beri ise görsel sanatlar öğretimi üyeliği yapıyor.

Batı Berlin İşçi Korosu

TAHSİN İncelci yönetimindeki Batı Berlin İşçi Korosu, yeni kadrosuyla çalışmalarna yeniden başladı. Gazetemize bir açıklamla yapan İncelci, koroda çalışmak isteyenlerin bassızurlarının sürdüğünü ve çalışmalarını eskisi gibi Türk Merkezi'nde yürütüldüğünü söyledi.

Esin Afşar'ın konseri

ESİN Afşar 18 ve 25 Kasım'da 2 resital veriyor. Enis Fosforoğlu Tiyatrosu'nda verdiği bu iki resitalde dinleyiciler müzik tadı vermek istediğini belirlen Esin Afşar, arabesk müzicime karşı savaş açtığını söylüyor ve şöyle devam ediyor: "Biz sanatçılar arabeskin yanıtlamıza bu denli girmesinden ötürü suçluyuz. Çünkü arabesk- le savaşmaktı; ona alternatif olamadık. Arabeskteki secler doğada yok. Sanatçıların doğada plakları da suçla. Hele basını! Basın Ferdi Özeğin'in konserine sanat olayı diye yaklaşıp alkış tutuyor. Ben arabeskle savaşmakta kararlıyım. Geç de olsa böyle bir eylemi başlattım."

Bonn'da açılan uluslararası sergiye Nil Yalter katılıyor

Bonn'da düzenlenen ve çeşitli ülkelerden 50'ye yakın sanatçının tablo, kabartma, yapıtlarına ve yontu türünde yapıtlarının yer aldığı "eleştiril" sergisine Türküyel sanatçı Nil Yalter de Nicole Croiset ile birlikte hazırladığı video gösterisi katılıyor.

Sanat yaşamını Paris'te sürdüren Nil Yalter'in sergilenen yapıtı 1982 yazında La Rochelle kenti için hazırlanmış olduğu daha geniş kapsamlı bir video yapıtlarının yalnızca bir bölümü. Büyük bir liman kenti insanların denizle ilgili yaşamı ele alınmış. İki ayrı film olarak zor koşullarda yaşamalarını sürdüren liman işçileri, balıkçılar, balık temizleyen kadınlar yansıyıp ekrana. Bir ekranda kızgınlıkla söylenirken, aynı anda bir başka ekranda iş koşulları gösteriliyor.

Bir üçüncü film ise, ayrı bir köşede, insanları deniz arasında yüzülardan buyana ulaşagelmis ilişkiden kaynaklanan efsaneleri, deyimleri konu alıyor.

Ancak Bonn sergisinde bu çok-yönlü yapıtların tümü yer almamış. Söyleşi, yapıtlar ve dış seslendirme bölümleri "*dil sorunu*" yüzünden gösteriden çıkamamış. Belki de böylece Yalter'in yapıtı daha estetik, görsel bir nitelik kazanıyor.

Sergiye yer alan diğer sanatçılar çok çeşitli akımları yansıtlıyorlar. 17. yüzyıl Alman tahta gravür sanatını günümüzde uygulayanlardan ekspresyonistlere uzanan bir sanat akımı yelpazesi. Yapıtlarda sık rastlanan bir tema ise atom roketlerini karşı olan nefret ve savaşım verme isteğı. Özellikle Alman sanatçıların yapıtlarına bu istem daha başka bir duyarlılıkla yansımış.

Bir diğeri ilginç yapıt ise 50 kadar genç zencil sanatçının New York kenar mahallelerinin yıkıldığını kiremit üzerine yaptıkları desenlerle sergilemeleri. Kiremitlerin tümü ise o yıkık evlerden gelme. Kolektif, sadeliyle ilgili çeken güçlü bir yapıt.

Sergi 2 ay Bonn'da kaldıktan sonra Batı Berlin'e taşınacak.

Sınıf savaşımı ve barış bugün Yüksel Arslan'ın başlıca konuları

ABD, Sovyetler Birliği'ni Cruise füzeleriyle kuşatacak

Birleşik Amerika Savunma Bakanlığı'nın yaptığı bir açıklamaya dayanarak İngiliz *"The Sunday Times"* gazetesinin bildirdiğine göre Reagan yönetimi Türkiye de içinde olmak üzere bir dizi Batı Avrupa ülkesine kanatlı roket denilen Cruise füzelerini yerleştirmeyi planlıyor. Böylece ABD, uluslararası hukuk kurallarını çiğneyerek, Birleşmiş Milletler tüzüğünü gözmezlikten gelecek, dünyada gerginliği artırma politikasına başka devlet ve halkları da fiilen ortak etmeye çalışıyor.

F.Almanya, İngiltere, Norveç, Danimarka, İzlanda ve Türkiye'ye yerleştirilmesi söz konusu olan roketlerin geleneksel başlık taşıyacağı ileri sürülerek atom başlıklı roketlerden farklı gösterilmeye çalışılıyor. Oysa bizzat Pentagon tarafından yapılan açıklamalara göre bu roketlerin tüm sistemi atom başlıklı Cruise füzeleriyle aynı olacaktır.

Pentagon'un bu yeni girişimi, Batı Avrupa'ya yeni atom roketlerinin yerleştirilmeye başlanmasından sonra silahlanma yarışında bir adım daha ileri gitme planlarını ortaya koyarken özellikle Sovyetler Birliği'ni çevreleyen ülkelere bu tür roketlerin yerleştirilmesi sosyalist sistem ve Sovyetler Birliği için yeni bir tehlike kaynağı oluşturuyor.

Şimdiye dek bu konuda sadece Danimarka'dan tepki geldi ve Danimarka hükümeti söz konusu kanatlı roketlerin ülkesinin topraklarına yerleştirilmesine kesinlikle izin verilmeyeceğini açıkladı.

Reagan yönetiminin yeni silahlanma planına göre, Cruise füzeleri yerleştirilecek ülkeler arasında F. Almanya, İngiltere, Norveç, Danimarka, İzlanda ve Türkiye yer alıyor.

Pentagon'un Türkiye'ye yeni atom füzeleri yerleştirme planı Sovyetler Birliği tarafından eleştirildi

Türkiye'yi şimdi de bir füze macerası mı bekliyor?

Pentagon'un yeni roket yerleştirme planlarında Türkiye özel bir önem taşıyor. Pentagon raporlarında açıkça belirtildiği gibi ABD, Türkiye'nin topraklarını Sovyetler Birliği'nin Kafkaslar Bölgesi'nde ve

yerleştirilmesinden vazgeçilmesi halinde Türkiye'nin bu roketleri kabul edip etmeyeceği konusunda nabız yokladılar. Buna, Türkiye'ye verilecek ABD askeri yardımlarıyla pazarlık konusu yapmak istedi-

ri roketler haberi ABD Savunma Bakanlığı yetkililerinden bir tarafından doğrulandı. Yetkilinin bildirdiğine göre bu konuda "kırık" bir çalışma vardı, ancak gelişmelerin hızla değiştiği ve müteakik

GALTIERI - VIDEA - VIOLA

Arjantin'de eski diktatörler yargılanacaklar. Darsı Türkiye'deki generallerin başına...

Arjantin halkı eski diktatörlerden hesap sorma hazırlığında

Arjantin'de Ekim ayı sonunda yapılan seçimlerle iktidar olan **Radikal Parti**'nin Başkanı ve şimdiki Devlet Başkanı Alfonsín Aralık ayı ortasında eski Cunta üyeleri hakkında insan haklarını çiğnemek suçundan dava açılacağını açıkladıktan

sonra, geçmişimiz günlerde de yeni kuvvet komutanlarını atadı ve 28 generali emekliye sevketti. Bu generaller 1976 yılında bir darbe ile işbaşına gelen askeri yönetimin önemli kademelerinde idiler.

Arjantin'de Kuvvet Komutanlığı kurum olarak ortadan kaldırıldı. Bu görevi bundan böyle Savunma Bakanı'na bağlı kuvvet kurmay başkanları yürütecek. Arjantin Anayasası'na göre Devlet Başkanı aynı zamanda başkomutanlık görevini üstleniyor.

Öte yanda Arjantin hükümeti, askersel cumhurların yönetiminde olduğu yıllarda izi kaybolan yurtseverlerin yargılaması araştırmak üzere özel bir komisyon kurdu. Meclis ve senato üyelerinin de yer aldığı 7 kişilik komisyon 15 Haziran tarihine kadar 1976'dan bu yana kaybolan 30 bin kişi

Sovyetler Birliği ile ilişkileri

...bir bingiri'nin kankası. Bölgeleriinde ve Balkan Yarımadası'nda sosyalist ülkelerle karışık süyürümek, aynı zamanda da Ortadoğu'ya Çevik Güçleri aktarmada iş olarak kullanmak açısından uygun bir alan olarak değerdendiriyor.

1983 Şubat'ı sonunda yeni atom reaktörlerinin Pershing-2'lerin Türkiye'ye yerleştirilebileceği konusu ilk kez ABD'nin önemli gazetelerinden "Washington Post"da bir kaç yazılarda gündeme getirildi. ABD Savunma Bakanlığı çevreleri Pershing-2 reaktörlerini Batı Avrupa'ya

...bir bingiri'nin kankası. Bölgeleriinde ve Balkan Yarımadası'nda sosyalist ülkelerle karışık süyürümek, aynı zamanda da Ortadoğu'ya Çevik Güçleri aktarmada iş olarak kullanmak açısından uygun bir alan olarak değerdendiriyor.

Daha sonra Pentagon yetkilileri çeşitli toplantılarda ve son olarak da geçtiğimiz günlerde İstanbul'da yapılan Sıvay ve Sosyal Araştırmalar Yakı (SISAV)'nın toplantılarında, Türkiye sınırlarını ve Türkiye'nin yeni sahip olduğu silahların korunması için atom reaktörleriyle donanması gerektiği tezini ileri sürdüler.

Aralık ayı içinde "The Sunday Times"-

...bir bingiri'nin kankası. Bölgeleriinde ve Balkan Yarımadası'nda sosyalist ülkelerle karışık süyürümek, aynı zamanda da Ortadoğu'ya Çevik Güçleri aktarmada iş olarak kullanmak açısından uygun bir alan olarak değerdendiriyor.

Öte yanda Türkiye Dışişleri Bakanlığın sözcüsü Nazmi Akıman "bölge birşey yok, bu konuda Türkiye ile ABD arasında herhangi bir görüşme olmamıştır" diyerek konuyu ortalas etmeye çalıştı. Dışişleri Bakanları, böyle derken, eski Savunma Bakanı Hakkı Bayülken ve MDP milletvekili Kamran İran bu konunun ABD tarafından kamuoyunu yoklamak için ortaya atılmış olabileceğini, ABD'nin bir çok kararları böyle tepkilerle göre aldığını ileri

Sovyetler Birliği ile ilişkileri bozacaktr

Pentagon'un Türkiye'ye yeni atom reaktörleri yerleştirme planları Sovyet ordusunun resmi yayın organı "Krasnaya Swesda" gazetesinde de yeraltı ve ağır bir şekilde desturildi. Sovyetler Birliği'nin böyle birşeyi kabul etmeyeceği, bu durumda 1972 ve 1978 yıllarında imzalanmış olan kompütük ilişkilerinin bozulacağı belirtildi. "Krasnaya Swesda" Türkiye'deki askersel-politik yontemden ABD'nin macearisi politikasını desteklediğini söyleyerek, "Türkiye'deki kimi yonticiler 16 Mart 1921'de imzalanın Dostluk Anlaşması'na göre, Türkiye'nin Kuzeydoğu sınırlarının dokunulmazlığını Sovyet hükümetinin sağladığını, verdiği moral-politik desteğin yansısı belirli ölçüde mal yardımı da bulundugunu unutmuş görünüyorlar" diye yazdı.

Cruise'ler Türkiye'de de daha da tehlikeli

Bilindiği gibi son yirmi yıldır Türkiye'de Sovyetler Birliği'nin vurabilecek atom reaktörleri yoktur. 1959 yılında ülkenin çıkartılması ABD'ye bağlanmış olan politik çizginin sonucu olarak ABD ile Türkiye arasında, Türkiye topraklarına ABD atom reaktörlerinin yerleştirilmesini öngören bir anlaşma imzalanmıştır. Buna göre İzmir bölgesinde "Jüpiter" adını taşıyan orta menzilli reaktör için bir site kuruldu. Bu reaktör 1962'de Küba bunalımı sırasında başını Sovyetler Birliği'nin çektiği dünya barış güçlerinin istemleri sonucu söküldü.

Bugün Federal Almanya'ya yerleştirilecek olan Pershing-2'ler dışında diğer ülkelere yerleştirilecek olan Cruise reaktörleri saatte 800 kilometre hız yaptıkları için yerleştirilecekleri ülkelere Sovyet hedeflerine birkaç saatte ulaşabilirler. Bu da, Sovyetler'deki hedeflere 4-8 dakika bir süre içinde ulaşabilen Pershing-2'lere karşılık Cruise reaktörleri için Sovyetlere yeterli uyarı süresi bırakmaktadır. Ancak, bu reaktörlerin Türkiye'ye yerleştirilmesi halinde, Türkiye'nin Sovyetler Birliği'ne coğrafi yakınlığı nedeniyle çok kısa sürede hedefe ulaşacaklarından, bunların da aynen bir "ilk saldırı" silahına dönüşmeleri sözkonusudur.

Ayrıca, 2500 kilometrelik menzilleriyle Türkiye'den atılan Cruise reaktörlerinin Sovyetlerin Uzak Doğu'daki sistemlerini de tehdit gimesi, Türkiye'ye NATO sorumluluğu alan dışındaki da işlevler yüklemesi olacaktır.

Niyet ciddiir

İktidara el koyduğunda bu yana cunta, NATO'nun

militarist planları gereğince askersel harcamalarını ve asker sayısını arttırdı, ABD üslerini NATO daki alanlara yayılacak biçimde geliştirilmesine ve ABD Çevik Güçleri'nin kullanılması uygun yeni üsler kurmasına izin verdi. Geçtiğimiz günlerde ABD ile varlığı anlaşma uyarınca Lübnan'daki ABD birliklerine transit kolaylıkları sağlamayı kabul ederek Ortadoğu'da Arap ülkelerine karşı ABD ve İsrail'in yanında bir taraf halinde kaldı. Türkiye 10 yıl süreyle, her yıl 100 milyon dolar ödeme yükümlülüğüne sokan F-16 anlaşması ile ülkemizin ABD'ye askeri ve ekonomik bağımlılığı bşbütsün arttı.

Ve bütün bunların olduğu koşullarda Özalin hükümeti

programında dış politikaya sadece iki sayfa yer ayırmış, sosyalist ülkeler ve bağımlızlık ilişkileri ilişkilerden çok az söz edilmiş, pek çok kişiye "acaba dış politikası sorunlarınıza hükümet değil de, başkaları mı

ilgilenecek?" sorusunu sordurttu. Nitekim bir süre önce eski Savunma Bakanı Hakkı Bayülken de F-16'lar konusunda, bu sorunun hükümet meselesi değil, devlet meselesi olduğunu söylemişti.

Kapalı kapılar arkasında sürdüren pazarlık sonucu

halktan ve hatta hükümetten bile gizli bağlanıveren anlaşmalar, dışişlerinin kayıfız ve çoğu kez yalan ve

geçimelerle dolu tavırları, cuntanın sözde muhalefi olan Halkçı Parti Başkanı Çalın bir be reaktörlerin yerleştirilmesini savunma demeci ve ardından Özalin söyleyecek ve yapacak hiçbir şeyi olmadığını son derdce açık belli eden dış politikta programı...Bütün bunlar, şimdiye dek göstermelik bile olsa hükümet programlarında yer alan, ülkemizin varlığı ve yoluğu demek olan dış politikta sorunlarını, Özalin hükümetinin bile bilgisi olmadan, Reagan'ların, NATO şahinlerinin planlarına uygun biçimde yürütüleceğini, cunta şefleri, askeri uzmanlar, kuvvet komutanları, yer-yabancı istihbarat güçleri tarafından karara bağlanacağına göstergeleri değili de nedir?

ABD'nin niyetinin ve cuntanın yvdukluk politikasının bu kadar açık olduğu koşullarda Cruise reaktörlerini Türkiye'ye yerleştirilmesi tehlikesi ciddiir. Belki de yerleştirme kararı verecek olanların mazeteli bile siminden

hazırdr. "Ama bunlar Pershing-2 değil, Cruise; üstelik başkaları da nükleer değil, geleneksel"

Filiz KARDAM

İktidara el koyduğunda bu yana cunta, NATO'nun militarist planları gereğince askersel harcamalarını ve asker sayısını arttırdı, ABD üslerini NATO daki alanlara yayılacak biçimde geliştirilmesine ve ABD Çevik Güçleri'nin kullanılması uygun yeni üsler kurmasına izin verdi. Geçtiğimiz günlerde ABD ile varlığı anlaşma uyarınca Lübnan'daki ABD birliklerine transit kolaylıkları sağlamayı kabul ederek Ortadoğu'da Arap ülkelerine karşı ABD ve İsrail'in yanında bir taraf halinde kaldı. Türkiye 10 yıl süreyle, her yıl 100 milyon dolar ödeme yükümlülüğüne sokan F-16 anlaşması ile ülkemizin ABD'ye askeri ve ekonomik bağımlılığı bşbütsün arttı.

Ve bütün bunların olduğu koşullarda Özalin hükümeti programında dış politikaya sadece iki sayfa yer ayırmış, sosyalist ülkeler ve bağımlızlık ilişkileri ilişkilerden çok az söz edilmiş, pek çok kişiye "acaba dış politikası sorunlarınıza hükümet değil de, başkaları mı ilgilenecek?" sorusunu sordurttu. Nitekim bir süre önce eski Savunma Bakanı Hakkı Bayülken de F-16'lar konusunda, bu sorunun hükümet meselesi değil, devlet meselesi olduğunu söylemişti.

Kapalı kapılar arkasında sürdüren pazarlık sonucu halktan ve hatta hükümetten bile gizli bağlanıveren anlaşmalar, dışişlerinin kayıfız ve çoğu kez yalan ve geçimelerle dolu tavırları, cuntanın sözde muhalefi olan Halkçı Parti Başkanı Çalın bir be reaktörlerin yerleştirilmesini savunma demeci ve ardından Özalin söyleyecek ve yapacak hiçbir şeyi olmadığını son derdce açık belli eden dış politikta programı...Bütün bunlar, şimdiye dek göstermelik bile olsa hükümet programlarında yer alan, ülkemizin varlığı ve yoluğu demek olan dış politikta sorunlarını, Özalin hükümetinin bile bilgisi olmadan, Reagan'ların, NATO şahinlerinin planlarına uygun biçimde yürütüleceğini, cunta şefleri, askeri uzmanlar, kuvvet komutanları, yer-yabancı istihbarat güçleri tarafından karara bağlanacağına göstergeleri değili de nedir?

ABD'nin niyetinin ve cuntanın yvdukluk politikasının bu kadar açık olduğu koşullarda Cruise reaktörlerini Türkiye'ye yerleştirilmesi tehlikesi ciddiir. Belki de yerleştirme kararı verecek olanların mazeteli bile siminden hazırdr. "Ama bunlar Pershing-2 değil, Cruise; üstelik başkaları da nükleer değil, geleneksel"

1976'dan bu yana kaybolan 30 bin kişi konusunda bilgi toplayacak, suçlarını ortaya çıkartılmasını çalışacak. Bilindiği gibi generaller seçildikten hemen önce kendileri için alımları taşıyan bir yasa çıkarmışlardı. Bu durumda, bu yasadan da hiçbir hükmü kalmıyor.

Yeni devlet başkanının gelecekteki politikası askeri güçlerin devlet aygıtındaki otoritelerini azaltma, ağır ekonomik krizi asma, dış politikayı yeniden belirleme ve Arjantin'de iç barışı tekrar sağlama olmak üzere dört temel maddeden oluşuyor. Bunlar içinde askeri güçlerin otoritesini azaltma, geçmişin hesabını sorma ve insan haklarını savunma bir hukuk devleti'nin oluşmasına Arjantin'de de demokrasiye geçişin en önemli göstergelerinden birini meydana getiriyor. Seçim propaganda sırasında, "Arjantin'de vız yıl demokrasi ve barış" belgisi atan Alfonsin'in bu öngemlerle yönetmesinde halktan gelen talep, sendikaların ve demokrasi güçlerinin seçimler öncesindeki kısmı yumsama konuşullarında düzensizlikleri büyük yığımsal gösteriler, Peronist Parti'nin bu yünde Alfonsin'e verdiği desteğe önemli rol oynuyor.

Öte yanda ülkeyi ekonomik bunalım içinde sokan ve Falkland adası savaşını başlatmış yitiren cuntacı generallerin, kendi aralarında da sorunların çözümünü konusunda anlaşmazlıklarda düşmeleri toplumdaki iktidarı konuşulları içte sarsımada.

ABD'nin denizanın ülkelerde 500 bin askeri var

ABD'nin "US News and World Report" Dergisi'nde yayınlanan bir araştırma göre, Reagan yönetiminin Latin Amerika'da ve Karayipier'de üstlendiği askeri sayıları bir yıl içinde 12 bin 400'den, 27 bin 900'e çıkararak yaklaşık iki kat arttı. Dergi yeni oluşturulan birliklerin özellikle "gerilla savaşına" ve gizli eylemler için eğitilmiş olduğunu yazdı.

ABD'nin denizanın ülkelerde asker sayısının ise yine bir yıl içinde toplam 534 bin kişiyi yükseldiği bildiriliyor.

Öte yandan çıkartımdan iki ay sonra ABD'nin, Grenada'da hala yasamın üstünde egemen durumda olduğu bildiriliyor. Grenada'da pek çok kişi sorgusuz sualsiz hapsedilenler tutuluyor. İngiliz işi Partisi'nden aday ziyaret eden bir delegasyonun hapsedilenleri girmesi yetkili-lerce yasaklandı.

Atom roketlerinin yerleştirilmesiyle Barış Hareketi yeni bir aşamaya geldi

F. Almanya'da barış savaşı nasıl sürecektir?

Enver DOĞAN

Ostermarschlar, barış yürüyüşleri, dev mitingler Krefeld Çağrısı, anti savaş gücü eylemleri, sanatçılar barış için, sporcular barış için, bilim adamları barış için, sendikaların kararları ve barış eylemleri, uyarı grevleri, iş yerleri barış girişimlerinin FAC düzeyinde buluşmaları, SPD'nin kararları, barış hareketinin eylem haftası, Bonn, Hamburg, Stuttgart ve Neu-Ulm'da mil-

yonluk halk toplantıları, irili-ufaklı yüzbinlerce barış eylemi... Bütün bunlar insanlara bir halkın ezici çoğunluğunun yeni ABD atom roketlerine karşı olduğunu açık gösteresidir. Bunlar bir halkın ezici çoğunluğunun, yeni Amerikan ilk saldırı silahlarının dünya barışını ne denli tehdit ettiğinin bilincinde olduğunun göstergesidir.

Egemen güçlerin yükün iletişim araçları tek yanlı yanlış bilgilendirmelerine,

barış düşmanı güçlerin tüm karalamalarına karşın barış hareketi dört yıl öncesine oranla bir kaç kat güçlendi, çok değişik politik aktörlerin ve toplumsal güçlerin bugüne dek görülmemiş kapasinde bir bağlaşıklı durumuna geldi. Milyonları sardı. Bilim adamları, hristiyanlar, komünistler, yeşiller, sosyal demokratlar, sporculardan bürokratlara kadar çok çeşitli kesimler barış için savaşmada birleştiler. Son aşamada barış hareketi, İkinci Alman Televizyonu

ZDF'nin gizli tutulan bir kamuoyu yoklamasında da görüldüğü gibi, halkın yüzde 75'ini, roketlerin yerleştirilmesine karşı kazandı.

NATO'nun, en saldırgan çevreleri, özellikle ABD ve FAC yönetimi bir halkın ezici çoğunluğunun iradesini çiğneyerek, kendi parlamento "çoğunluğuna" dayanarak Pershing II ve Cruise Missiles roketlerini B. Avrupa'ya yerleştirmeye başladı. Federal Parlamentosunun bu kararı ile bir-

likte barış hareketinin hedefi, stratejisi ve perspektifleri üzerine tartışmalar sürüyor. Bu tartışmalarda ilk stratejik temel görüş özellikle önem taşıyor.

Birinci görüş

Amerika Birleşik Devletleri'nin "ilk varus" potansiyelini sağlayarak bir nükleer savaş yapılabilir ve kazanılabilir kılma temelinde atom savaş doktrininin (Kriegsführungstrategie) gerçekleşmesi yönünde nitel sığarmayı sağlayacak orta menzilli Pershing II ve Cruise Missiles roketlerine karşı savaşım gelecekte de barış savaşımının odağında kalacak. Bu yöndeki savaşım yerleşiminin durdurulması, yerleştirilen roketlerin geri sökülmesi için sürecektir. Bilindiği gibi ilk yerleştirilenlerden sonra, gelecek roketlerin yerleştirilmesi dokuz ayda olacak. Hükümet şimdi halkın roketlere "alıştığını" umut bağlıyor. "Roketleri yerleştirme" konusunu parlamento karardından sonra artık kapanacağını sanıyor.

İkinci görüş

Barış hareketi gelecekteki strateji ve eylem perspektiflerini çoğunluğun korunması ve genişletilmesi temelinde belirleyecektir. Hiç bir hükümet uzun erimde halkın ezici çoğunluğunun iradesine karşı çıkamaz. Barış hareketinin gücü, onu oluşturan çok değişik politik güçlerin siki, eşit hakkı işbirliğinde, atom roketlerine ve savaş tehlikesine karşı çıkan herkese açık olmasında yatmaktadır. Barış hareketi halkın ezici çoğunluğunu kazanarak ülke politik manzaryı değiştirdi. Şimdi onun önünde duran görev, bu hareketsiz çoğunluğu eylemci bir çoğunluğa dönüştürmektir.

Ve işçi sınıfı

Foto: Manfred Scholz

Barış hareketi ile işçi hareketinin birleşmesi yönündeki eğilim güçleniyor. 12 Aralık günü Essen'de Batı Avrupa'ya ABD roketlerinin yerleştirilmesi kararının 4. yılında yapılan protesto gösterisine Krupp fabrikası işçileri de aktif olarak katıldılar.

1983'e damgasını vuran öneriler

Ocak

Varşova Pakti üyesi ülkelerin Prag Politik Bildirgesi'ndeki ilk kararlarına bağlı olarak, Sovyetler Birliği, İsveç tarafından ileri sürülen Avrupa'da Varşova Pakti ve NATO üyesi ülkeleri birbirinden ayıran sınır boyunca her iki tarafta da 150 km. olmak üzere 300 km'lik bir alanda atom silahlarından arındırılması bölge oluşturulması önerisini destekledi. Atom savaş tehlikesinin daha da azaltılması için bu alanın 500-600 km.'ye çıkarılması talep etti.

Şubat

Viyana'da yapılan Orta Avrupa'da silahların azaltılması görüşmelerine katılan sosyalist ülkeler adına Sovyetler Birliği, şu yeni önerileri getirdi:

- Her iki tarafta mevcut güçlerin sayısı dikkate alınmaksızın, NATO ve Varşova Pakti'nin asker sayılarını 900 bin olarak belirlemeleri.
- 12 ay içinde Sovyetler Birliği'nin bölgeden 20 bin askeri silahlarıyla birlikte geri çekmesi.
- Silahlı güçlerin ve silahların her iki tarafta da eşit olarak dondurulması.

Mart

Cenevre'deki stratejik silahların sınırlandırılması görüşmelerinde, Sovyetler Birliği her iki tarafın da elinde bulunan balistik roketlerin 1990 yılı kadar 1800'e indirilmesini önerdi.

Mayıs

Sovyetler Birliği NATO'nun Avrupa'da da sahip olduğu roket taşıyıcı ve roket başlığı sayısından daha fazla silahı sahip olmak istemediğini ve eğer Fransa ve İngiltere kendi roketlerindeki başlık sayısını azaltırsa, Sovyetler Birliği'nin de aynı düzeyde azaltım yapacağını açıkladı. Bu önerinin havadan atılan orta menzilli roketler için de geçerli olduğunu söyledi. Gerçekleştirilmedi takdirde bu öneri, Sovyetler Birliği'nin Avrupa kesimindeki orta menzilli roketlerini SS-20'ler yerleştirilmekten önceki düzeyine indirmesi demektir.

Haziran

Sovyetler Birliği, ABD, İngiltere, Fransa ve Çin gibi atom gücüne sahip ülkelerin silahlarını niteliksel ve

Barış ve Sosyalizm Sorunları dergisinin Ocak 1984 sayısında Sovyetler Birliği'nin savaş tehlikesini ortadan kaldırmak için bütün bir 1983 yılı boyunca yaptığı önerileri sıralayan bir yazı yayınlandı. ABD yönetiminin ve NATO'nun sayesinde 1984 yılına yeni bir dünya savaşına biraz daha yaklaşıyor olarak girerken, Sovyetler Birliği'nin dünya haklarını bu tehlikeden kurtarmak için geçtiğimiz yıl boyunca yaptığı önerileri okurlarımıza bir kez daha hatırlatmak istedik.

niceliksel olarak dondurulmasını önerdi. Ayrıca Kazay Avrupa'da atom silahlarından arındırılması bir alan yaratılması yönünde Finlandiya'ya yaptığı bir yazı sarıyan Sovyetler Birliği, Baltık Denizi'nin atomdan arındırılması yönünde bu sorunu görüşmeye hazır olduğunu açıkladı.

Ağustos

Kremlin'de bir grup Amerikalı senatör ile görüşen Andropov, uzayın silahlandırılmasının engellenmesi yönünde bir dizi yeni öneri sundu. Sovyetler Birliği'nin mevcut uydusavar sistemlerini yokedilmesini ve yenilerinin imal edilmemesi için anlaşmaya hazır olduğunu açıkladı. Ayrıca Sovyetler Birliği, ABD ve diğer ülkeler tarafından yapılmadığı sürece uydusavar silahları yerleştirilmeyeceğini açıkladı. Cenevre'de ABD ile Sovyetler Birliği arasındaki görüşmelerde yeni bir turun başlamasından bir süre önce de, eğer ABD yeni atom roketlerini Batı Avrupa'ya yerleştirmekten vazgeçerse, Sovyetler Birliği'nin de roket sayısını İngiltere ve Fransa'nın roket sayısına indirceğini ve içinde modern SS-20 roketleri de olmak üzere roketlerinin önemli bir kısmını taşıyıcı ve başlıklarıyla birlikte imha edeceğini açıkladı.

Eylül

Sovyetler Birliği uzun vadeli bir çözüme ulaşmak üzere her iki tarafın da Avrupa'ya yeni atom sistemleri

yerleştirmekten vazgeçmelerini ve mevcut silahları yaklaşık yüzde 30 oranında azaltmalarını önerdi.

Ekim

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu 38. Dönem Toplantıları'nın gündeminde "Nükleer savaşın mahkum edilmesi" maddesinin konulması Sovyetler Birliği tarafından önerildi. Sovyetler Birliği Birleşmiş Milletler'e nükleer silahların dondurulması yönünde önerileri taşıyan taslak bir program da sundu. Sovyet önerilerine göre böyle bir sonuca ulaşmanın yolu tüm nükleer silah sahibi ülkelerin bu tür silahlarını niteliksel ve niceliksel olarak dondurulmalarından geçmekteydi. Ayrıca Sovyetler Birliği, diğer ülkelere örnek olmak amacıyla ABD ve Sovyetler Birliği'nin karşılıklı olarak bu konuda bir anlaşmaya varmalarını önerdi. Aynı zamanda Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'na uzayda askersel güç kullanımını ve uzayın askersel amaçlarla kullanımının yasaklanmasını öneren bir teklif de sundu.

27 Ekim'de Pravda Gazetesi'nin yaptığı mülakata verdiği yanıtlarda Andropov, ABD Avrupa'ya yeni atom roketlerini yerleştirmekten vazgeçtiği takdirde Sovyetler Birliği'nin de SS-4 füzelerini azaltmaya başlayacağını, Cenevre'de eşit koşullarda bir anlaşmaya varmak mümkün olduğu takdirde, SS-20 roketlerinin bir kısmını da imha edeceğini açıkladı. Bunların yanı sıra Sovyetler Birliği, SS-20 roketlerini 10 atış rampalarını da 140'a indirmeye hazır olduğunu belirtti ki, bu sayı İngiliz ve Fransız roketlerinin rampalarından daha da azdı.

Kasım

Cenevre görüşmelerinin kesilip, Batı Avrupa'ya yeni atom roketlerinin yerleştirilmeye başlanmasından sonra da Sovyetler Birliği şimdiye dek yaptığı önerileri ve silahlanma yarışının engellenmesi yönündeki çalışmalarını sürdüreceğini belirtti. 25 Kasım'da yaptığı açıklamada Andropov, ABD ve diğer NATO ülkeleri roketler yerleştirmeden önceki koşullara döndükleri takdirde, Sovyetler Birliği'nin de daha önce yaptığı tüm önerilerin gerçekleştirilmesini yönünde hareket geçeceğini belirtti. Böylece, NATO'nun yeni roketleri yerleştirmekten vazgeçmesi halinde, Sovyetler Birliği'nin de önceden verdiği sözleri tutacağını bir kez daha vurguladı.

Ve işi şimdi

Barış hareketinin gelecekteki yapısı ve açılımları üzerine sürdürülen tartışma- larla merkezi bir konu da işçi hareketinin barış hareketi ile işbirliğidir. İşçilerin, memurların ve onların sendikalarının roketlerin yerleştirilmesinden karşı, barış hareketine katılmaları belirleyici önemdedir. Bazı grupların ve sınıkların işçi hareketi ile barış hareketinin giderek bütünleşmesine karşı tavır almalarına karşın sayıları giderek artan işçiler barış girişimleri bu işbirliğinin güçlenmesinde önemli bir rol oynuyorlar.

Bugün işçiler silahlanma harcamaları yükünden büyük bir bölünüşte tasvurlar. Sınırlı roketlerin yerleştirilmeye başlanması, sosyal hakların daha da budanması, işsizliğin daha da artmasını getirecektir. Barış hareketi ile işçi hareketi bu temelde birbirleyi bağlar.

Buna bağlı olarak

İşçi hareketi ile barış hareketinin kenetlenmesi barış hareketine dinamik bir perspekti kazandırır. Barış hareketi içinde kimi unsurların barış savasını il işçi sınıfının 35 saatlik iş haftası gibi hak savasını karşı karşıya koyma çabalarına karşı, tartışmalarda barış hareketinin işçi hareketi ile birlikte davranması içine girmesi yönünde çoğunluğu dayalı bir eğilim vardır. İşçi sınıfının savas deneyleri ve üretim silahıyla barış hareketi içinde etkin yer alması süreci ilerleyir. Birçok barış girişimi deneyim alması için yerel barış girişimleri arasında sürekli bir ortaklık (Partnerschaft) oluşturulması için kararlar almaktadır.

Sonuçta, ortaya çıkan yeni durumda barış hareketi, hükümetin umut bağladığı "alışma"yı boşa çıkarmak için.

Pershing II ve Cruise Missiles'lerin yerleştirilmelerinin durdurulması hedefinde tutarsız.

Fabrikalarda, sentlerde ve kentlerde binlerce barış girişiminin sağlama temelde geliştiği.

Roketlerin yerleştirilmesine karşı olan hiçbir kimseyi dışarda bırakmayacak kadar geniş bir politik güç olarak,

Eylem etkinliğini artırarak, bunun yanında çok yönlü, değişik eylem biçimlerini çoğunluğu koruma ve genişletme temeline dayalı olarak savasını sürdürecektir.

Devlet işletmeleri yerli ve yabancı tekelere satılacak

24 Ocak Kararları yeniden gündemde

- Tarım, enerji, sanayi ve madencilik sektörleri yabancı sermayeye açılacak ve böylece, F-16 projesine uygun olarak, Türkiye ekonomisinin bütün sektörleri başta ABD tekelileri olmak üzere, yerli ortaklarıyla birlikte çöküşlü tekelere peşkeş çekilecek

Yaklaşık 4 yıldır uygulanan ve iflasla sonuçlanan "24 Ocak Kararları", Özal Hükümeti'nin Programı'yla yeniden gündeme geldi. Nitekim yeni Hükümet'in Programı'nda yer alan ekonomi politikaları, "24 Ocak Kararları" diye anılan ve emekçi yığınların satınalma gücünü yarıya azaltan uygulamaların aynısını oluşturuyor.

Cumhuriyet tarihi boyunca, bütün burjuva hükümetlerinin programında yer alan "işsizlik, pahalılık ve yoksulluk ortadan kaldırılacaktır" vaadi, aynen Özal Hükümeti'nin Programı'nda da yer aldı. Yeni Başbakan, "enflasyonu aşağı çekerek, KİT'leri halka satarak ve yüksek faiz ödeyerek" yoksulluğu ortadan kaldıracağını ve böylece, orta direği güçlendireceğini söyledi.

Ancak, resmi istatistiklere göre, nüfusun yüzde 90'ından çoğunu oluşturan emekçi kitlelerin, ne bankalara yatırarak ve ne de KİT'leri satın alarak parası yok. Ayrıca, enflasyonu biraz aşağı çekmekle de, ne yoksulluk ortadan kalkar, ne de

orta direk güçlenir. Özal, gerçekten işçilerin, memurların ve köylülerin satınalma gücünü ve gerçek gelirlerini yükseltmeyi aklının ucundan geçirmiş olsaydı, "üretleri, maaşları ve tarımsal ürünlerin taban fiyatlarını enflasyon oranının üstünde tutacağım" diye açık konuşurdu.

Özal, bunları söyleyemez. Çünkü, onun programının esaslarından birisi üretleri, maaşları ve tarımsal ürünlerin taban fiyatlarını enflasyon oranının altında tesbit etmektir.

Turgut Özal Hükümeti'nin Programı'nda yer alan "enflasyonu ve işsizliği ortadan kaldıracağız" vaadi de gerçeği değildir. Çünkü, onun uyguladığı ve uygulayacağı ekonomi politikalarının esaslarını oluşturan yüksek faiz, sürekli devalüasyon ve yatırımları sınırlama politikaları, pahalılık, yüksek enflasyonun ve işsizliğin temel nedenleridir.

Özal Hükümeti'nin Programı'nda yer alan ekonomi politikalarının öteki esasları,

şu ana noktalarda toplanıyor:

- Tarım, enerji, sanayi ve madencilik sektörleri yabancı sermayeye açılacak. Böylece, F-16 projesine de uygun olarak, Türkiye ekonomisinin bütün sektörleri başta ABD tekelileri olmak üzere, yerli ortaklarıyla birlikte çöküşlü tekelere peşkeş çekilecek.
- İthalat zamanla serbest bırakılarak, Türkiye'de faaliyet gösteren çöküşlü tekellerle yerli ortaklarının dışında kalan küçük ve orta boy sermayelerin yıkımı sürdürülecek.
- Dışsatım teşvik edilecek. Dışsatım teşvik adı altında, devlet bütçesinden holdingle para aktarma politikasına devam edilecek.
- Devlet işletmeleri yerli ve yabancı tekelere satılacak.
- Türk parasının ABD dolarına bağlılığı sürülecek. Yani, sürekli devalüasyon yapılarak, Türkiye'nin satın aldığı malların fiyatlarını sürekli yükseltme ve satışı mallarını fiyatlarını da sürekli düşürme politikası devam edecek. Nitekim, Turgut Özal'ın "24 Ocak Kararları"nı uygulamaya başladığı tarihte, 1 dolar 35 lira idi. Bugün 1 ABD doları 300 lira sınırına dayandı. Böylece, 24 Ocak Kararları'ndan önce, dış ticareti yoluyla yüzde 2 milyar dolar olan emperyalist sömürü, yılda yaklaşık 4 milyar 200 milyon dolara fırladı.

Halkın yüzde 90'ının bir kuruluş tasarruf olanağı yok

Yüksek faiz politikasının faturasını "orta direk" ödeyecek

Turgut Özal Hükümeti'nin ekonomik programında yer alan esasların başında "yüksek faiz uygulaması" geliyor. Nitekim, Özal Hükümeti daha güvenoyu bile almadan, bankalara vadeli para yatırımları

Özal hükümeti, faiz oranlarını yüzde 32'den yüzde 52'ye yükseltti. Özal'ın iddiasına göre,

● Bunlara, yine bir kuruluş tasarruf gücü olmayan 1 milyon 200 binden fazla emekçi ile yüzbinlerce emekçi ve zanaatkarları da ekterek, ülkedeki para nüfusunun yüzde 90'ından daha çoğunu bankalara yatırarak...

ÖZLEM ÖZGÜR Gündem

Kerestenin sağlamlı

Geçtiğimiz günlerde açıklanan Turgut Özal hükümetinin programının en temel özelliği, "gelmiş-geçmiş hiçbir burjuva hükümetinin programında bu kadar çok yalan barıraya getirilemedi" şeklinde tanımlansa, gerçekten de haksızlık edilmiş olunmaz.

Yeni hükümet programının baş köşesinde, Özal'ın "orta direk" diye adlandırdığı işçiler, köylüler, memurlar, esnaf ve zanaatkarlar var. Özal, uygulayacağı ekonomi politikalarının hemen tümünü, "orta direk"e bağlıyor. Yüksek faiz politikası mı? Bu politika, orta direği güçlendirmek için uygulamaya konuldu. İşçiler, köylüler, memurlar, esnaf ve zanaatkarlar, ceplerinde hazır bekleyen milyonları bankalara yatırarak ve yüksek faiz getirilyle köşeyi döncecekler...

KİT'leri, köprüleri, stadları, barajları satma politikası mı? Bu politika da, orta direği güçlendirmek için programa konuldu. Nasıl mı? Nasıl olacak, işçiler, köylüler, memurlar, esnaf ve zanaatkarlar bunları satın alacak ve buradan elde edecekleri gelirle de köşeyi döncecekler...

Turgut Özal hükümetinin programı, milyonlara emekçi için, bu ve benzeri sacma sapan vaatlerle doldurulmuş...Türkiye'de tarım kesiminde, 829 bin çiftçi ocagının bir kanş toprağı yok. Yine 1 milyon 868 bin çiftçi ailesi de yeterli toprağı sahip değil. Bu 2 milyon 697 bin yoksul çiftçi ailesi, yani çocuğu çocuğıyla 16 milyon 182 bin yoksul insan, metelikle kursun atıyorlar. Bunlar, 60 yıldır toprak bekliyorlar, toprak reformu istiyorlar...

Bunlar, hangi parayla bankalara yatırabilecek? Bunlar, hangi parayla KİT'leri satın alıp da köşeyi döncecekler? Göstermek de olsa, yoksul köylülüğün yarıları desteğini almak için de olsa, bütün burjuva hükümetlerinin programlarında, toprak reformu ve kooperatçılık konuları yer aldı...Özal hükümetinin programında, artık bu konuların sözü bile edilmiyor.

Geçtiğimiz günlerde, Emekli Sandığı Genel Müdürlüğü çok ilginç bir açıklama yaptı. Yalnızca 1983 yılında, 511 bin memur ilgili kururunda 22 milyar 250 milyon lira borç alındı...Ve devlet memurlarının tamamına yakını, Emekli Sandığı'na borçluyum...Parası olan faizle borç alır mı? Memurları da, metelikle kursun attıkları açık değil mi?

Özal'ın programında, memur maaşlarının arttırılacağına ilişkin olarak da, tek kelime yer almıyor. Memurların yaşamını biraz iyileştirmeyi aklının köşesinden geçiren bir hükümet, memur maaşlarını enflasyonun üzerinde tesbit edeceğine demez mi? Hükümet programında böyle bir şeyden eser yok.

Özal'ın 24 Ocak Kararlarını uygulamaya koyduğu tarihte, Türkiye'de açık işsizlerin sayısı 2 milyon 367 bin kişidir. Orta, uyguladığı ekonomi politika ile, işsizler ordusuna 1 milyon 198 bin kişi daha armağan etti. Ve bugün Türkiye'de açık işsizlerin sayısı 3 milyon 565 bine fırladı. Bunlar, hangi parayla KİT'leri satın alacak? Hangi parayla bankalara yatırarak?

Türkiye'de 3 milyon 565 bin işsiz yanı sıra, aşağı ücretle çalışan 3 milyon insan var. Bunların eline ayda ortalama 10 bin 750 lira geçiyor. Bu parayla, şimdi Türkiye'de 10 kilo et bile satın alınamı-

alınmadık, bankalara vadeli para yatırılarak ödenen yıllık faiz oranları yüzde 32'den yüzde 52'ye yükseltti. Özal'ın iddiasına göre, bu uygulama ile "orta direk" diye adlandırıldığı işçiler, köylüler, memurlar, esnaf ve zanaatkarlar yüksek faiz geliriyle **küseyi döncecekler** ve böylece, "orta direk" güçlenmiş olacak.

Ancak, resmi istatistikler Özal'ın orta direk olarak tanımladığı sosyal sınıf ve katmanların **metelije kursun attığını** gösteriyor:

● Resmi verilere göre, Türkiye'de ıktisaden faal nüfusun 3 milyon kişisi asgari ücretle çalışmaktadır. Bunların aylık ortalama net gelirleri, 10 bin 750 liraladındadır.

● Yine resmi istatistiklere göre, Türkiye'de açık işsizlerin sayısı 3 milyon 565 bindir.

● Türkiye'de, asgari ücretten daha yüksek ücretle çalışan yaklaşık 2 milyon dıyardındaki işçinin eline ayda 12 bin ile 25 bin lira arasında para geçiyor.

● Beş kişiyi geçmeyen 3 milyon 565 bin işsizle son üç-dört yıl içinde gerek

zadeden Özal'ın yüzde 52'ye yükseltti. Özal'ın iddiasına göre, bu uygulama ile "orta direk" diye adlandırıldığı işçiler, köylüler, memurlar, esnaf ve zanaatkarlar **küseyi döncecekler**

ücretleri yarıyanya düşen ve yan aç, yan tok, yaşamını zor sürdüren işçiler biraraya getirildiğinde 8 milyon 565 bin kişi yapıyor. Bir kurşu tasarruf etme olanakı olmayan bu 8 milyon 565 bin kişilik çalışan ordusu, ıktisaden faal nüfusun yüzde 48'ini oluşturtuyor.

● Son tarım sayımı sonuçlarına göre, tarım kesiminde yaşayan 3 milyon 795 bin aileden 829 bin ailenin bir kaş toprağı bile yoktur. 1 milyon 868 bin çiftçi ailesinin ise yalnızca 14 dönüm arasında toprağı vardır. Toplamı 2 milyon 797 bin aile olan bu kesim, "yoksul köylülük"ü oluşturmaktadır ve bunlara birakalım tasarruf etmeyi, geçimini zor bela sağlayabilmektedir.

90'dan daha çoğunluk bankalara yatak parası yoktur ve bu nedenle yüksek faiz politikası onları ilgilendirmemektedir.

Ancak, IMF ve Dünya Bankası gibi emperyalist kuruluşların istekleri doğrultusunda Özal Hükümeti'nin yüksek faiz politikasını yürürlüğe koyması nedensiz değildir. Özal, yüksek faizle zenginlerin elindeki spekülal amaçları için kullanılan ve altın pekinde muhafaza edilen paraları bankalarda toplamak ve bu paraları kredi olarak tekelhale aktarmak istemektedir.

Bugün Türkiye'de pahalılık ve yüksek oranlı enflasyonun nedeni, sürekli Tür parasının değerinin düşürülmesi (devlasyon) ve yüksek faiz politikası olduğundan, Özal Hükümeti'nin faiz oranlarını yüzde 32'den yüzde 52'ye çıkarmasının futuresını, dın olduğu gibi bugün de Özal'ın orta direk dedikleri milyonlarca emekçi ödeyecektir. Çünkü, yüksek faiz, ister istemez kredi faizlerinin ve malyetle-ri yükselmesine neden olacak ve bu da, fiyatlara yansıtarak enflasyon oranını kökükleyecektir.

3 milyon insan var. Bunların eline ayda ortalama 10 bin 750 lira geçiyor. Bu parayla, gündü Türkiye'de 10 kilo et bile satın alınmıyor. Bu üç milyon insan, hangi paraları bankalara yatırsın? Hangi parayla KİT'eri satın alsın?

Turgut Özal hükümetinin, 22 kişilik Bakanlar Kurulu üyesinden 17'sinin iştirakli tekelci sermayeyle ortaklık ilişkileri içinde olduğu Özal'ın güzel kabinesinin programında, asgari ücret ve işçi ücretlerine ilişkin tek kelime yok.

O halde, ortak direk kim? Bankalara kim para yatacağı? Etnaf ve zanaatkarlar mı? Yine Turgut Özal'ın "24 Ocak Kararları" sayesinde, esnaf ve zanaatkarlar, Cumhuriyet tarihinin en büyük yıkıma uğratılmadı mı? Cumhuriyet Türkiye'si'nin hangi döneminde, bu kadar çok ıflas, bu kadar çok kenkiri indirildiği görüldü ve duyuldu?

Evet, yeni hükümet Turgut Özal eylem bu kadar çok yalanı biraraya sıdırabilmiş, **orta direk** diye yuduruk bir kelime türetebilmiştir. Ancak, doğru söze ne denir, bazı konuların şakasına bile tahammül olmayan özel ve güzel sermayeyi, Özal'ın **orta direk** uydurmacasını yerli yerine oturtuvermiş ve "orta direk kim?" sorusunu gerçek yanıtını verivermiştir. (İstanbul Sanayi Odası'nın aylık olağan toplantısında bir konuşma yapan Oda Başkanı İbrahim Bodur, "orta direk sanayici ve işadamlarıdır; bu kereste ne kadar sağlam olursa o kadar uzun süre kullanılabılır" diyerek, Özal'ın tepetaklak ettiği bir söz-çözü ayıklanır üstüne oturtuvermiştir. Helal olsun bay Bodur, dediğin gibi orta direk işte budur.

Türkiye'nin uçak alımlarına her yıl ödeyeceğı 124 milyar 650 milyon lira, asgari ücretle çalışan 1 milyon işçinin yıllık gelirine denk

İmzalanan F-16 Anlaşması, ABD'ye bağımlılığı daha da artırıyor

● İmzalanan anlaşma metnine göre, 1984-1993 dönemini kapsayan on yıl içinde 160 F-16 bombardıman uçağının alımı için 4,5 milyar dolar ödenecek ve böylece, yalnızca uçak alımları nedeniyle Türkiye'nin yıllık askeri harcamaları 450 milyon dolar artmış olacak.

F-16 uçağlarının Türkiye'de yapımını öngören anlaşma, ABD ile Türkiye arasında 9 Aralık tarihinde Ankara'da imzalandı. İmzalanan anlaşma metnine göre, 1984-1993 dönemini kapsayan 10 yıl içinde 160 F-16 bombardıman uçağının alımı için 4,5 milyar dolar ödenecek ve böylece, yalnızca uçak alımları nedeniyle Türkiye'nin yıllık askeri harcamaları 450 milyon dolar artmış olacak. 450 milyon dolar, Türk parası olarak 124 milyar 650 milyon lira ediyor. Türkiye'nin uçak alımlarına her yıl ödeyeceğı 124 milyar 650 milyon lira, asgari ücretle çalışan 1 milyon işçinin yıllık gelirine denk düşüyor.

Öte yandan, F-16 anlaşması 160 uçağın alımı dışında Türkiye'nin askeri harcamalarını daha da artırıcı ve Türkiye'yi, ABD ve ABD'nin silah tekelhalelerine eskiye oranla çok daha bağımlı kılan hükümler taşıyor. Bilindiğı gibi, 160 F-16 bombar-

dıman uçağının alımı için gerekli 4,5 milyar doların 1 milyar doları devlet bütçesinden, 2 milyar doları her yıl ABD'den alınacak 200 milyon dolarlık dış borç ve 1,5 milyar doları da General Dynamics firmasının Türkiye'den yapacağı dışa-tım gelirlerinden karşılanacak. Ancak, General Dynamics firması ve ABD tarafından karşılanması düşünülen 3,5 milyarlık bölümle ilgili olarak, F-16 anlaşmasında hiç bir garanti hüküme yer verilmemiş. ABD ve Pentagon, istediğı zaman uçak yapımı için gerekli yıllık ödemeleri vermeyebilecek ve bu noktayı, her zaman Türkiye'ye bir baskı unsuru olarak kullanabilecektir.

Üstelik, F-16 anlaşmasına konan bir madde ile de, ABD F-16'ların yapımı için gerekli montaj parçalarının gönderimini, istediğı zaman ve hiç bir gerekçe göstermeden durdurabilecektir. Bu madde uyarınca, ABD Türkiye'yi sürekli baskı

altında tutabilecek ve her istediğıni kopyarabilecek için bu maddeyi şantaj unsuru olarak kullanabilecektir.

Ayrıca, 10 yılda 4,5 milyar ve yılda 450 milyon dolarlık harcama, yalnızca 160 F-16 uçağının alımı için yapılacak ödemedir. Bu harcamanın ötesinde, Tusas'la General Dynamics savaş araçları tekelinin ortaklığında kurulacak uçak fabrikasının yapımı, General Dynamics firmasına her yıl ödenecek olan lisans ve patent ücretleri ile bu firmanın ABD'den getireceğı yüzlerce teknisyene ödenecek ücretler, Türkiye'nin silahlanma harcamalarını çok daha yüksek miktarlara tırmandıracaktır.

Öte yandan, bilindiğı gibi, F-16 proje anlaşması yalnızca bu uçakların Türkiye'de yapımı ve 160 uçağın satın alınmasıyla da sınırlı kalmamaktadır. ABD ile Türkiye arasında imzalanan bu anlaşmaya göre, Türkiye ekonomisinin bütün sektörleri ABD tekelhalelerine açılırken, aynı zamanda başka savaş araç ve gereçlerinin de Türkiye'de üretilmesini öngörmektedir.

Nitekim, Türk Silahlı Kuvvetleri'nin ihtiyacını karşılamak bahanesiyle Gene-

ral Dynamics, ITT, Phelps Dodge gibi ABD tekelhaleleri Türkiye'de ortaklıklar biçiminde gemi, elektronik araçlar, telekomünikasyon araç ve gereçleriyle bazı silahların üretimini de Türkiye'de yap-

caklar. Buradan üretilen askeri araç ve gereçlerin büyük bir bölümü orduya satılacak ve böylece, Türkiye'nin silahlanma harcamaları sürekli yükseltulmiş olacaktır.

Milli Savunma eski Bakanı H. Bayülken: F-16 konusu hükümet değil, devlet meselesidir!

çerçevesinde özgürlük tanınırken ve bünun adı programda **Ekonomik liberalizm** olarak konurken, yılınların elini, kolunu, dilini bağlayıcı anti demokratik çerçeve, faşizmin siyasal yapısı aynen korunuyor.

Terörün kökünü bir de Özal kazıyacak

Evren'in ve diğer dört Cunta üyesinin "Cumhurbaşkanlığı Konseyi" adı altında, tek değişiklik olarak sivil eylemsiz yetki ve varlıklarını konuştukları "cuntasız" Cunta Türkiye'sinde Özal'ın programı, 12 Eylül'e şükran ve selama başlıyor. Bu "şükran ve selam"dan sonra programda şu satırlar yer alıyor:

"Henüz anarşinin kökü kazınmamıştır. Kırsıktıcı mirhakarlar ve elebaşlıların bir kısmı yeralına sınımsız ve tekler meydana çık-mak için fırsat kollamaktadırlar... 12 Eylül'den sonra anarşi ile mücadele konusunda gösterilen başarının devam ettirilecek anarşinin ortadan kaldırılmasına çalışılacaktır... Anarşi, terör, bölücü ve aşırı cereyanlara devamlı ve tesirli bir şekilde mü-cadele edilecektir." diyeledeğildi nutuklardan programda aktarılmış bu satırlarla demokratik haklar konusunda kimsenin hayale kapılmaması gerektiğini hatırlatıyor.

Af yok

Seçim kampanyası sırasında oy toplaya-bilmek için "af" konusunda "yeşil ışık" yakar görünen Özal'ın hükümet programın-da, "Burada üzerinde durulacak husus, af gibi bazen pahalya mal olan terribetlerini-zi de gözünde bulundurarak meklemektin gelişen şartları muvazehesinde en iyi ve doğru kararı alabilmektir" deniyor. Geri-çiliğin ve Cunta'nın sık sık tekrarladığı, 1974 affının daha sonraki anarşi olaylarına neden olduğu görüşünü paylaşılan programa göre, "Af konusunun çözümünü kolaylaştı-racak" olan şey "meklemektimizdeki huzur ve sükun ortamının gelişmesi" olacaktır. Bu satırlar, programdaki "henüz anarşinin kö-kü kazınmamıştır" sözleriyle birleştirildi-ğinde, "Genel af yok" demekten başka bir anlam taşıyor.

Sikilyönetim kalkacak mı?

Sikilyönetimin dört ay süreyle daha uzatıl-ması kararıyla birlikte başbakan olan Özal'ın programında "sikilyönetimin kaldirıl-ması" konusundaki sözler, genel af ko-nusundaki sözlerin bir tekrardan ibaret:

dediğine değıli de, yaptıkları bna bakmak gerek. Turgut Özal'ın en yetkili kişi olarak Türkiye ekonomisi yönetimi 1980-1982 yılları arasında "orta 1981" nasil kök-tertiğine ilişkin veriler, onun şimdi uygulayacağı ekonomi politikalarında da ışık tutacaktır.

1980 yılı Mayıs ayının son günü, buğday taban fiyatlarını saptamak üzere Demirel Bakanlar Kurulu'nu topladı. Toplantıya Başbakanlık Müsteşarı Turgut Özal da katıldı.

Turgut Özal'ın buğdaya 6,5 lira taban fiyat verilmesi ve bunda ısrar etmesi üzerine, seçim hesapları içinde olan Süleyman Demirel, Özal'dan serbest piyasa buğdayın fiyatının kaç lira olduğunu sordu. Özal, "9 lira" diye cevapla-dı. Demirel, "serbest piyasada 9 lira olan buğdaya 6,5 lira verirecek, köylü-nün karşısına çıkamaz" diye konuştu. Ancak, Turgut Özal "IMF'nin 7,5 liradan fazla fiyat verilmemesini istediğini" söyleyerek kestirip atıyor. Aynı Tur-gut Özal, Cunta'nın tam yetkili Başbakan Yardımcısı olunca, 1981 ve 1982 yıllarında IMF ve Dünya Bankası'nın direktiflerine uyarak, uyguladığı düşük ta-ban fiyatları politikasına köylülüğü öökeryiyor:

- 1981-1982 yıllarını kapsayan iki yıllık dönemde enflasyon oranı yüzde 78'dir. Turgut Özal, ilgili dönemde, yüzde 78'lik enflasyona karşılık tarımsal ürünlerin taban fiyatlarını yüzde 19 ile yüzde 56 arasında artırarak, milyonlarca çiftçi ailesini perişan etti.
- İlgili dönemde, pamuk üreticilerinin gerçek gelirleri yüzde 12 geriledi.
- Çay üreticilerinin gerçek gelirleri yüzde 18 geriledi.
- Fındık üreticilerinin gerçek gelirleri yüzde 24 geriledi.
- Kuru üzüm üreticilerinin gerçek gelirleri yüzde 13 geriledi.
- Haşhaş üreticilerinin gerçek gelirleri yüzde 22 geriledi.
- Yapağı üreticilerinin gerçek gelirleri yüzde 33 geriledi.

Turgut Özal, Hükümet Programı'nı okurken "1978-1979 yıllarında işçilerin satınalma gücü yarıyarıya azaldı" diyerek hem döz böyu yalan söylüyor ve hem de, 1980, 1981 ve 1982 yıllarından hiç söz etmiyor.

● Devlet İstatistik Enstitüsü (DİE) ve Sosyal Sigortalar Kurumu'nun (SSK) istatistiklerine göre, işçilerin gerçek ücretleri 1978'de yüzde 2,4 ve 1979 yılında da yüzde 10,8 geriledi.

● Ancak, Turgut Özal 1980, 1981 ve 1982 yıllarında işçilerin gerçek ücretlerini Türkiye tarihinin hiçbir döneminde görülmemiş oranda ve tam yarıyarıya düşür-dü. İlgili istatistiklere göre, gerçek ücretler 1980'de yüzde 31, 1981'de yüzde 6,7 ve 1982 yılında da yüzde 7,1 oranında geriledi.

● Turgut Özal'ın işbaşına geldiği 1979 sonuna, yine resmi istatistiklere göre, devlet memurlarının ortalama gelirleri aldığı pay yüzde 10'dur. 1981 yılı sonuna geldiğinde, devlet memurlarının ortalama gelirleri aldığı pay yüzde 5,3'e geriledi. Yani, memurların gerçek gelirleri yaklaşık yarıyarıya geriledi.

● Turgut Özal, ekonominin başına gelmeden önce, protesto edilen senetlerin değeri, yılda 10-15 milyar lira dolayında seğırdiyordu. 1980 yılında 61 milyar, 1982 yılında 137 milyar ve 1982 yılında da 243 milyar liralık senet, protesto edildi. Bu veriler, Turgut Özal'ın esnaf ve zanaatkarları da köktertiğini gösteriyor:

● Özal, Hükümet Programı'nda "işsizliğe çözüm getireceğiz" diyor. Özal, 1979 sonuna işbaşına geldiğinde, Türkiye'de açık işsiz sayısı 2 milyon 367 bin kişidir. 1982 yılında, Türkiye'de açık işsiz sayısı 3 milyon 432 bin kişiye yükseldi. Yani, Turgut Özal, açık işsizler ordusuna 1 milyon 65 bin kişi daha kattı.

lar doğrultusunda Doğu Anadolu'da geliş-tirilen ve yeni kurulan askeri havaalanları, Çevik Kuvvetlere Türkiye topraklarını ku-lanlarında hazırlıkları, Sovyetler Birliği sin-rında yapılan "Macer-83" manevraları, Irak Kürdistan'ına saldırı, NATO çıkarları doğrultusunda Kıbrıs adasını bölme, ABD'nin Lübnan'da giriştiği kanlı saldırı-

betirileri ideolojilerin, peşin hükümlü kalıplaş-mış formüllerin inhisarında değildir. Sosyal adaleti için, fukaraların yanında bu-lunmak, lafla olmaz. Bizim programımız orta direk değildiriz iç-iş-içmemiz, esnaf, çiftçi ve emekliye pratik ve gerçekçi çare-ler getiren sosyal adaleti bir program-dır..."

BELGE

Özal hükümetinin 4 yıl önce ABD'de h

Turgut Özal, "24 Ocak Kararları"nın yürürlüğe konmasın-dan 11 gün sonra, 5 Şubat 1980 tarihinde borç para bul-mak amacıyla Özal'ı getitti. Burada Özal, Türkiye'nin alacağı dış borçlara karşılık olarak, Dünya Bankası'nı istediği bütün T.C. hükümetlerinin yükümlülük altına sokan ve bir ulusun egemenlik haklarını ayakları altına alan bu "taahhüt mektu-bu"nu imzalamaktan çekinmedi.

Turgut Özal, Şubat 1980 tarihinde Dünya Bankası tarafın-dan hazırlanan bu "taahhüt mektubu"nu Demirel Hükümeti adına imzalayarak, ABD emperyalizminin istediği ekono-mik programı Türkiye'de aynen uygulanacağını kabulle-niyor ve imzaladığı bu belge ile de, bütün T.C. hükümet-lerini bağlıyordu. "24 Ocak Kararları" doğrultusunda Dünya Bankası tarafından hazırlanan ve Özal tarafından imza-lanan bu "taahhüt mektubu"nda yeralan esaslar, hem Cunta'nın uyguladığı ekonomik politikalarını ve hem de, Turgut Özal Hükümeti'nin programının aynısını oluşturuyor.

Üstelik, Dünya Bankası kurulduğundan bu yana, böyle bir belgeyi hiç defa Türkiye'den atıyor ve istediğini de alı-yordu. Daha sonra, Dünya Bankası Türkiye'yi örnek göstere-rek, aynı belgeyi diktatörlerle yönetilen birçok Latin Ame-rika ülkesine de imzalatıyordu.

Belgede neier var?

Türkiye, imzalanan bu "taahhüt belgesi" ile ekonominin sürrekli olarak Dünya Bankası tarafından denetlenmesini ka-bul ediyor ve özel olarak, uygulanacak ekonomi politikaları konusunda şu taahhütlere giriyordu:

- Türk hükümeti, her ekonomik karardan önce Dünya Bankası'na haber verecek ve bu kuruluşun onayını alacak-tır.
- Türkiye yapacağı yatırımlardan Dünya Bankası'nı ha-berdar edecek ve bu kuruluşun uygun gördüğü yatırım projeleri pro gramdan çıkarılacaktır.

● Türkiye bazı san-cı dallarına yatırım yap-mayı kollanma öncel-iği...

● Bugünkü koşullar kalkınma hızı sağla-mayı yatırımları ve ka-bul eder.

● Enflasyonu önler-ürünlerin taban fiyat-ları...

● Türkiye, faiz oranı-nın üzerine çıkması ka-bul eder.

● Türkiye ABD do-ğrusu'nun değerini sürrekl-i hüt eder.

● Belli bir plan çer-çevesinde korumasını...

● Devletçilik ve pla-n öncelik verilecek ve te-

● Aynı zamanda, Tür-kiyeli yabancı ser-m...

Dünya Bankası Ö-zal'ı da yettinmiyor, sonra, 5 Temmuz 1982 imzalatıyordu: 5 Tem-yayınlanan anlaşma m-karşılık, Dünya Banka-sı'nın ve tasınamaz "hakkı" tanıyıyor: Bu larını ödeyemez: Bir ki-yi Cumhuriyeti'nin "satışa çıkarılabilecek ve çekir."

Özal, imzaladığı bu meklemekte satışa çık-a ve herşeyi satışa çık-a-lır mı?

enoyu aldı. Program hedefleri faşist diktatörlüğe sivil kılıf giydirmekten ibaret

meti işbaşında

Bu güne kadar Özal'ın yapıp ettiklerini ve ekonomik programının esasları olan 24 Ocak kararlarının sosyal adalet kavramının tam tersi olmasa bir yarı, "sosyal adalet" sözcüğü cümlede birarada bulunduğunu "rekabete dayalı serbest piyasa ekonomisi" kavramıyla bile kaba biçimde çelişiyordu. 24 Ocak sonrasında işçilerin satın-alma gücünde gerileme neredeyse yüzde 100'e varan, orta sınıf kırılmaları, toplumdaki gelir grupları arasındaki farkı bugüne kadar görülmemiş boyutlara çıkaran Özal politikasının sosyal adaletçiliği, sefaleti emekçi sınıflar arasında eşit dağıtma adaleti olsa gerek!

Ve "Çek Cak"lar...

Özal programı, yığınların özlemlerine yönelik tüm bölümlerinde sadece "çek cak"lardan ibaret. Kültür, eğitim gibi konularla uğraşmak zahmetine girilmemiş bile. Su sıra Özal'ın ve asıl ardındaki güçlerin derdi başka. Onlar, faşizme sivil elbise giyip, ele güne "demokrasi" diye yutturup kendi kasa ve postallarını kurtarma peşinde oldukları bir dönemde "ivir zivir"la uğraşmaya niyetli olmadıklarını saklamıyorlar. Özal hükümetinin programı da bunun açık bir örneği. Ancak Özal, milyonları oy aldığı yığınları kaybetmeye niyetli olmadıktan ve enflandileri adına görevlerinden biri de faşist diktatörlüğe kitle tabanı edindik olduğundan hükümet programında bol keseden atıyordu.

- Az gelişmiş yörelere elektrik, su, altyapı gelecek, buralar geliştirilecek.
- Eğitim ve öğretimin temel taşı öğretmenlerdir. Öğretmenlere çok önem verilecek.

- Edebiyat, musiki, resim, folklor, sinema ve tv programı geliştirilecek, kültür sanat ve eğitim politikasının ana hedefi olacak.

- Spor tesisleri tamamlanacak, kitle sporuna önem verilecek.

- Sağlık hizmetleri yaygınlaştırılacak.
- Vatandaşların konut sahibi olmaları teşvik edilecek.

Bu konuda söylenelerin özü programın suatlarında ifadesini buldu: "Güret ellerdeki vatandaşlarımız kendi ülkelerinde iş imkanı sağlamak ve ayrıca genel olarak işsizliğin azaltılması için yabancı sermaye ve krediden önemli ölçüde faydalandırılmalarına taraftarız."

Yani kısacası, Özal hükümeti, yurt dışındaki işçilerin tasarruflarını her türlü yoldan Türkiye'ye getirip yerli ve yabancı tekelilerin yapacakları yatırımların sermaye açıklarını kapamalarında kullanmayı hedefliyor. Yalnız bu düşünceyi ayrı olmasın diye tersten söylüyor: "Yurt dışındaki işçilerimize yabancı sermaye ve kredi bulacağız."

Ekonomi cephesinde yeni birşey yok

Diğer bölümlerinde olduğu gibi, programın en uzun kısmını oluştururan ve boyalı basında sakan çok yeni bir şeymiş gibi propaganda edilen "ekonomi cephesinde" de yeni bir şey görülüyor. Bundan 4 yıl önce alınan ve ancak 12 Eylül'den sonra süngü zoruyla gerçekten uygulanan 24 Ocak Kararları'nın tekrarlama masından ibaret olan programın ekonomik bölümü, bol miktarda demagogik sözlerle süslümsüz durumda: "Nasrılı ellerinden, göz nuru ve alın terlerinden tımadığımsız orta direk", "orta direğin sağlığı ve dengeli gelişmesi", "orta direğin milli geliriden daha fazla pay alması" vb., vb...

Bu süslü lafların dışında ekonomi programı gene faiz oranlarının yükseltilmesi, ithalatın serbestleştirilmesiyle IMF'nin isteği doğrultuda iç pazarı yabancı tekelere nih mallarına açılması, "İhracat teşvik" bahanesiyle bir avuç vurguncu sermayenin devlet kesesinden semirtilmesi, enerji, maden ve tarım sektörlerinde yabancı tekelere açılması ve kâr eden devlet elindeki işletmelerin "orta direğe ek gelir sağlıyoruz" gerekçesiyle yerli ve yabancı tekelere salınmasından ibaret...

Geliş dağılımı nasıl düzeltilecek?

Koç, Sabancı, Çukurova, Enka, Ercan ve Okumus holdinglerinde en üst düzeyde yönetici sorumluluğu üstlenmiş bakanlar ve bakan yetkili memurlar kabinenin "özü"nü oluşturuyor

Özal ve bakanlarının hemen tümü tekellerle ortak ya da üst yönetici

Türkiye Büyük Millet Meclisi'nden güvenoyu olarak görev başlayan Turgut Özal Hükümeti'nin oluşturulan 22 kişiden 17'si holdinglerle ortaklık ilişkilerini yansıtır, çeşitli tekelin üst düzey yöneticisi olarak görev yapıyorlar. Bakanlar Kurulu'nun öteki 5 kişisinden 2'si "24 Ocak Kararları"nın hazırlayıcısı ve uygulayıcılardan olan I. Kaya Erdem ve Kazım Okseay, birisi de Lockheed uçak firmasından rüşvet aldığı iddialarıyla hakkında kovuşturma açılan emekli general Abdullah Tenekeci'dir.

Turgut Özal'ın, ayrıca Hükümet Programı'nı ve uygulanacak

ekonomi politikalarını hazırlayan bir "beyin takımı" var. Bu ekiple yeralanların hepsi, Turgut Özal'la birlikte "24 Ocak Kararları"nın hazırlayıcısı ve uygulayıcısı olmanın yanı sıra her biri büyük holdinglerde üst düzey yöneticilik görevinde bulundular. Bakanlar Kurulu Üyeleri ve "beyin takımı"nın kimliklerine bakıldığında, bunların Türkiye'nin en büyük holdingleri olan Koç Holding, Sabancı Holding, Çukurova Holding, Enka Holding, Ercan Holding ve Okumus Holding gibi büyük tekelin ortak ve üst düzey yöneticisi olarak görev yaptıkları görülmektedir.

Vural Arıkan

Maliye ve Gümrük Bakanı. Enka Holding'in 5 kurucusu ve ortaklarından birisi. Aynı zamanda, bu kuruluşun yönetim kurulu üyesi.

Nejat Eldem

Adalet Bakanı. Turgut Özal'la birlikte Türkiye'nin en büyük traktör ve tarım araçları üreten firması Burtrak'ın kurucusu ve ortağı. Nejat Eldem'in Sabancı Holding, Enka Holding ve Ercan Holding'e ortaklık ilişkileri var.

Turgut Özal

Başbakan. Sabancı Holding'te koordine, Dünya Bankası'nda uzmanlık ve Sabancı Holding'te genel müdürlük görevlerinde bulundu. Daha sonra, MESS Genel Sekreterliği'ne getirildi. Türkiye'nin en büyük tarım araçları ve traktör üreticisi BURTRAK'ın ortağı ve kurucusu. Özal'ın ortaklık ilişkisi içinde olduğu bazı holdinglerin adları şöyle: Sabancı

Abdullah Tenekeci

Yıldırım Aktürk

"24 Ocak Kararları"nın hazırlanmasında Turgut Özal'ın sağ kol olarak çalıştı. Daha sonra da, DPT Müsteşarlığı görevine getirildi.

Özal hükümetinin programında yurt dışındaki Türkiye'li işçileri ilgilendiren bölümlerin büyük bir kısmı, her hükümet programında yer alan ve hiçbir zaman gerçekleşmeyen sıradan vaatlerden oluşuyordu.

azı sanayi kollarına ve özellikle ağır sanayi
im yapmayacaktır. Tarım ve tarıma dayalı sa-
öncelik verilecektir.

koşullarda enflasyonu yavaşlatmak, yüksek sağlamaktan daha önemlidir. Buna göre, Türkiye ve kalkınma hızını düşük tutmayı taahhütünü önlemek amacıyla, ücretler ve tarımsal ürün fiyatları düşük tutulacaktır.

faiz oranlarını yükseltmeyi ve enflasyon oranını düşürmeyi kabul eder.

BD dolarındaki değişmelere göre Türk parasürekli düşürmeyi (sürekli devalüasyon) taah-

lan çerçevesinde, yerli sanayinin gümrük du-

k. ve plan uygulamaları yerine, özel sektöre çek ve tesvik edilecektir.

anda, Türkiye tarım sanayi ve madencilik sektörü sermayeye açacaktır.

kası Özal'a imzalatıldığı bu "taahhüt mektu-
linmiyor ve bu olaydan yaklaşık 2,5 yıl kadar
muz 1982 tarihinde Özal'a yeni bir belge daha
5 Temmuz 1982 tarihli **Resmî Gazete**'de
laşma metnine göre, 304 milyon liralık krediye
A Bankası'na Türkiye Cumhuriyeti'nin tüm ta-

tasınamaz mal varlıkları üstüne **"ipotek koyma**
yordur. Buna göre, Türkiye süresi gelen borç-
verze bir konuma düşerse, Dünya Bankası, Tür-
keyi'nin **"taşınabilir ve taşınamaz"** mallarını
ilecek veya onların mülkiyetine sahip olabile-

Ücretleri, maaşları ve köylülere taban fiyatlarını yükseltmekten çok sözle daha sözmetmeyen Özal, buna rağmen hükümet programının, gelir dağılımını emekçi halk lehine düzeltmek olarak içerdigni söyledi. Bunu sağcıların araclarından birincisi olarak da "yüksək faiz" politikasını gösterdi. Dört yıl önceki gibi, yüksək faizlerin fiyat artışıının azaltılacağı ve böylelikle "orta dere" diye adlandırıldığı emekçilerin gerçek gelirlerinin yükseləcəğini iddia etti. Programının bütün diğer bölümleri gibi bu iddia da, 1980 yılından beri uygulananlar Özal'ın ünlü 24 Ocak Kararları programının yarattığı bugünkü sonuçlar karşısında gülünç olmaktadır ötede bir anlam taşımıyordu.

"Gelir dağılımını düzeltilmenin" bir başka aracı olarak, hükümet programında, "ücretlerden alınan vergilerin zamanla azaltılması" yer alıyordu. Yerli tekeller ve "ihracatçı" diye adlandırılan yuruncu sermayeye verilen kredilerden alınan "gider vergisi" derhal yüzde 15'ten 3'e düşürülürken, ücretlerden alınan ve yüzde 30'a varan vergilerin ancak "zamanla" azaltılacağı vaadi, bunun da emekçilere yapılan bütün diğerleri gibi sadece bir "vaad" olduğunu gösteriyordu.

"Gelir dağılımı düzeltilecek" üçüncü bir önlem, boyalı baskıda çok propagandası yapılan "ışıl ve memurların faturaya bağlanması" kararının belirli bir nispetine vergi iadesi biçiminde, geri ödenmesi. Programını okuduktan sonra parlamento kulisinde gazetecilerin sorularını yanıtlayan Özal, bu konuda, "Faturalar tam olarak getirilebilirler masrafları yüzde 90 oranında kararı fatura kabul edeceğiz ve vergi iadesi kadar da yüzde 9 civarında olacak" dedi. 10.500 lira asgari ücret alan bir işçinin, aldığı simdi, otobüs biletime kadar yapacağı bütün harcamaları faturaya bağlamayı başarsa bile alacağı 850 liralık vergi iadesi ile, gelir dağılımını nasıl düzelteceği anlaşılmadı. Ama görünen tek gerçek, bu önlemin alınmaması piyasada "fatura ticaretinde" büyük bir canlanma görüleceğiydi.

İşte Cunta'nın kukla meclisinde güven-
oy alan bu hükümet, bu programıyla
"Türkiye'yi yepyeni, kavgasız, ileri ve mo-
dern bir ülke haline" getirmeye "azmet-
miş"ti. Özal, programını okumayı bitirir-
ken Meclis kürsüsünden böyle dedi: "Yüce"
Meclis de bunu takdir etmiş olmalı ki
oylamaya katılan 393 milletvekiliinden
213'ünün oylarıyla işte "bu program" gü-
venoyu aldı.

bazı holdinglerin adları şöyle: Sabancı Holding, Ercan Holding, Eren İnşaat, Enka Holding, Tünimeş A.Ş. ve **Tercüman** Gazetesi patronu Kemal Ilıcak'la birlikte ortak olduğu **İZOTAŞ**.

İ. Kaya Erdem

Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Özal'la birlikte "24 Ocak Kararları"nın hayırlayanlarından birisi. Uluşu hükümetin de Maliye Bakanı ve "bankerler olayı"nın baş mimarlarından. Kardeş Turgut Erdem, Kastelli'nin genel müdürüydü. Bankerler rezaleti patlayınca, Turgut Özal'la birlikte istifa etmek zorunda kaldı.

Kazım Oksay

Devlet Bakanı Turgut Özal'la birlikte "24 Ocak Kararları"nın hazırlanması ve uygulanmasında aktif rol aldı. Turgut Özal Başbakan Yardımcısı olunca, Kazım Oksay'ı DPT Sosyal Planlama Dairesi Başkanlığı'na getirdi. Kazım Oksay aynı zamanda Yüksek Hakem Kurulu (YHK) üyesi olarak tekellerin çıkarlarına yeterince hizmet etti ve reel ücretlerinin getirilmesinde önemli rol oynadı.

Mesut Yılmaz

Devlet Bakanı. Türkiye'nin önde gelen tekellerinden birisi olan ve cunta döneminde iyice palazlanan Enka Holding'in kurucusu, ortağı ve yönetim kurulu üyesi.

İsmail Özdağlar

Devlet Bakanı, Takım Tezgaahları A.Ş. Genel Müdürlüğü'nün yanı sıra, Okumuş Holding'te yönetim kurulu üyeliği görevinde bulundu.

Abdullah Tenekeci
Devlet Bakanı, Emekli hava generali. Uzun yıllar yurt dışında NATO'da görevli olarak çalıştı. 12 Eylül öncesinde, Lockheed uçak firmasından rüşvet aldığı gerekçesiyle hakkında kovuşturma açıldı. Kendisi emekliye sevk edildi, ancak Genel Kurmay Başkanlığı'nın emriyle olay ört-bas edilince pacayı kurtardı.

Zeki Yavuztürk

Milli Savunma Bakanı. **Keban Holding**'in ortağı, ilgili kuruluşun 12 yıldır üst düzey yöneticisi ve yönetim kurulu üyesi.

Vehbi Dinçerler

Millî Eğitim, Gençlik ve Spor Bakanı. Birçok özel kuruluşun ortağı, kurucusu ve üst düzey yöneticiliğini yaptı. En son Sabancı Holding'e ait PILSA A.Ş.'nin Genel Müdürlüğü'nü yürütüyordu.

Mehmet Aydın

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı. MC hükümetleri döneminde, üst düzey bürokrat olarak çalıştı. Devlet Su İşleri ve Ticaret Bakanlığı'nda yöneticilik görevlerinden sonra, Gıda İşleri Genel Müdürü oldu. Ana.P'nin kurucu üyesi olmadan önce de, Ankara Ticaret Odası Genel Sekreterliği'ni yapmaktaydı.

H. Hüsnü Doğan

Tarım, Orman ve Köyleri Bakanı. Özal'ın teknisyenlerinden birisi. Koç Holding'e ait otomobil fabrikalarının yöneticiliğini yaptı. Cunta döneminde, Turgut Özal tarafından Devlet Planlama Teşkilatı Yabancı Sermaye Dairesi Başkanı'na getirildi.

Ekrem Pakdemirli

"24 Ocak Kararları"nı hazırlayan teknik kadroda yer aldı ve Turgut Özal tarafından, DPT Teşvik ve Uygulama Dairesi Başkanlığı'na getirildi.

Hasan Celal Güzel

"24 Ocak Kararları"nın hazırlanmasında ve uygulanmasında aktif görev aldı. Başbakanlık Müsteşar Yardımcısı görevine getirilerek, Turgut Özal'a yardımcılık etti. Turgut Özal, hükümet daha güvenoyu almadan kendisini Başbakanlık Müsteşarlığı görevine getirdi.

Erol Aksoy

Özal'ın ve Ana.P'nin beyin takımının ön-
de gelenlerinden biri. Erol Aksoy, aynı
zamanda Türkiye'nin en büyük holding-
lerinden Çukurova Holding'in önde ge-
len yöneticilerinden ve bu kuruluşa ait
Uluslararası Dış Ticaret Bankası'nın Ge-
nel Müdürü'dür.

OKUYUCU POSTASI

Ver gençliği geri, gideyim !

Bad Kreuznach yakınında Gensingen'de, 230 Türkiye'nin de çalıştığı, 14 Türkiye Postası'nın okunduğu mobilya fabrikasında yılın son işletme toplantısı yapıldı. 1300 işçi ve emekçi arkadaş toplantıyı büyük bir dikkatle izledi. İşçi temsilcisinin çalışma raporu sadece patron tarafından eleştirildi. Patron ise kendi konuşmasında işletmenin durumunun iyi olmadığını, işçilerin daha fazla çalışması gerektiğini söyleyerek, bol bol temennide bulundu.

Patronun arifinden orta yaşlı Türkiye'li bir işçi mikrofona geldi. Önce tüm işçi ve müstahdemlerin sorunlarını açıkça dile getirdikten sonra, işçi temsilcilerinin barış konusunda fazla birşey yapmadığını söyledi. Bu işletmede bir barış girsininin kurulmasını önerdi. Daha sonra patronun söylediklerine karşı şunları dedi:

"Patron yakınıyor. Kazanamadıkları iddia ediyor. Ama ne hikmetse bir türlü hesap bilançolarını önümüzde sermiyor. Oysa geçmiş yıllar bize gösterdi ki, patron çok zıslandığı zaman Paris'in göbeğinde bir firmayı devralırdı. Bu işletmede sosyal haklardan da bahsetmek olanaksızdır. Yılda bir kere doğum gününde verilen doğum günü kartı bile masraf-ı oluyor diye iptal edildi. Oysa çevremizdeki işletmeler Noel paketi veriyorlar. Daha başka olanaklar sağlıyor. Bunların hiçbirini bu işletmede olmadıkları gibi, bu işletmede baskı var. Akort dakikaları tahammül edilemez şekilde düşürüldü. Patron hırsız sızalarıyor. Kuzu postuna bürünerek bize

iyi temennilerde bulunuyor. Temenni boş laftır. Bizler boş laf değil, somut sonuçlar bekliyoruz."

Salon alkıştan gümbürde, yerli-yabancı işçiler ortak çığkıları için birbirlerine daha da yaklaşıyor, patronun ve adamlarının renkleri gidip, geyiliyordu.

Toplantıdan memnun kalmayan patron hıznı alamamıştı. Bir saat kadar sonra, tesadüfen konuşmayı yapan arkadaşın tezgahına yakın bir yerde bulunduğum sırada, birden içeri girdi ve yumrukları sıkılı bir biçimde arkadaşaya yanarak bağırıp çağırıyor yaşıyordu. Patron özetle "Gilt buradan, olanakları hangi işletme veriyorsa oraya git, sen bu işletmede huzursuzluk kaynağısın!" diyor.

Arkasından gayet sıkı, hatta keyifliydi. Bana Türkiye Postası'nı verirken, August Bebel diye birinden sözeder, Koca Nazım'ı hatırlar ve "Patron köpürse, hareket doğrudur" derdi. O anda da patronun gözlerinin içine bakarak şöyle dedi:

— Bana git diyorsunuz. Bense 18 yılını işletmede nezde harcادم. Verin benim gençliği geri. Ondan sonra gidip miyim, kalır mıyım düşünürüm."

Patronun bu tavır bir saat kalmadan bütün işletmede kulaklara duyuldu. Yerli ve yabancı işçiler bir noktada birleşiyor ve şöyle diyorlardı:

"Patron madem böylesenleri doğur bulmamış, neden toplantıda herkesin önünde bağırıp çağırması?"

Adının açıklanmasını istemeyen bir okur/Bad Kreuznach

Tatmin olamayan Başçavuş

Ben Danimarka'da çalışmakta olan bir Türk işçisiyim. Temmuz-Eylül 1983 tarihleri arasında memleketine kenarından şu olay geçti:

Bir arkadaşımı arkadaşları yörelin eşliğinde yerlerinden bir gazinoya göttirdi. Bir ara kadehimin nice böyle tatlı günlerin serfine kaldırdım. Daha ne olduğum anlayamadım bir patırtı gürültüydü. Kruti, Devletin koluk, kuvvetleri

ata yorulmuş olacak ki, bu sefer dayak faslı yok. Bedavadan kuruluyorlar bir başka masaya. Ben bir türlü kendimi yenemiyordum. Gidip başçavuşu bozuyuşu ile konuşacağım. Arkadaşlara da acım bumsa, ama onlar istemiyorlar. Ben dinlemem denli ve gittim başçavuşa, yaptıklarını öğretilmediğini güzel bir lisanla söylemeye çalıştım. O da beni havrettiler jandane birkaçın bir

Asırı solu ve bölücülüğü Cunta'dan öğren

Askere dağıtımını ya 15. günü ya da 20. günüyü. Dişarıya, konferans dinlemeye gideceğimiz söylendi ve o gün Hafif Topçu Taburu olarak, yaklaşık 1200 kişi Burdur Kapalı Spor Salonuna götürüldük. Kendini Kara Kuvvetleri Komutanlığı İstihbarat Dairesi'nde görevli idemil binbaşı olarak tanıtan bir subay Türkiye'nin birçok yerinde konferans verdiğini belirtip, bize de "Türkiye'de 12 Eylül 1980'den önceki aşırı sağ, aşırı sol ve bölücü hareketler" konusunda konferans vereceğini bildirdi. İşte "aşırı sağ"dan başlayan binbaşı özetle şunları söyledi:

"Dünya'da faşizmin doğuşu Almanya'da nazizm ve İtalya'da faşizmle birlikte olmuştur. Tek kişinin diktatörlüğüne dayanır. Örnek olarak Almanya'da Hitler, İtalya'da Mussolini.

"Türkiye'de aşırı sağ'ın gelişimi eskilere dayanır. "Bir de dini aşırı sağ vardır. Bunların amacı Türkiye'de Atatürk'ün kurduğu düzeni yıkıp şeriat düzeni getirmektir. Aralarından çeşitli gruplara bölünmüşlerdir."

Binbaşı bunları ve bunlara benzer görüşler/afaklarken "Bir de dini aşırı sağ vardır. Bunların amacı Türkiye'de Atatürk'ün kurduğu düzeni yıkıp şeriat düzeni getirmektir. Aralarından çeşitli gruplara bölünmüşlerdir."

Binbaşı bunları ve bunlara benzer görüşler/afaklarken "Bir de dini aşırı sağ vardır. Bunların amacı Türkiye'de Atatürk'ün kurduğu düzeni yıkıp şeriat düzeni getirmektir. Aralarından çeşitli gruplara bölünmüşlerdir."

Binbaşı bunları ve bunlara benzer görüşler/afaklarken "Bir de dini aşırı sağ vardır. Bunların amacı Türkiye'de Atatürk'ün kurduğu düzeni yıkıp şeriat düzeni getirmektir. Aralarından çeşitli gruplara bölünmüşlerdir."

Binbaşı bunları ve bunlara benzer görüşler/afaklarken "Bir de dini aşırı sağ vardır. Bunların amacı Türkiye'de Atatürk'ün kurduğu düzeni yıkıp şeriat düzeni getirmektir. Aralarından çeşitli gruplara bölünmüşlerdir."

Binbaşı bunları ve bunlara benzer görüşler/afaklarken "Bir de dini aşırı sağ vardır. Bunların amacı Türkiye'de Atatürk'ün kurduğu düzeni yıkıp şeriat düzeni getirmektir. Aralarından çeşitli gruplara bölünmüşlerdir."

Binbaşı bunları ve bunlara benzer görüşler/afaklarken "Bir de dini aşırı sağ vardır. Bunların amacı Türkiye'de Atatürk'ün kurduğu düzeni yıkıp şeriat düzeni getirmektir. Aralarından çeşitli gruplara bölünmüşlerdir."

Binbaşı bunları ve bunlara benzer görüşler/afaklarken "Bir de dini aşırı sağ vardır. Bunların amacı Türkiye'de Atatürk'ün kurduğu düzeni yıkıp şeriat düzeni getirmektir. Aralarından çeşitli gruplara bölünmüşlerdir."

Binbaşı bunları ve bunlara benzer görüşler/afaklarken "Bir de dini aşırı sağ vardır. Bunların amacı Türkiye'de Atatürk'ün kurduğu düzeni yıkıp şeriat düzeni getirmektir. Aralarından çeşitli gruplara bölünmüşlerdir."

Binbaşı bunları ve bunlara benzer görüşler/afaklarken "Bir de dini aşırı sağ vardır. Bunların amacı Türkiye'de Atatürk'ün kurduğu düzeni yıkıp şeriat düzeni getirmektir. Aralarından çeşitli gruplara bölünmüşlerdir."

Binbaşı bunları ve bunlara benzer görüşler/afaklarken "Bir de dini aşırı sağ vardır. Bunların amacı Türkiye'de Atatürk'ün kurduğu düzeni yıkıp şeriat düzeni getirmektir. Aralarından çeşitli gruplara bölünmüşlerdir."

Binbaşı bunları ve bunlara benzer görüşler/afaklarken "Bir de dini aşırı sağ vardır. Bunların amacı Türkiye'de Atatürk'ün kurduğu düzeni yıkıp şeriat düzeni getirmektir. Aralarından çeşitli gruplara bölünmüşlerdir."

Binbaşı bunları ve bunlara benzer görüşler/afaklarken "Bir de dini aşırı sağ vardır. Bunların amacı Türkiye'de Atatürk'ün kurduğu düzeni yıkıp şeriat düzeni getirmektir. Aralarından çeşitli gruplara bölünmüşlerdir."

Binbaşı bunları ve bunlara benzer görüşler/afaklarken "Bir de dini aşırı sağ vardır. Bunların amacı Türkiye'de Atatürk'ün kurduğu düzeni yıkıp şeriat düzeni getirmektir. Aralarından çeşitli gruplara bölünmüşlerdir."

aydınlar Atatürk'ün Eskişehir'de hakimler toplantısında söylediği tarihi, 'Komünizm her görüldüğü yerde ezilmez' sözünü, Atatürk tarafından söylenmedi diye feray etmekteydiler. Daha geçenlerde Hacettepe Üniversitesi'nde yapılan bir toplantıda münevver bilim adamlarımız, bu sözün Atatürk tarafından söylenmediğini kıymetli çalışmalarıyla ispat etmiş bulunuyorlar."

Slayta Atatürk'ün trendeki bir görüntüsü.

"Solcular sosyalizmin eşitlik demek olduğunu propaganda ederler. Şe sosyalizmin eşitlik anlayışını bir örneklerle açıklayacağım. Bir grup gazeteci hem Sovyetler Birliği'ndeki, hem de ABD'deki bir otomobil fabrikasını gezmeyi karar altına alırlar. Önce Sovyetler'de kurulu bir otomobil fabrikasını ziyaret ederler. Fabrikanın önünde siyah, kırmızı ve beyaz birer araba durmaktadır. Gazeteciler bir grup işçiyi çağırır ve sorarlar:

- Bu fabrika kimin?
- Bizim.
- Dışardaki arabalar kimin?
- Bizim.
- En öndeki siyah arabaya kim biner?
- Fabrika müdürü.
- Arkadaki kırmızı arabaya kim biner?
- Komsovol temsilcisi.
- Peki en arkadaki beyaz arabaya kim biner?
- Sendika temsilcisi.

Gazeteciler, "Hani arabalar ve fabrika sizindi?" diye işçilere son bir soru soruyor anırlar ve ABD'deki Ford fabrikasını ziyarette giderler. Ford fabrikasının önünde çeşit çeşit arabalar görürler. Bir grup işçiyi çağırır ve sorarlar:

- Bu fabrika kimin?
- Ford'un.
- Ya fabrikanın önündeki arabalar?
- Bizim.
- Peki bu arabalara kim biner?
- Biz.

Ve gazeteciler ayrılır. İşte arkadaşlarımız sosyalizmin eşitlik dediği, bir grup bürokratın hakimiyetidir.

"Rusya'da rejimin ayakta durmasını sağlayan KGB'dir. KGB'nin 200 bin aşkın personeli vardır ve bu personelin büyük bir kısmı da Türkiye üzerinde çalışıyor; Türkiye Komünist Partisi'nin yönetir, terörü kıskırtır ve diğer sol gruplara yol gösterir.

"Geçen yıllarda şöyle bir olay olur arkadaşlar. Bir grup hastane paspası İstanbul'da Taksim Alanı'na doğru, ellerinde ESİT İŞE, ESİT ÜCRET pankartlarıyla yürürler. Orada bir karakolumuz haber alır ve bir yüzbaşı bir manga askerlerle olay yerine gelir ve işçilere 'Yüzbaşı ne iştiyorsunuz arkadaşlar' der. İşçiler her birinden: 'Esit işe esit ücret istiyoruz' diye karşılık verirler.

şunu anlayamadan bir partrı gürültüdü. Koptu. Devletin kolluk kuvvetleri, başlanğıda bir başçavuş, dört jandarma içeri daldılar. Sorgusuz sualsiz pata kütü giriştiler vatandaşlara. Daha ağzımızı bile açamadan, biz de nasibimizi aldık başçavuşun o uğurlu, memleket kurtaran ellerinden.

Başçavuşun söyledikğine göre bu dayagın ilk gerekçesi de bizim arada ne aradığımızı. Artık ne kalmadı, ne şevk, sessiz ve kaçak gibi ayırdık gazınadan. Arkadaşlarla konuşuyorum bir başka kır gazinosuna gidelim diye. Her eğlence yerinde asker yok ya... Neyse bir başka yere gidip, muhabbete dalyorum. Ancak, tam kalkıp evlerime gideceğimi sırada yine aynı başçavuş ve askerleri kapıdan içeri dayıyorlar. Anlaşılan başçavuş dayak ata

Alışa şukur ordumuz bunları temizlemiş.

"Arkık devletimiz Kürt'lerin ayrı bir halk olmadığını limi olarak ispatlamış bulunuyor. Bu nedenle yanlış anlamalara yer vermemek için bundan sonra, Kürt diye adlandırılan yurttaşlarımızı 'Doğu Türkmen' adını vermayi kararlaştırmış."

Konferansın ikinci ve son bölümü "Türkiye'de aşır sol" üzerinedir. İlkün Komünizmin Rusya'da gerçekleştiğini ve sınıf esasına dayandığını belirtti binbaş. Türkiye'da sol'un Mustafa Suphi'yle başladığını belirterek; bu bölüme girmiş oldu.

"Marks'ın dediği gerçekleşmemiştir. Sosyalizm gelişmiş sanayi ülkelerinde değil, köylü toplumu Rusya'da devrim yapmıştır. Lenin, Marks'ın düşünceleriyle değil, kendi düşünceleriyle Sovyet emperyalizmini yaratmıştır. Bunun adına da Leninizm denmiştir."

"Marks'ın görüşlerinin yanlışlığını tarih ispatlamış bulunuyor. Lenin'in yaptığı şey Rus emperyalizmini yeniden diriltmekti."

"Memleketimizde solun başlangıcı Mustafa Suphi'yle başlamıştır. Rus'tar Mustafa Suphi'yi Türkiye'ye göndererek sol'un yayılmasını amaçlamışlardır. Bugün dünyada SBKP'den sonra en gizli çalışan parti, TKP'yi Mustafa Suphi kurmuştur. Daha o zamandan Atatürk'ün buyruğuya yok edilen Mustafa Suphi ve arkadaşlarının çalışmaları zaman zaman ortaya çıkmış, bu parti Türkiye tarihinde birkaç kez yokedilmiş, ancak yine de zamanımızda örgütlenmesini diriltmiştir."

Slayt Mustafa Suphi'nin resmi.

"TKP günümüzde de yokedilmektedir, yok edilecektir."

"Türkiye'de bazı çevreler, kimi eski politikacılar ve profesörler, Komünist Partisi'nin serbest olmasını istemektedirler. Bunlara göre komünist partisi serbest olunca vatandaş görür, devlet görür ve ona göre önlemini almış. Gizli çalışmak çok tehlikeliymiş. Bunların ne kadar saç oldukları açıktır. Evet, gizli çalışma tehlikeli ama, biz böyle amaçlar içinde TKP'ye devletin kasanından para ödeyerek 'gel serbestçe çalış ve bizi yoket mi diyecceğiz?' olmaz böyle şey. Atatürk'ün dediği gibi, komünizm her görüldüğünde yokedilmelidir."

"Komünistler, solcu yazarlar, profesörler ve sözde

Yüzbaşı ne istiyorsunuz arkadaşlar?" der. İşçiler ne istiyorlar: "Eşit işe eşit ücret" diye karışıyor. Yüzbaşı der ki: "Peki arkadaşlar siz hepimiz eşit ücret almıyoruz musunuz?" İşçiler, evet der. "Peki ne istiyorsunuz, bizim fazla para alıyor? Yüzbaşı şöyle karşılık verir: 'Arkadaşlar, siz bir hastayı ameliyat edebilir misiniz? Siz kaç ay okula gittiniz?' İhsan edin de başkemiş bizim fazla para alsın. İşçiler 'Yüzbaşıyı haklı bulur ve dağdılar. Eşitlik istemek böyle saçmaktır. Böyle eşitlik olmaz."

Slayt 1 Mayıs 1979 İzmir mitinginde hamile bir kadının yürüyüşü sırasındaki görüntüsü.

"Bu kadının bu haliyle işi ne arkadaşlar burada. Kadının işi evinde çocuğunu yapmak, çocuklara bakmak, çamaşır yıkamak, yemek yapmak ve kocasına saygı göstermektir. Komünistler kadınlarımızı bile kocalarına saygısız hale getiriyorlar."

Slayt 1 Mayıs'tan alınmış "Eşit işe eşit ücret" pankartıyla yürüyen işçiler.

"Arkadaşlar, Türkiye'de komünistler basından büyük ölçüde yararlandılar. Basına sızdılar. Üniversitelerin içine girtiler, profesör oldular ve öğretim üyesi oldular. Basın, üniversiteler sol'un gelişimine önyak oldu. Mizah dergilerine vatançaya kadar girtiler."

Slayt 1 GİRİGİ dergisi ve bu dergiden alınmış grevle ilgili karikatürler.

"200 bin kişiyi daha anyoruz. Aradıklarımız sizinler arasında olabilir. Allahın izniyle ülkemizi komünistlerden, bölücülerden ve anarşiden ordumuz kurtaracaktır."

"Sairier ve yazarlar genellikle sol eğilimlidirler. Çoğu Nazım Hikmet' in yolunda yürümektedir. Ama Nazım Hikmet bile, sonunda Rus yönetiminin yanlış olduğunu anlamış, ancak dönmemiştir. Bunların solun gelişmesine büyük katkıları olmaktadır. Ancak hepsini etkisiz hale getireceğiz."

Slayt 12'de Nazım Hikmet, daha sonra Evren ve İstiklal Marşı gösterildi. Bir askerin, Evren'in resmi görünürü görünürü "yaşa-var ol!" diye bağırmasıyla ayakta alkışlar. Ve konferans böylece bitmiş oldu.

Adının açıklanmasını istemeyen bir okur/Federal Almanya

DÜZELTME

16 Aralık tarihli geçen sayımda üç önemli dizgi hatası olmuştur:

4. sayfadaki Türk-İş'le ilgili haberde, Seyket Yılmaz'ın fotoğrafına ait yazının 10. satırında, "Hali Tunç'un ölümünden sonra..." diye başlayan cümle, "Seyfi Demirsoy'un ölümünden sonra..." biçiminde olacaktı.

5. sayfadaki "İ. Bilin kimdir?" başlıklı yazının 2. paragrafının başında "1902 yılında, çalıştıya yerdeki..." diye başlayan cümle, "1920 yılında, çalıştıya yerdeki..." biçiminde olacaktı.

11. sayfaada Özlem Özgür'ün "Gündem" köşesindeki yazısının ilk cümlesindeki "1980" tarihi "1979" olacaktı.

Düzeltiler, okurlarımızdan özür dileriz.

CAĞRI

5 Ocak 1980'de, Genel Sekreterimiz, barış, demokrasi ve özgürlük savaşçısı

CELALETTİN KESİM

faşistler ve gerici güçler tarafından katledildi. Yılmaz savaşçımızı, ölümünün 4. yılında anarken, barış, demokrasi ve özgürlüğe yana tüm güçleri birleştirme omuz omuza olmaya çağınıyoruz.

Türk Merkezi Yönetim Kurulu

SESSİZ YÜRÜYÜŞ: 5 Ocak 1984, Saat:17:30, Yer: Schinkestr. 8-9, 1 Berlin 44. ANMA TOPLANTISI: Aynı gün, Saat:19:00, Yer: Türk Merkezi-Salanu.

Birbirimizle değil, patronlarla savaşalım !

Bugün saat 17.00 saatlarında kapım çaldı. Bir genç arkadaşla, yaşı bir işçi ziyarete geldiler. Yaşlı işçi kardeşim sorununu anlattı. Diyor ki: "Ben Almanya'da 10-yıllık işçiyim. Sekiz yıldır çalıştığım firmada son günlerde işveren parasız çıkış vermek istiyor. Benim hakkımı bana vereceği yerde, ite kupağı üç beş kuruş verip bana ediyor."

Türkiye'de de yaşamadık mı bunları?

Ben pekçok yaşadım. Maden-İş Sendikası'nın 20. Bölgesi, Kayseri-Çinküruşda lokal başkanlığı yapmıştım. Görevim temsilcileri denetlemektir. Diğer fabrikalardaki işçiler bizim sendikalarımıza gelecek işin akan ederken, işverenler, o yığıt işçilere MHP'nin köpeklerini saldırtıp, onları yıldırmaya, sindirmeye, işsiz bırakmaya çalışmışlardır. Şimdi bu tezgahı aynı oyunlarla Almanya'da işliyor-NATO ülkelerinin işçileri tutumudur. İşçiyi, işçiyi kırıdırıyorlar, çivi ç-

viyi söker hesabı... Olayı anlatan arkadaşlar, firmasının sendikadan çok korktuğunu ve demokratik bir ülkede işçilerin fabrika içinde sendikadan söz edemediklerini de ilave etti söylediklerini...

Bunları niye anlatıyorum. Salach'taki iki ölüyü, iki işçinin akan kanını unutmayalım değil. Birbirimize değil, patronlarla savaşmasını öğreneelim ve öğretelim diye.

M. Atilla Çetiner/Göppingen

GÜLDÜŞÜN

Demokrat Türkiye demokrattır !

LANET KÖR ŞE

TERCUMAN GAZETESİ TKP'DEN KAÇ MİLYON ALDI?

TKP, kelime oyunlarıyla Hürriyet gazetesini uyuta rak İsmail Bilen'in ölüm ila-

nın ayıqlarsak haber yine de TKP'nin propagandasını ya-par nitelikteydi.

VEFAT

61 yıllık onurlu yaşamının, 61 yılını bu uğra-şa adanmış insanın, öğretmenimiz

MARAT İSMAIL'İ

Yitirdik. Acımız derindir. Ondan öğrendikle-rimiz bizlere. BİLEN'in genç kız ve oğullarına yol gösteriyor.

DOSTLARI

AVRUPA MERKEZ BÜYÜK

Demokrat Türkiye gazetesinin Aralık ayında yayınlanan 24. sayısında, sunduğumuz Demokrat Türkiye gazetesini kupüründen de anlaşılacağı üzere çok önemli bir soru vardı. L. Bilen'in ölümünü, Demokrat Türkiye'nin deyimliyle "evde kalmış kızlara" bile duyuracak yayınlaştıktan ilan etme karşılığı Tercüman gazetesinin TKP'den kaç milyon lira ilan bedeli aldığı soruluyordu. Bu önemli ve "siyasal ciddiyette bağdaşır" sorunun yanıtını aradık. Ancak gizlilik koşullarında çalışan Türkiye Komünist Partisi'nden bilgi almak mümkün olmadı. O yüzden "Tercüman Gazetesi, TKP'den kaç milyon aldı?" sorusunu yanıtını bilmiyoruz. Ama kesinlikle eminiz ki Demokrat Türkiye gazetesini, sunduğumuz kupürün yayınına karşılık olarak herhangi bir "ilan ücreti" almamış, demokratik görevini yerine getirmiş ve L. Bilen'in ölümünü, Batı Avrupa'daki "evde kal-mış kızların" da duymasına katkılı olmuştur...

BİLMECE - BULMACA

Bulmaca

SOLDAN SAGA

1. Türkiye Komünist Partisi'nde u-man vilâsiyeti

Gayri siyasi
Bektaşî fıkrası

İmam camide vaz veriyormuş. İçkinin kötlüklerinden dem vururken, açkamçı-ları iyice ürktümeğe için cezayı ağırlaştır-mış:

- Bu dünyada demiş içki içenler, ya-rın ahrette, içtikleri şişeleri dolu olarak boynlarına asıp taşımak zorunda kala-caklardır. Ömrü boyunca kaç şişe içtiyse hepsini boynunda taşıyacak. Hem de...

Nasilsa cemaate kanışpamiye gelmiş olan bektaşî babası, imamin sözünü kesip sormuş:

- Erenler şişeler boş mu olacak du-lu mu?

İmami "daha ağır olsun" hesabı gürl-e-miş:

- Tabii dolu.

Baba erenler keyiflenmiş:

- Descenize erenler, demiş, öteki dünya-da da ya heyl!

Hece
Bulmacası

Aşağıda verilen heceleri yazınız. Diğer ke-z ve ünlüleri kullanarak soruların yanıtlarını

ANLI ŞANLI YAZARLARDAN...

...ALLI PULLU SEÇMELE

Razî olmayanları da hapse atıyorlar

...Olay şu: Türkiye'de- 24 Ocak kararları gereğince- sıkı para politikası takip ediliyor. Yani tedavüldeki banknot miktarı azaltılıyor, artmasına imkan verilmiyor. Bunun getireceği sıkıntılara milletçe katlanmak gibi bir fedakar-lığa da hemen herkes razî oluyor. Sıkı para politikası takip edilince maas-lar, ücretler kolay kolay artmıyor, yatırımlar genişlemiyor, üretilmeye ödenen taban fiyatlar yükseltilemiyor... (Altan Delliorman, Tercüman, 14 Aralık 1983)

Sömürüden sözetmeyin, sonra ekonomi yozlaşır haal..

...Herkes tıp alanında görüş açıklayamaz ama, ekonomi hakkında hiç kitap okumadık yorum yapabilir. Çünkü ekonomi siyasetle kaynaşmıştır ve siyaset uzmanı olmak çok kolaydır. Ayrıca özellikle "sömürülen-sömü-rülenler" çablonuna dayalı yaklaşımlar ekonomiyi iyice yozlaştırmıştır... (Mehmet Barlas, Milliyet, 14 Aralık 1983)

Demirel'in eski usakları yeni kapılara kaplanırken...

...Öteden beri hep karşı çıktım. 6 Kasım'ı takip eden 5 yıllık sürenin "parlamentar demokratik rejime geçiş dönemi" olacağı görüşüne hiç katıl-madım. Böyle bir "görüş" ve böyle bir "görünü" ile rejimin gelişen bulabile-ceğine hiç inanmadım. İşte 6 Kasım'dan bu yana "süratle gelişen olaylar" geçiş dönemine değil, parlamentar demokratik rejime kesinlikle geçti-ğimizin resmini çizmiştir. Tablo gurur vericidir... (Selçuk İrdem, Son Ha-vadis, 13 Aralık 1983)

"Önceki dönemde"ki idamlar profesörlün pek derdi değil

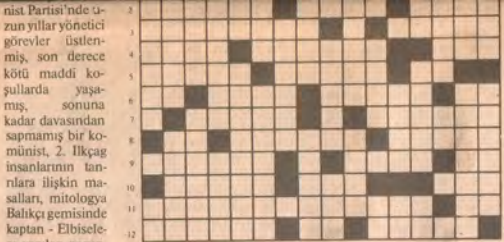
...Askerî yönetimin en olumlu puanlarından biri de son dönemde aylar boyu hiç bir idam cezasının ilâz edilmemesi olmalıdır. Bunun Türkiye'ye karşı birikmiş tepkileri büyük ölçüde yumuşattığı inkar edilemez... (Profe-sör Mümtaz Soysal, Milliyet, 15 Aralık 1983)

Abdi ipeççi'nin köşesinden faşizme hukuki kılıf biçilirken...

...Sanayileşmekte olan hareketli bir toplumda, yazılı Anayasa metinlerinin zaman zaman etkisiz ve yetersiz kalması olağandır. Örneğin askerî mü-dahaleler Anayasalarda yazılı olmasına rağmen sivil rejimlere kadar ge-çerli durumdadır. (Mehmet Barlas, Milliyet, 16 Aralık 1983)

Yani, bir bela iflas ederse yerine bir alternatif bela lazımmış...

...Başkentte özellikle Doğru Yol Partisi'ndeki gelişmelere dikkati çeken

Yunan Partisi'nde 12 yıl boyunca yönetici görevleri üstlenmiş, son derece kötü maddi koşullarda yaşamış, sonuna kadar davasından sapmamış bir komünist, 2. İkçay insanlarının tanımlarına ilişkin maddeleri, mitolojide Batıkça gemisinde kapitan - Elbisele yapılan zorunlu ek, 3. İkinci Dünya Savaşı'nda uçakları birliğe gemilerin üstüne çakarak savan Japon intihar pilotlarının ortak adı - Afganistan'ın Kuzey Doğusunda uzanan bir sıradağ ve yayla, 4. (Tersi) Ay başında ev sahibine ödenen - Federal Almanya'da yabancı düşmanlarının genellikle Türkleri için kullandığı aşağılayıcı bir deyim - Kısa tatil, mola, 5. Nisan, rütbe gibi ödüllerin verildiğini gösteren resmi belge - Yunanistan'da Sosyal Demokrat Parti'nin kısa yazılışı - Hüneleri kişi olur ki karda yürür ama onu belli etmez, 6. Proteinin besin maddesi - Sulu, tuzsuz, yağsız, epey de tatlız pilav - Benzer, epeyceğ - Matematik bir sayı, 7. Padişah yada vezirlerce armağan edilmiş işlemeli, ağır, değerli kalkan - Açıklama, 8. (Tersi) İsim - Don kazıklarında seçim yoluyla işbaşına gelen başkan - Bir yerde oturanlar, halk - Anadolu'da yavaş yavaş ortadan kalkmakta olan, feodal dönemden kalma bir toprak ilişkisi - Geri verme - Eski dilde su, 10. İsa'nın doğum günü - Acele, kıvrak - Dolayısıyla anlatma, 11. Birbir arında mermi fırlatan silah (iki sözcük) - Vücudta doğal olmayan çıkıntı yada yivçilik, 12. Ünlü "Üç Silahşörler" romanındaki üç silahşörün sonuncusu - (Tersi) Belirli, nisan - Kadın, özellikle evli kadın.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: Kaptanların ilk dönemlerinde varolan, onun toplumsal ilerlemeye sağladığı ilüci gücü - Eski dilde su, 2. Düşmana teslim olma durumu - Kanun içinde ağlayan yollar, 3. İsmail saldırılarının elebaşlarından, şimdi Başbakan, eski torerüğü yefi - (Özgünleştir), 4. İstanbul'da genellikle yoksul ve emekçi insanların oturduğu yefi - (Özgünleştir), 5. Eski dilde bilgin, 5. İstek dışı göz, kas oynatma biçiminde alınan bir hastalık - Kürt demokratik hareketinde, bir dönem saygın bir yerli varken, parçalanmış oldukça geriye bağlanmış içinde olduğu gözlenen bir lider, 6. Geleneksel olarak parlamentoya başkanlıkların yapıldığı arka kuyruklu bir erkek ebeve - Orta ve Doğu Anadolu'da halkların temel besin maddesi olan bir gövde bitki, 7. Meksika ulusal kurtuluş hareketi kahramanlarından biri, 8. Boğa güreşlerinin yapıldığı alan - Argoda sımsıkı üzere olan sarhoşlara denir, 9. (Tersi) Hayvansal besin maddesi - Eski Türk destanlarında, Türk ulusuna yü gösteren dişi kurt - Orta Anadolu'da, ilk çağlarda yaşamış, çağına göre oldukça ileri bir uygarlık kurmuş bir halk, 10. Batı Avrupa'da kurulmuş, Türkiye'deki faşist cuntaya karşı savasçıya hedeflenen, çeşitli ileri politik çizgilerin yer aldığı örgüt - (Tersi) Birçok fabrikada oluşan büyük üretim birimi, 11. İskambilde yada spor etkinliklerinde en değerli olan - Artı'nın - Müzikte notaların dördüncüsü, 12. Özgürlüğünü geri verme, özgürlüğünü başlama - İnsan barınağı, 13. Avuç içi - Tanrıça - Türk lirasının yüzü birinin kısa yazılışı, 14. İslam dininde temel ibadet - Pek denazık olmayan bir soru ünlemi, 15. Arap kabilelerinde, kabilenin başı - Genellikle Marmara ve İstanbul Boğazında avlanan, ırice bir balık ki kiremitle ızgarası pek lezzetli ve ünlüdür, 16. (Tersi) Bulmaya çalışır - Birine saygı gösterip değer vermek.

GEÇEN SAYIDAKİ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

SOLDAN SAGA: 1. Paragraf - Hareket, 2. Oral - Ar - Rezilane, 3. Rg - Ardiles - Yarik, 4. Türkiye Postası, 5. Emir - On - Senolika, 6. Kaya - Etna - Ola, 7. İne - Borsa - Cancık, 8. Enal - İraş, 9. Nigizd - Akide - Mko, 10. Bey - Ekrem - Şabra, 11. Amerk - Utırar - Aka, 12. La - Kanama - On.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1. Portekiz - Bal, 2. Arğutan - Nema, 3. Ra - Riyazyie, 4. Alakra - Ro, 5. Ri - Bezek, 6. Radyofonik, 7. Arien - Radrum, 8. Lp - Esi - Eta, 9. Reosta - Aman, 10. Hessen - Ok - Ra, 11. Az - Tnak - İşik, 12. Riyad - Aidat, 13. Elasi - Nreb, 14. Karıkoca - Ran, 15. Am - Alışmak, 16. Teke - Akik - Ap.

Aslında verilen heceyi yazıya birer kez ve tümünü kullananlar sorularını yanıtlarını bulabiliriz. Bulduğumuz cümlede edebiyatçı ve yazarlarımızın adlarını sırasıyla yazıya getirdiğimizde, bu sanatçıların herhangisi birinin eline geçiyorduk ki kullandığı yazıya yazıya kaçak olan bir fuşist liderin adı ve soyadı çıkacaktı.

A - AV - BAŞ - BE - BİL - CA - CA - Cİ - Cİ - CE - ÇÜK - DAG - DO - DUR - EN - ER - FA - FİK - GÖK - GUT - GAN - HAN - HÜ - HUS - İ - KIR - LA - LAR - LE - LEY - LI - LU - NÜ - OG - OR - RE - SAN - SE - SEL - SİM - TÜR - U - VE - VENT - VER - YAR - YIN - ZIL - ZIR

1- Edebiyatımızda nesnel eleştirinin yerleşmesi için yıllardır savaşım veren, devrimci bir edebiyat araştırmacısı ve eleştirmenimiz.

2- Yakınlarda ölen, Türkiye'nin yakın tarihini üstüne araştırmaları ünlü, Kemalist akımın son temsilcilerinden bir yazarıımız.

3- Kafiyesiz, vezinsiz çağdaş şiirimizin öncülerinden, halkçı ve yaygın şiirleriyle ünlü bir şairimiz.

4- Televizyon reklamlarının ünlü kazanmış, ancak daha sonra yazdığı kabare türü tasarlama başanlı oyunculuğu ile tanınmış bir tiyatro sanatçımız.

5- Özgün bir söylem ve art bir dille şiirler yazan, çoğu kez antiemperyalist içe-riklili ve Kemalist çizgide ürünler veren, bir dönem şiirlerini bizzat hazırladığı bir duvar gazetesi ile yaygınlaştırmaya denemesiyle ünlü bir şairimiz (Üç sözcük).

6- Şu anda ölüm döşerinde gidiş giden, Nazım Hikmet sonrası Türk şiirini en ustalarından bir şairimiz.

7- İlerici, yurtsver, demokrat kişiliğini gerek 12 Mart, gerekse 12 Eylül döneminde kurumayla özen göstermiş ve bunda büyük ölçüde başarılı olmuş bir gazete köşe yazarımız.

8- Biçime yönelgin arayışları sonucu şiiri çıkarma girişim, içeriğinde gerici konumlarla sarırmış, ancak mısra içiçiliğinde titizliği tartışılmaz bir şairimiz.

9- Modern Türk hikayeciliğinde az sayıdaki kadın yazarlarımızdan biri.

10- Emekçilerin yaşamalarını ürettiği şiirlerindeki nitel değeriyle uygun bir ünlü kazanamamış, tüm yaşamı yoksulluk içinde geçmiş, sonunda düşünür evinde ölmüş bir şairimiz.

11- İstanbul'un izbe hanlarında çalışan çoduk ve genç işçilerin yaşamlarından ürettiği özgün ve sağlam şiir ile ünlenmiş verimli bir şairimiz.

Başkentte özellikle Doğru Yol Partisi'ndeki gelişmeler dikkati çekken bazı basiret ve sosyalist kışkırlardan sık sık iltihama başladık: "Bu parti, Büyük Türkiye Partisi'ne benzedi. Yığın halindeki iltihaklar Doğru Yol'un kapatılmasını gerektirebilir..." Şu "kapatışın" edebiyatı da çok değişik. Ekonomide serbest rekabet ilkesine ağırlık vereneceği tekrarlarken Anavatan iktidar, siyasette de serbest rekabete, gönüllü den olmalıdır. Anavatan barışlı olursa Doğru Yol ne yapabilir? Ama Anavatan iflas ederse, niçin sağ tabana seslenerek bir rakibi, bir alternatif olmasın? (Teoman Erel, Milliyet, 16 Aralık 1983)

Re re re, ra ra ra, "Sosyalist" Özal cim bom bom!..

...1980 yılı Temmuz'unda bağlayan serbest faiz uygulaması...gerçi bazı bankalar ve tüm bankerler için acı sonuçlanmıştır. Ancak genç kitleler, gerçekten de **sanayi ve kapital aleyhine** olan bir faiz gelişimi **mutluluk** içinde paylaşılmıştır. Yani Türkiye'de hiçbir varlık vergisi kanununu ve hiçbir sol iktidarı hayal edemeyeceğimiz öldeceği bir **servet, finans kapitalden** alınıp, sayıları milyonları bulan tasarrufların sahihi hak kitlelerine aktarılması...Bu açıdan dikkate alınmayanlar, Turgut Özal'ı **hâlâ sermayenin temsilcisi** olarak görmekte ve sermayenin Özal'a kargınlığını anlamazlıktan gelmektedir... (Mehmet Barlas, Milliyet, 21 Aralık 1983)

Hafif solculuk iyi de sınıf kavgası ne oluyor öyle?

...Bizim solcular 1960'ndan sonra ilüci azarak, işi hafif solculukta "sınıf kavgası"na kadar getirdiler. Önce kendilerini herkesten aydın kabul eden solcularımız, bu sınıf şevhetine öyle bir yandılar ki... (Ergun Göze, Tercüman, 16 Aralık 1983)

Dikkat, Ruslar şimdi de Hollywood'a sızmış

...The Day After filminin yapılması ve gösterilmesi bir **Sovyet oyunu**dur. İlk andı yadradığımız, ancak düşünönce hak verdiğimiz görüş aslında çok ilginçtir. Böylesine deşhet verici bir film, Batı ülkelerinde nükleer silahlara karşı muazzam bir "kamuyolu baskısı" oluşturacaktır. Yeva Batı kamuyolunda esasen mevcut olan tepkiyi daha da büyük boyutlara ulaştıracaktır...Kabul etmek zorundayız ki bu film, Batı'nın işini bir hayli zorlaştırmıştır. Sovyetler, Cenevre görüşmelerine yeniden oturatsa bile, karşılığında kamuyolunun baskısını sırtından taşıyan ve **pazarlık güçleri** zayıflamış Batılı muhataplar bulacaklardır... (Selçuk İrdem, Son Havadis, 17 Aralık 1983)

USTAV

Dünya bilim çevreleri, Türkiye üniversitelerindeki gelişmelere seyirci kalamaz

Türkiye'deki üniversite öğretim üyeleriyle dayanışma kampanyası

16-17 Aralık günleri Frankfurt'ta, Demokrat Bilim Adamları Birliği (BdW) tarafından düzenlenen "Bilim Adamları Yabancı Düşmanlığına Karşı" konferansında, Türkiye'de görevlerinden alınan ve ayrılmak zorunda bırakılan öğretim üyeleriyle ilgili bir dayanışma kampanyası da başlatıldı. Toplantı sırasında Türkiye'deki Demokratlarla Dayanışma Komitesi adına dağıtılan bir broşürde, 1980 darbesinden sonra Türkiye'de üniversite öğretim üyelerinin karşı karşıya olduğu baskılar, çıkarılan anti-demokratik yasalar, 250'den fazla asistan, doçent ve profesörün üniversiteden atılması ya da istifaya zorlanması anlatılarak Avrupa Konseyi dahil, birçok uluslararası kuruluşun Türkiye'yle ilgili yayınladıkları rapor ve bildirimlerde bu konuyu protesto ettikleri açıklandı.

Açıklamalarda, "dünya üniversite ve bilim çevreleri Türkiye üniversitelerindeki gelişmelere seyirci kalamaz ve kalmamalıdır" denilerek, bir imza kampanyası açıldı. İmza kampanyasıyla üniversite ve bilim kuruluşları mensupları:

Frankfurt'taki "Bilimadamları Yabancı Düşmanlığına Karşı" konferansından bir görünüm

Türkiye üniversitelerindeki gelişmeleri izlemeye, kamuoyunu bu konuda bilgilendirmeye, üniversitelerdeki görevlerinden atılmış veya ayrılmış olanlara iş olanakları yaratmaya,

● Bu yönetim işbaşında kaldıkça, Türkiye eğitim ve araştırma kurumlarında hiçbir görev kabul etmemeye,

● Başta UNESCO olmak üzere ilgili tüm uluslararası kuruluşlarda Türkiye üniversitelerinde sürdürülen baskıya ele almayacağı ve Türkiye'li meslektaşlarla her türlü dayanışmayı geliştirerek etkin kararlar almaya çağırıldılar.

İmza kampanyasında ilski kurma adresi olarak, Prof.Dr. Georg Auernheimer, Roter Graben 6, 3550 Marburg yer alıyor.

"20 bin mark çok, iş güvenliğimiz yok !"

Düsseldorf'ta askerlik çağında gençler şenliği

Orkestra grubu, Gençlikvi Tiyatro grubu, Mannesmann'da çalışan gençler, Hilden, Langfeld ve Grevenbroich gençlik gruplarının ortaklaşa düzenledikleri "Askerlik çağındaki gençlerin büyük şenliği" 18 Aralık tarihinde Düsseldorf'taki Kikweg-Gesamtschule salonunda yapıldı. "20 bin Mark çok, iş güvenliğimiz yok" belgisi altında yapılan toplantıya çoğunluğu gençlerden olmak üzere Alman ve Türkiye'li 500'ün üzerinde katılım oldu.

Toplantıda askerlik çağındaki Türkiye'li gençler, 20 bin mark olan askerlik bedelinin masraflarını birlikte 30 bin markı bulduğunu belirttikçe, bu kadar büyük bir parayı ödeyebilmenin mümkün olmadığını söylediler ve askerlik bedelinin 5-6 bin mark dolayına indirilmesini istedikler. IG-Metall Sendikası gençliğinden Reiner

Mundkowski'nin de bir konuşma yaptığı toplantıda, askerlik çağındaki Türkiye'li gençler konuyla ilgili olarak özete şunları söylediler:

"Mesele, yalnızca askerlik bedelinin ödeyip ödeyememe, ya da askerlikten ibaret değildir. Sorun, memleketimizin geleceği gençlerimizin istikbalı sorunudur. Gençlerimizin geleceği güvence altına alınmış istiyoruz. Yetkililere tekrar sesleniyoruz. Bu yasa gözden geçirilmelidir. Askerlik bedeli 5-6 bin mark dolaylarına indirilmelidir. Askerlik için işyerinden izin alma, geri dönüşte işi işyerinde tekrar çalıştırma hakkı ve öteki sosyal haklarımız hükümetler arasında yapılacak anlaşmalar ile garanti altına alınmalıdır."

BTİB'in 7. Genel Kurulu Brüksel'de toplandı

17 Aralık Cumartesi günü Belçika Türkiye'li İşçiler Birliği'nin (BTİB) 7. Olağan Kongresi yapıldı. Türkiye'deki tüm politik tutuklulara af, Türkiye Barış Derneği yöneticileriyle dayanışma, Filistin, Nikaragua, Grenada ve Şili halklarıyla dayanışma, silahlı mücadeleye hayır, örgüt içi eğitim, örgüt yayınlarının yeniden hayata geçirilmesi, yabancı düşmanlığı ve gençlik üzere karar tasarlannın kabul edildiği Kongre'de daha sonra eski yönetim aklanarak yeni yönetim organlarının seçimi yapıldı.

Bedelli askerlik konusunda Hamburg ve Werl'de gençler toplantısı yaptı

17 Aralık günü Hamburg'da askerlik çağındaki Türkiye'li gençler bir toplantı yaparak, 20 bin mark olan askerlik bedelinin indirilmesi yolunda mücadele etmek amacıyla bir komite oluşturdu. Toplantıda, Komite'nin öncülüğünde çalışmalarını yoğunlaştırarak sürdürülmesi ve

Yabancı düşmanlığına karşı eylemler

Gelsenkirchen'de

4 Aralık günü Gelsenkirchen'de, son zamanlarda giderek artan neo-faşist saldırı ve yabancı düşmanlığına karşı Halk-evi'nde bir toplantı düzenlendi. Açık oturum biçiminde düzenlenen ve Neo-nazi ve Yabancı Düşmanlığına Karşı Girişim Komitesi, SPD, VVN, CDU, SDAJ, Polizeipräsidium temsilcilerinin ve gazeteci Osman Okan'ın konuşmacı olarak katıldığı toplantıda, yabancı düşmanlığı ve neo-faşistlerin giderek artan saldırılarını protesto edilerek, faşist örgütlerin kapatılması istendi.

Atina'daki Mitinge

Mitinge Türkiyeliler de katıldı

4 Aralık Pazar günü, Atina'da yapılan ve Yunanistan Barış Komitesi tarafından düzenlenen "Nükleer Silahlar ve Kıbrıs Yürüyüşü"ne onbinlerce insan katıldı. İGD, Özgürlük Yolu, TKEP, Cephe, Avr. Dev-Genç, Türkiye Devriminin Yolu, Devrimci Kurtuluş, Koçak, TKP (B), DDK'de mensup Türkiyeli ve Türkiye Kürdistanlı politik mülecilerin tek pankart altında katıldıkları miting ve yürüyüşte, Kıbrıs'ın kuzey kesiminde tek yalın cumhuriyet ilan edilmesi ve Batı Avrupa'ya yerleştirilmesi başlanan ABD atom füzeleri protesto edildi.

Anvers'te Türkiye demokrasi güçleriyle dayanışma gecesi

Belçika'da, 14 Ocak 1984'de Anvers İşçi Birliği'nin örgütlediği bir Türkiye Demokrasi Güçleriyle Dayanışma Gecesi yapılacak. Kiel Park Salonu'nda, saat 20.00'de yapılacak olan gecede, Türkiye'nin içinde bulunduğu koşulları açıklayan konuşmaların yanı sıra, zengin bir kültür programı da yer alıyor. Türk yiyecek ve içeceklerin sunulacağı gecede, sanatçı Rıza Arslandoğan, Ozan Heval, Ozan Kırar, Belçika Tiyatro Grubu, BTİB Folklor ekibi yer alacak.

Erlangen'de Barış Derneği yöneticileriyle dayanışma

Federal Almanya'nın Erlangen kentinde faaliyet gösteren Türk-Alman Dayanışma Derneği, Barış Derneği yöneticilerinin ve Türkiye'de düşünceleri dolayısıyla yargılanan herkesin serbest bırakılması kampanyası bildirisi. "Barış Derneği davası Türkiye'de barışçı düşüncelere karşı açılmış ne ilk, ne de son davadır, ancak düşünceler zincire vurulamaz" denilerek Türkiye'de düşünceleri nedeniyle tutuklu bulunan herkesin serbest bırakılması ve dünyada ölüm cezasının kaldırılması istendi.

Danimarka'da Göçmenler Haftası

Danimarka'daki Göçmen Örgütleri Federasyonu İND-Sam'in düzenlediği ve Danimarka basınının ve kamuoyunun ilgisine izlediği "Göçmenler Haftası"ndaki etkinlikler arasında İşçi Birliği (FAT) çocuk korosunun konseri de yer alıyordu. Fotoğrafa çocuk korosu gürültüyör: "Bir dünya bırakan biz çocuklara / Gözlemler yer kalsın uçurtmalarına..."

BTKB'nin İsvan ve Uyar'a dayanışma mesajı

Batı Berlin Türkiye Kadınlar Birliği'nin (BTKB) 18 Aralık tarihinde yaptığı 9. Genel Kurul'unda alınan karar gereğince, Metris Askeri Cezaevi'nde tutuklu bulunan Türkiye Barış Derneği yöneticisi

Reha İsvan ile "Kadınların Sesi" gazetesinin sorumlu müdürü Berin Uyar'a dayanışma mesajı gönderildi. Gönderilen mesajda, Batı Berlin Türkiye Kadınlar Birliği'nin 9. Genel Kurul'u'nun dayanışma

miti'nin öncülüğünde çalışmalarını yoğunlaştırılarak sürdürülmesi ve askerlik çağındaki Türkiyeli gençlerin biraraya getirilmesi kararları alındı.

Federal Almanya'nın Weri şehrinde, 18 Aralık pazar günü askerlik çağındaki Türkiyeli gençler bir toplantı yaparak askerlik bedelinin indirilmesini istediler. 33 kişinin katıldığı toplantıda, askerlik çağındaki gençler 20 bin marklık askerlik bedelinin çok yüksek olduğunu belirterek, "bahalarımız ve analarımız gibi bize de altın yumurtlayan tavuklar giyüyle bakılıyor" dediler. Toplantıda gençler aralarında bir komite oluşturdular ve askerlik bedelinin düşürülmesi yönündeki çalışmalarını sürdüreceklerini belirttiler.

duygulan dile getirilerek, "sizlere yapılan faşist baskıları, işkencileri protesto eder, sizlerin kişiliğinde Metris'teki tüm politik tutukluları selamlarız" denildi.

teproto edilerek, faşist örgütlerin kapatılması istendi.

Hollanda/Leiden'de

17 Aralık Cumartesi günü Hollanda'nın Leiden kentinde, Türkiyeli göçmen işçileri Hollandalılarla kaynaştırmak amacıyla bir dostluk gecesi yapıldı. 300 Hollandalı ve Türkiyeli için katıldığı ve HTTB Leiden subesinin düzenlediği dostluk gecesinde, tiyatronun yanı sıra folklor ekibi gösterilerde bulundu ve halk türkülerini söyledi.

Kirchheim'da

Geçtiğimiz Cumartesi günü Federal Almanya'nın Kirchheim kentinde, Alternati-ve Liste, VVN-BdA, SDAS, Göttingen İşçi Birliği, MLPD, FINK, ATIF, Grüne ve DİDF adlı Alman ve Türkiyeli örgütlerin ortaklaşa girişimiyle yabancı düşmanlığına ve faşizme karşı bir yürüyüş düzenlendi. Kirchheim'da ilk defa ilenç güle-ri'nin eylemlerini çerçevesinde gerçekleştirilen bu yürüyüş ve mitingte, Federal Almanya çapında gelişen yabancı düşmanlığı, neo-faşist hareket ve Batı Avrupa'ya yerleştirilmesi başlanan ABD atom füzeleri protesto edildi. Yürüyüş ve mitingte çok sayıda Alman ve Türkiyeli katıldı.

CÜNEYT BAŞBUĞ

Nokta

Barış Yıldırım'ı taniyor musunuz?

Barış Yıldırım'ı taniyor musunuz? Hani doktor olmasına bir iki ay kala faşist katiller tarafından kahepece vurulup öldürülen Barış Yıldırım'ı. Bir arkadaşın cenaze töreninden dönerken, bir elinde nişanısı bir elinde kitapları vurulan. Bundan altı yıl önce, 1978'in kapağı bir Ocak günü, yitgilleri ve kahpekilerle tanık Beyazıt Meydanı'nda duşan Barış Yıldırım'ı.

İnsan kafasının, insan bileğinin gücü gözününe alınırsa, hele de o insan Barış Yıldırım'ı, neyin yitip gittiğini değerlendirebilmek bylesine zor ki. Annesi, "Barış'ım çok farklı idi, evlatlarımdan çok farklı idi" diyor, "doğdu, neredeyse yürüyüp gidecekti". Karanlık bıraksa daha çok ileri-leride gidecekti.

Aslında yakın tarihle kör gözlerle bakmamış herkes mutfağa bir Barış Yıldırım'a rastlamıştır. Ya-

şamın devinirdiği her yerde, kimi zaman tasalı, kimi zaman oyuna doymayan çocuk çokkusu içinde bir Barış tanışıdır. Didik didik ediliş kitaplarını, geceleri geç saatlere dek yaman ışıklarını görmüş, arkadaş cezaneleri arkasından doktükleri göz yaşlarına, kılınelerine, Türkiye'den söz ederken gözlemlerinde işyan düşüncelerine tanık olmuştur.

Öylesine çok ki sayılan, insanın aklında zamanın çoktan kıysından aşındırılmaya başladığı bir ikisi dışında kalmıyor isimleri. Oysa son on yılda onların, faşist kurgunlarla düşüp yaşamını yitirmiş olanlardan daha çok hatırlanmaya layık insanlar yitirmişlerdir memleket toprağı. Bir şeyi iktidar-ınnedenen söyleyebiliriz, eğer yasasalar güldü saf-ırlarımızda, yani başımızda olurlardı. Yani sürdüler, yani tutukveinde, işkence odasında, mahkeme sa-lonunda, yani cunta ya karşı örülen direnişin safında

olurlardı. Katillerine karşı dövüşürlerdi.

"İçinden geçtiği cemberler, yıktığı koşulların-ımlar, üstesinden geldiği çok yönlü baskılar göz-önüne alınırsa bir insanın ilerici safırlara katıl-masının ne denli önemli bir olay olduğunu daha rahat görebiliriz" diyor Barış Yıldırım. "Öyle-sine ne önemlidir bir tek insan bile, ona, onsuz hiç bir şey olmazmış gibi düşünerek sanılmak gerekir". Gerçekten de böyle, savaş sonrası-nın Türkiye ortamında yetişen bir insanın "kimden ya-nasın" sorusuna "halkımdan" yanıtını vermesi bile, hangi yaşta olursa olsun, uzun süren bir kavganın sonucudur.

Barış Yıldırım'lar "kimden yanasın" sorusunu, en deli yaşlarında ve gelecekle ilgili istedikleri biçimde yönlendirme olanaklarının bulunduğu koşullarda "halkımdan, Türkiye'den yanasım" diye yanıtladı-lar. Karanlığı karşı kavganın kıran kırana gittiği, kahep ölümleri köşebaşlarında pusuda olduğu dö-nemlerde savundular yanıtlarını.

Onları unutmamak gerekiryör. Onları unutmamak, çöplerini almanın ilk koşulu.